

V Trstu 170 županov podpisalo listino proti potratu hrane



V Barkovljah so predstavili knjigo Ivane Suhadolc Pomorski klub Sirena, slovenski glas v Tržaškem zalivu

Za kopanje kaverne na Brestovcu izkoriščali civiliste



275.000 evrov za števerjanski Sedejev dom



Primorski dnevnik

NEDELJA, 30. SEPTEMBRA 2012

št. 231 (20.552) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENIJI 1,20 €



Zdaj ali nikdar več

ALJOŠA GAŠPERLIN

Če je padel Berlinski zid, naj pade tudi pregrada, ki ločuje Trst od starega pristanišča. To zahtevajo lokalne uprave, to zahteva velika večina Tržačanov. Naveličani so gledati ruševine, na katerih rastejo veliki interesi majhne, a še vedno dokaj vplivne manjšine s senatorjem Giuliom Camberjem na čelu.

Ta zid skušajo zdaj zrušiti mnogi, začeni s tržaškim županom Robertom Cosolinijem, pobudnikom večrajšnega sprehoda po tržaškem nabrežju. Njegov namen je bilo zahtevati od italijanske vlade, da premakne prostocarinško cono in s tem omogoči nove naložbe za preporod starega pristanišča in z njim vsega mesta.

Pobude se je udeležilo veliko ljudi, od parlamentarcev do navadnih občanov. Med njimi je bilo seveda mnogo Slovencev; s svojo prisotnostjo so poudarili, da smo neločljiv del širše družbene skupnosti, ki bi mu ovrednotenje starega pristanišča omogočilo prodornejšo vidnost v mestni srenji. Pohod je torej dokazal, da javni upravitelji niso osamljeni.

Nedavno smo zapisali, da se o prihodnosti starega pristanišča krešejo mnenja, v ozadju pa brusijo noži. Zdaj je jasno, da je to že hud boj. Cosolini napoveduje, da se bo boril do zadnjega.

Ali zdaj ali nikdar več, torej. Podreti je treba simbol zadržanosti v preteklost, za katerega odpravo je po mnenju nekaterih potrebno dovoljenje držav, ki jih ni več. Poudarjati, da je bilo izdano dovoljenje za sprehod, ko pa je bil vhod v staro pristanišče zaklenjen, ne pelje daleč. Razen če kdo upa, da bo staro pristanišče vekomaj zaprto. To je pač interes nekaterih, medtem ko bi bilo njegovo odprtje v korist vseh. Če bo namreč simbol zadržanosti padel, se bo Trst odprl v vse smeri.

SLOVENIJA - Včeraj popoldne slavnostno odkritje

V Ljubljani spet plošča v čast bazoviškim junakom

V Cankarjevem domu prireditev v spomin na tigrovce

TRST - Sprehod od Velikega trga do 4. pomola

Tržačani zahtevajo korenito preobrazbo starega pristanišča



TRST - Več kot tisoč ljudi se je udeležilo sprehoda od Velikega trga do starega pristanišča, ki ga je priredil včeraj tržaški župan Roberto Cosolini. Namen pobude je bilo spodbujati razpravo o tem, ali mo-

ra biti staro pristanišče še naprej prostocarinško območje, ali pa naj postane del mesta in se razvije. Obenem je hotel župan ob priliki prireditve Next seznaniti čim širši krog ljudi na državni in na mednarodni

ravni s potencialom mesta. Vhod v staro pristanišče je bil vsekakor zaprt, pa čeprav je Pristaniška oblast trdila, da je izdala ustrezno dovoljenje.

Na 4. strani

LJUBLJANA - Pred poslopjem Univerze v Ljubljani so včeraj popoldne slovesno odkrili spominsko ploščo bazoviškim junakom. Obeležje so znova postavili tja, kjer je med letoma 1931 in 1942 stala tabla z identičnim sporočilom, ki so jo odstranile in uničile italijanske okupacijske oblasti. Pobudo za ploščo so dali Slovenska izseljenska matica, društvo TIGR in odbor za proslavo bazoviških žrtev iz Trsta.

V Cankarjevem domu je bila sinoči slavnostna akademija posvečena tigrovcem, na kateri je bil slavnostni govornik slovenski predsednik Danilo Türk.

Na 3. strani

SKGZ predlaga SSO, naj skupno skličeta slovenske organizacije

Na 2. strani

SDGZ in FIPE o raznoliki prehrani

Na 5. strani

Soška cesta vzela mlado življenje

Na 9. strani

Doberdob izstopil iz tržiškega konzorcija

Na 10. strani

V Gorici gneča kljub muhastemu vremenu

Na 12. strani



kakšna usoda nas čaka

BON BON chocolate
dolgčasni - ingreditenti - decorazioni

Božansko dobri konfeti

Trst
ul. Carducci 25
Gorica
ul. Garibaldi 6
Trije
ul. S. Ambrogio 18
Ljubljana
Trg Ajdovščina 4

DISCOUNT MATERASSI

PROMOCIJSKA CENA ZA

Ležišče lateks - višina 20 cm	€ 299,00 - enop.	€ 598,00 - dvop.
Ležišče ortopedsko vzmeti	€ 238,00 - enop. € 476,00 - dvop.	-50% € 119,00 - enop. € 238,00 - dvop.
Ležišče ločene vzmeti	€ 498,00 - enop. € 996,00 - dvop.	-50% € 249,00 - enop. € 498,00 - dvop.
Ležišče memory foam	€ 698,00 - enop. € 1.396,00 - dvop.	-50% € 349,00 - enop. € 698,00 - dvop.
Vzglavniki lateksa in memory foam	€ 98,00	-50% preobleka proti pršicam € 49,00
Električni počivalnik	€ 1.590,00	-50% € 790,00

Trst, ul. Rossetti, 6 na vogalu z ul. Giotto
Tel.: 040.37.11.35

Delovni čas:
pon. 15.45 - 19.30
tor. - sob. 9.15 - 12.45 in 15.45 - 19.30



FINANČNA KRIZA - Predlog Rudija Pavšiča

SKGZ in SSO naj prevzameta odgovornost za sklic organizacij

Slovenija napoveduje 10-odstotno nižanje prispevkov Slovincem v Italiji

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza ocenjuje, da je vladno omizje za reševanje odprtih vprašanj naše skupnosti, ki se je umestilo prejšnji ponedeljek v Rimu, pomemben člen institucionalnega povezovanja med italijansko vlado in slovensko narodno skupnostjo ter z Deželo FJK. Podtajnik na notranjem ministrstvu Saverio Ruperto je posebej izpostavil, da ustanovitev omizja odraža skrb, ki jo vlada ima do slovenske manjšine, v želji, da se primerno in čim hitreje rešujejo nekatera vprašanja, ki so vezana na izvajanje zaščitnega zakona.

SKGZ v izjavi za tisk meni, da morajo slovenski predstavniki omizja izkazati čim bolj enotne poglede in skupaj predlagati rešitve, kot sta to storila predsednika krovnih organizacij in predsednica paritetnega odbora na umestitveni seji omizja. To je pomembno jamstvo za učinkovitost vladnega sestava, ob dejstvu, da so pozitiven pristop pokazali tudi vsi ostali udeleženci omizja, v prvi vrsti sam predsednik Ruperto in tržaški prefekt Alessandro Giacchetti.

SKGZ se želi zahvaliti vsem, ki so se tako v Italiji kot v Sloveniji zavzeli za ustanovitev vladnega omizja, vključno članom skupnega manjšinskega zastopstva. V takšnem vzdušju moramo nadaljevati delo, saj v se bo omizje v kratkem ponovno sestalo, da bi preučilo odprta vprašanja, vezana na slovensko šolstvo ter na olajšano zastopstvo manjšine v rimskem parlamentu.

Na zadnji seji deželnega vodstva SKGZ je predsednik Rudi Pavšič orisal kritično finančno stanje organizacij in ustanov, ki so postale prve žrtve zamud pri izplačilih prispevkov in napovedanih rezov. Tudi na vladnem omizju je prišla do izraza določena negotovost tako v časovnih rokih pri izplačevanju finančnih prispevkov, kot tudi glede višine sredstev, ki naj bi bila namenjena manjšinskim organizacijam. Če sta 2,8 milijona evrov že na poti, je usoda preostalih 2,5 milijonov evrov popolnoma neznana. Konec septembra torej še ne vemo, kdaj in kolikšen delež potrebnih in po zakonu zapisanih sredstev bo-



RUDI PAVŠIČ

do dobile pomembne manjšinske organizacije in ustanove. Vladno omizje je obenem pokazalo, da je za zamude kriva pomanjkljiva komunikacija med pristojnimi vladnimi službami in deželno upravo, kar bo treba čim prej premostiti.

Pri SKGZ obstaja občutek, da se vsi ne zavedajo v zadostni meri, kakšno je realno stanje v manjšinskih organizacijah in ustanovah. Tudi Republika Slove-

nija napoveduje 10-odstotno nižanje prispevkov, zato je zaskrbljenost popolnoma upravičena. SKGZ ocenjuje, da bi bilo tudi znotraj manjšine potrebno konkretnije dogovarjanje, usklajevanje pogledov in sprejetje primernih protikriznih ukrepov.

V tem smislu SKGZ predlaga, naj si krovni organizaciji prevzameta odgovornost za sklic koordinacije vseh pomembnejših organizacij in ustanov, ki je svojčas že delovala, da se skupaj preuči nastalo stanje. Obenem predlaga, naj se ponovno aktivira 6-članska delovna komisija SKGZ-SSO in naj nadaljuje z delom, tako kot je bilo dogovorjeno pred več kot enim letom. V tem smislu je Pavšič že pisal predsedniku SSO Dragu Štoki. Ocene Slovenske kulturno gospodarske zveze o zaskrbljujočem finančnem položaju v številnih organizacijah izhajajo iz neposrednih srečanj z njimi in skupne skrbi, da se problemi rešujejo. S podrobnejšo informacijo o teh srečanjih bo SKGZ seznanila javnost v naslednjih dneh.

MANJŠINA - Zaradi finančne stiske

ZSKD je že črtala nekatere pobude

OPČINE - Deželni odbor Zveze slovenskih kulturnih društev je na svoji prvi seji v novi sezoni najprej ocenil dejavnost in prireditve v poletnem obdobju, o čemer je uvodoma poročal predsednik Igor Tuta. Tudi letos je zelo uspešno potekal tečaj za mlade godbenike Intercampus, na Gradini v Doberdolu se je v drugi polovici avgusta odvijala 42. mednarodna likovna kolonija za mladino, ki so se je letos prvič udeležili tudi mladi iz slovenske manjšine na Hrvaškem in teden kasneje se je odvijala na Livku Mala ustvarjalna akademija za otroke včlanjenih društev.

Poleg tega so tudi letos potekali v goriškem Ljudskem vrtu dnevi Kapljice kulture s sodelovanjem umetnikov z obeh strani nekdanje meje. Na Proseku pa so mladi člani tržaškega odbora Zveze v začetku septembra priredili zanimiv večer na temo Kultura zate. Ocena vseh teh prireditev in dogodkov je po predsednikovem prepričanju pozitivna in kaže, da se pri svojem delu Zveza posveča predvsem mladim in najmlajšim.

Glavna točka na dnevnem redu zasedanja v Prosvetnem domu na Opčinah pa je bila razprava o sedanjem zaskrbljujočem trenutku zaradi nejasnosti glede javnih prispevkov, brez katerih neprofitna organizacija, kot je Zveza, ne more redno delovati. Blagajnik Aleksander Coretti je podrobno poročal in predstavil finančno stanje v prvi polovici letošnjega leta. Za vse delovanje od organizacijskih stroškov do pomoči včlanjenim društvom in do lastnih prireditev so se v Zvezi točno držali proračuna za letošnje leto, vendar računici kažejo določen deficit, ker so prispevki iz javnih sredstev nižji od predvidenih.

K temu je treba dodati, da tudi obljubljeni prispevki še niso bili nakazani, zato se resno postavlja vprašanje, kako bo lahko Zveza brez posojil izplačevala svoje obveznosti do konca leta, je poudaril blagajnik organizacije Coretti. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bodo odpadle v tem zadnjem obdobju letošnjega leta nekatere pobude in prireditve, ki so bile že načrtovane. Predvsem bo treba prenesti na prihodnje leto seminar o slovenskem jeziku, ki je bil napovedan za me-



PREDSEDNIK ZSKD IGOR TUTA

sec oktober. To je prvi zaskrbljujoč podatek, ki kaže, da bo zaradi finančnih težav trpel tudi kulturno in izobraževalno poslanstvo Zveze kulturnih društev, je zaskrbljeno naglasil predsednik Tuta.

Prav tako pa se že zdaj postavlja vprašanje, kako nastavitvi proračun stroškov za prihodnje leto. K letošnjim že tako in tako nižjim dokladam bo treba prišteti za prihodnje leto napovedano znižanje prispevkov iz Italije za okrog 20 odstotkov in iz Slovenije za približno 10 odstotkov. Že iz tega je razvidno, da prihodnje leto Zveza žal ne bo mogla nuditi svojim članicam istih uslug kot do zdaj in se bo treba odpovedati nekaterim pomembnim prireditvam. Deželni odbor je zato poveril delovni skupini, da v oktobru izdela podroben in možen predlog znižanja izdatkov, na podlagi katerega se bodo na prihodnji seji odločali, kje in kako bo treba prihodnje leto izvesti nujne proračunske-financične reze pri delovanju naše največje kulturne organizacije.

Slovensko stalno gledališče obvešča, da ponovitev dramske kronike Dušana Jelinčiča Kobarid predvidena za danes ob 14.30 na Nanosu zaradi neugodnih vremenskih napovedi odpade.

SLOVENIJA - Diplomacija

Janezu Janši v ZDA nagrada za inovacije

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Janša je na vrhu o inovacijah in podjetništvu, ki je potekal v Bostonu (ZDA) od 26. do 28. septembra, dobil nagrado za inovacije na področju diplomacije. V imenu premiera, ki je bil tedni dni v New Yorku na zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, je nagrado prevzel veleposlanik Slovenije v ZDA Roman Kirn. Vrh o inovacijah in podjetništvu (World Summit on Innovation and Entrepreneurship) je namenjen inovatorjem, podjetnikom in politikom, ki si prizadevajo za spodbujanje gospodarskega sodelovanja in inovacij na področju energije, kulture, izobraževanja, zdravstva in v politiki. Vrha se je udeležilo več kot 1000 inovatorjev in podjetnikov iz 50 različnih držav.

Vsako leto na vrhu podelijo nagrado posameznikom, katerih inovativne rešitve prispevajo k preoblikovanju gospodarske, socialne in okoljske blaginje. Letos je za inovacije na področju diplomacije dobil tudi Janša zaradi svoje vloge pri osamosvojanju Slovenije in svojih prizadevanj za vzpostavitev demokratične države in družbe.

V preteklosti so nagrado, ki jo na pobudo Združenih narodov podeljujejo od leta 2008, med drugim prejeli Bill Gates, Stephen Hawking, Desmond M. Tutu in finska predsednica Tarja Halonen. Med udeleženci vrha je bil letos tudi predstavnik slovenskega proizvajalca ultralahkih letal Pipistrel, ki je sodeloval v panelu o zelenih rešitvah v letalstvu (Greening the Future of Electric Aviation). (STA)

SSG - Jutri predstavitev programa v Kulturnem domu v Trstu

Predogled podobe jubilejne sezone našega gledališča



TRST - Predsednica Upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča Maja Lapornik, umetniški vodja Diana Koloini in njen pomočnik Danijel Malalan bodo kmalu razkrili vsebine letošnjega abonmajskega programa slovenskega gledališča v Trstu. Tiskovna konferenca, ki bo jutri, 1. oktobra, ob 10.30 v Mali dvorani Kulturnega doma, bo letos odprtega zna-

čaja, zato so poleg novinarjev in avtoritet vabljeni tudi vsi zainteresirani, ki želijo poslušati v živo prvo predstavitev bogate ponudbe 2012/13. »110 s pohvalo« bo letošnje sezone, s katerim bo SSG opozorilo na pomembno, 110. obletnico ustanovitve Dramatičnega društva v Trstu. Igralci in osebe gledališča vabijo torej vse obiskovalce, da se z njimi, »z gala obleko«

SLOVENIJA

Dnevnik: Za polom v Mariboru kriv nadškof Stres

LJUBLJANA - Ključno odločitev, ki je vodila v polom mariborske nadškofije, je sprejel škof Anton Stres, poroča večerajšnji Dnevnik, ki se sklicuje na dokumente, pridobljene od »dobro obveščenih mariborskih virov«. Ti dokazujejo, da za mariborsko afero nista odgovorna samo (nad)škofijska gospodarska uprava oz. Mirko Kraševac in upokojeni nadškof Franc Kramberger.

Poleg njiju ali celo bolj od njiju so poleg vrste laičnih finančnih izvedencev za sprejemanje škodljivih odločitev po navedbah Dnevnika odgovorni: sedanji ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres, ki je sooblikoval in podpisal večino najbolj škodljivih odločitev in strategij, sedanji mariborski nadškof metropolit Marjan Turnšek, sedanji murskoboški škof Peter Štumpf, sedanji celjski škof Stanko Lipovšek, vodja (ned)škofijske pisarne Janez Lesnika, prelat in kanonik Franc Zdolšek, kanonik Jože Goličnik in v manjši meri še nekatere druge posvečene osebe.

Sedanji ljubljanski nadškof Stres je bil za mariborskega pomožnega škofa imenovan leta 2000. V tej vlogi je do leta 2006, ko je bil imenovan za celjskega škofa, sodeloval pri vseh ključnih odločitvah v okviru škofijskega gospodarskega sveta (ŠGS). Kot piše časnik, je Stres podatkih z različnih strani ta pomemben organ s svojo avtoriteto obvladoval. Do leta 2004 je postavljal svoje, večinoma laične kadre za finančno vodenje, z nasveti mu je pomagal tudi škof Turnšek. Kot kažejo dostopni podatki, je Stres po navedbah Dnevnika popolnoma obvladoval finančne posle in naložbe, kar je vodilo v finančni polom mariborske nadškofije.

Za najbolj usodno se izkazala odločitev, da škofija vloži denar v delnice Zvonca Ena in da se ga prevzame, piše Dnevnik. Ob tem dodaja, da naj bi prav za to odločitev, ki je »temeljni vzvod finančnega poloma in je bila sprejeta na pobudo in po naročilu ŠGS (od 2001 je nastopal kot nekakšen nadzorni svet), kot glavni stal Anton Stres«.

Dnevnikovi dokumentirani podatki med drugim kažejo, da je zapisnike sej podpisoval prav on in ne škof Kramberger. Cerkevni molk glede osebne odgovornosti vpletenih v mariborski finančni škandal je nedopusten, a razumljiv, ker je pri ključnih odločitvah, ki so se izkazale za napačne, po navedbah časnika sodeloval sam vrh Cerkev. Po pisanju časnika naj bi Mirko Kraševac kot ekonom v tej aferi odigral vlogo grešnega kozla.

Turistična kmetija pri TAVČARJEVIH

Particija Petrovič Hruševica 44 - 6222 Štanjel (Slo)

Prodaja lastnega vina URNIK: sobota, nedelja

VABLJENI! od 12. ure dalje

hrusevica44@gmail.com - Tel. 00386 5 769 0136 - GSM 00386 41 500 054



SLOVENIJA - Odkrili so jo včeraj popoldne pred Univerzo

Sredi Ljubljane spet plošča v spomin na bazoviške junake

Obeležje znova tam, kjer je nekoč stala tabla, ki so jo odstranili in uničili italijanski okupatorji

LJUBLJANA - Pred poslopjem Univerze v Ljubljani so včeraj popoldne slovesno odkrili spominsko ploščo bazoviškim junakom. Obeležje so znova postavili tja, kjer je med letoma 1931 in 1942 stala tabla z identičnim sporočilom, ki so jo odstranile in uničile italijanske okupacijske oblasti.

Slovenski minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk je v nagovoru ob odkritju spominske plošče opozoril, da lahko v preteklosti razpoznamo sporočila, ki imajo pomen danes in zdaj. »Nekatera združujejo, druga razdvajajo, nekatera bodrijo, druga težijo. Od nas je odvisno, katera izberemo za praznovanje, katera za trezno analizo in kultivirano razpravo in katera za prepiranje,« je dejal minister in spomnil, da se je ob padcu štirih mladih fantov pod streli krvnikov fašistične diktature 6. septembra 1930 na kraški gmajni v Bazovici pri Trstu ves slovenski narod združil v obsodbi in protestu.

Spominska plošča je po Turkovih besedah na tem mestu vse od leta 1931 pričala o trpljenju, ki ga je del slovenskega naroda doživljal pod fašizmom. Nič nenavadnega torej ni bilo, da so jo italijanski okupatorji po zasedbi Slovenije odstranili, a nenavadno je - tako minister - da jo ponovno postavljamo šele danes, 67 let po koncu druge svetovne vojne.

Pobudo za ponovno postavitev obeležja so dali Slovenska izseljenska matica, društvo TIGR in odbor za proslavo bazoviških junakov iz Trsta. Nova plošča stoji na istem mestu kot original, enaka je tudi njena vsebina, izdelana pa je po načrtih Vladimirja

Odkritje plošče v spomin na bazoviške junake pred sedežem Univerze v Ljubljani

STA



Pezdirca. Obeležje predstavlja valove, ki ponazarjajo, da je vse v stalnem prihajanju in odhajanju. Ploščo sta odkrila predsednik društva TIGR Marjan Bevk in predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor. Govorili so tudi ljubljanski župan Zoran Janković, rektor Univerze v Ljubljani Stane Pejovnik in glavni tajnik Slovenske izseljenske matice Janez Rogelj.

Vnovična postavitev plošče sodi v sklop rodoljubnih dnevoev tajne antifašistične organizacije TIGR, ki

so se v slovenskem glavnem mestu začeli v petek. Prireditve so se sklenile sinoči s slavnostno akademijo ob 85. obletnici ustanovitve protifašističnega gibanja Tigr in ob 100-letnici rojstva primorskega aktivista Ferda Kravanje - Petra Skalarja.

Türk: TIGR presegel ideološka razhajanja

Slavnostni govornik v Cankarjevem domu je bil predsednik Re-

publike Slovenije Danilo Türk, ki je pozval k prijateljstvu in dobremu sosedstvu. »Dogodki teh dni bodo prispevali k utrjevanju naše domovinske zavesti in domoljubja,« je prepričan Türk.

TIGR je bila prva protifašistična organizacija v Evropi. »Tigrovci so se borili za boljši svet. Danes se nam za ta cilj ni treba boriti z orožjem.

Boriti se moramo z znanjem, s pametjo in samozavestjo,« je pozval slovenski predsednik.

Po Türkovih besedah danes potrebujemo predvsem modrost, odločnost in pogum. »Pogum sprejeti odločitve, gojiti prijateljstvo in dobro sosedstvo ter uveljaviti se v Evropi kot eden uglednih, modrih in dostojanstvenih narodov. V preteklosti smo bili sposobni velikih dejanj in tudi danes moramo izkazati to sposobnost,« je dejal.

Ravno na primeru organizacije TIGR se je po njegovih besedah potrdilo, da je možno preseči ideološka razhajanja in različne poglede na zgodovino.

Temelji organizacije so bili postavljeni na skrivnem sestanku skupine primorskih Slovencev na Nanosu sredi septembra 1927. V naslednjih desetih letih je TIGR organiziral mrežo zaupnikov z različnimi nalogami, od skrbi za ohranjanje slovenskega jezika, do protifašističnega delovanja in oboroženih spopadov.

Že pred prvo svetovno vojno so nastale nekatere obrambne organizacije primorskih Slovencev, po prvi svetovni vojni pa se je odpor proti fašizmu pokazal kot odpor, ki ima široko ljudsko podporo. Odločitev za oborožen upor proti nacizmu in fašizmu po napadu na Jugoslavijo leta 1941 je predsednik označil za pravo. »Slovenski narod je prvič v zgodovini izkazal visoko stopnjo poguma ter politične zrelosti in je bil zato ob koncu velike morije na strani zmagovalcev,« je spomnil še Türk. Na prireditvi (na njej je govoril tudi predsednik društva TIGR Marjan Bevk) so tudi podelili priznanja organizacije, ki neguje ideale tigrovcev. (STA)

RIM - Predstavitev mariborske pobude

Kulturna prestolnica pomembna za razpoznavnost Slovenije

RIM - Veleposlaništvo Republike Slovenije je organiziralo predstavitev Evropske kulturne prestolnice (EPK) Maribor 2012. V uvodnem govoru je goste pozdravil veleposlanik Iztok Mirošič, skupaj z direktorjem predstavništva Evropske komisije v Rimu Luciom Battistottijem ter s predstavnikom župana občine Rim Federicom Rocca. Veleposlanik Mirošič je poudaril pomen kulturnih projektov za gospodarsko in turistično rast kakor tudi krepitev kulturnih izmenjav v Evropi.

Predstavitev Maribora sta imela Mitja Čander, programski direktor

EPK Maribor in Nataša Kos, namestnica programskega direktorja EPK Maribor, ki sta orisala pretekli in prihodnji kulturni program. Dogodek je bil odlična priložnost za turistično promocijo Slovenije, zato je pri predstavitvi sodeloval tudi Gorazd Skrt, direktor predstavništva Slovenske turistične organizacije v Milanu, ki je navedel številne razloge za obisk Slovenije. Na predstavitvi je spregovoril tudi Sašo Jurcer, producent predstave Medejin krik, ki je bila na ogled v rimskem gledališču Vascello.

Poleg same predstavitve Maribora so govorniki izpostavili poziti-

vno vlogo evropske kulturne prestolnice za promocijo turizma in gospodarstva v širši regiji - v Mariboru in njenih partnerskih mestih. Evropska kulturna prestolnica predstavlja odlično priložnost, da se poveča prepoznavnost mesta ter da se vzpostavijo trajni mednarodni stiki med kulturnimi inštitucijami in umetniki.

Dogodek je veleposlaništvo organiziralo tudi s pomočjo predstavništva Evropske komisije v Rimu in sicer v njihovih prostorih v najstrožjem centru Rima. Pokroviteljstvo je dala tudi mestna občina Rim, ki je dogodek podprla in promovirala.

ŠOLA ZA NEMŠČINO

Hildegard Bayer

Profesorji nemškega maternega jezika

Največ po 8 slušateljev v skupini

Tečaji:

- za različne starostne stopnje
- za podjetja
- individualni tečaji

Certifikati za študijski kredit - Bogata knjižnica in videoteka

INFORMACIJE: pon. - pet. 10.15-13.00/15.30-18.30

Ul. Ginnastica 3, 1. nadstr., tel. 040 661050 e-mail: hildegardbayer@tin.it

(Šola ima pooblastilo - MD 19.11.1983 - ital. Šolskega ministrstva, Splošnega ravnateljstva za kulturne izmenjave.)

BRITISH SCHOOL

Authorised Centre

Angleščino se učimo v Trstu
v ulici Torrebianca 18 040-369.369

www.British-FVG.net

ENGLISH plus...



STARO PRISTANIŠČE - Tržaški župan Roberto Cosolini na čelu večtisočglave množice zahteval njegovo odprtje

Pohod za razvoj starega pristanišča

Vstop pa je bil kljub vsemu prepovedan

Cosolini: To je boj za prihodnost mesta in za mlade - Blažina: Prostocarinsko cono je treba premakniti - Monassi: Dovoljenje smo izdali

To je boj za prihodnost pristanišča, to je boj za prihodnost mesta, to je boj za prihodnost mladih. Zmagovalec bo nazadnje vsekakor Trst, pa čeprav bodo za to potrebni še dodatni sprehodi in dodatno delo v Rimu.

To je poudaril tržaški župan Roberto Cosolini med svojim govorom po sprehodu od Velikega trga do 4. pomola, katerega namen je bilo v okviru prireditve Next seznaniti čim širši krog ljudi na državni in na mednarodni ravni s potencialom mesta in starega pristanišča. Pristaniške dejavnosti v starem pristanišču niso namreč več mogoče, je dodal Cosolini, in mora to območje postati del mesta, na njem in do Barkovelj pa se morajo razviti najrazličnejše dejavnosti. To je namreč prihodnost Trsta in zato ni mogoče izgubiti te priložnosti. Tu so potrebni vlagatelji, tu so potrebne investicije, tu je potreben razvoj, ki bo prinesel rast in blaginjo. Zato je nujno čim prej premakniti prostocarinsko cono in tako omogočiti podjetnikom, da vlagajo v staro pristanišče, je poudaril župan in zavrnil vsak namig, da bi lahko prišlo do gradbenih spekulacij.

Sprehoda na tržaškem nabrežju se je včeraj udeležilo več kot tisoč ljudi, kot nam je to potrdila tudi politična policija Digos, po nekaterih ocenah pa je bilo kar dva do tri tisoč udeležencev. Simbolične pobude so se udeležili posamezni Tržačani, družine, predstavniki stanovskih in sindikalnih organizacij, med njimi pa so bili tudi mnogi Slovenci, ki so dokazali, da so pomemben in neločljiv del širše skupnosti. Na čelu dolgega sprevoda so bili ob županu med ostalimi senatorka Tamara Blažina, poslanci Ettore Rosato, Roberto Antonione in Roberto Menia, evropska poslanka Debora Serracchiani, pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat ter nekateri občinski odborniki tržaške in drugih okoliških občin. Blažinova nam je še pred sprehodom povedala, da je treba prostocarinsko cono premakniti, ker bo tako Trst končno na ravni drugih mest, v katerih so že opravili podobne operacije. Antonione je dodal, da je skrajni čas, da se podre ta zid, zaradi katerega je mesto že izgubilo zavarovalnico Generali in tematski expo. Kar pa je bilo morda še najbolj pomembno, je bil topel odziv občanov (med njimi je bil tudi marsikateri »desničar«), ki so podprli pobudo in se podali od Velikega trga do 4. pomola, kjer pa je bil vhod v staro pristanišče zaprt.

Mesto je skratka dokazalo, da zahteva odprtje starega pristanišča in njegovo obnovo. Nekateri pa so dokazali, da tega ne želijo. Če so člani združenja Trieste Libera demonstriali, češ da se ne sme nihče dotakniti prostocarinske cone, so drugi poskrbeli, da je bil vhod v staro pristanišče po 30 letih še vedno zaklenjen. To je za mikrofonom poudaril tudi Cosolini. Dejal je, da je Pristaniška oblast še v petek zvečer po mrzličnih pogajanjih zagotovila, da bo izdala ustrezno dovoljenje. Toda v petek zvečer je prišlo do »čudnega« požara v starem pristanišču, informacije glede dovoljenja pa so postale včeraj dopolne »mevlene«, je dejal župan. Vstop v staro pristanišče, ki naj bi vsaj zagotovljen za parlamentarce, župane in novinarje, je bil dejansko onemogočen.

Sicer je Pristaniška oblast včeraj popoldne v tiskovni noti zavrnila vsak kritičen namig. Iz urada predsednice Marine Monassi so sporočili sledeče: da so skušali v petek ves dan stopiti v stik z občinsko upravo, da bi posredovali dovoljenje za vstop v staro pristanišče; da je bilo dovoljenje včeraj ves dan »veljavno«; da so v noči na soboto hekerji napadli spletno stran, ki jo je Pristaniška oblast odprla na socialni mreži facebook in skušali prevzeti nekaj informacij. Cosolini je sinoči v tiskovni noti ugotovil, da Pristaniška oblast očitno ne razpolaga s telefonskimi številkami, številkami faksov in z naslovi elektronske pošte, ki jih uporablja tržaška občinska uprava, saj niso na županstvu prejeli nobenega dovoljenja. Že res, da je prišlo do nekaterih stikov in da je

Pristaniška oblast izrazila dvome glede odprtja vhoda na 4. pomolu, je dodal župan, toda pogajanja so se tudi prekinila brez dokončne odločitve.

Resnici na ljubo je težko razumeti, da predsedstvo odredi odprtje vhoda, vhod pa ostane zaprt. Dejstvo je, da to predstavlja zmago, je poudaril župan. Pomen zaprtega vhoda je v tem, da so sprehod in sorodne pobude potrebni in da je torej nujno vztrajati po tej poti. Za sprehod v starem pristanišču pa bodo še druge priložnosti.

Temeljna je vsekakor jasnost glede starega pristanišča, se pravi, ali mora to biti še naprej prostocarinsko območje ali ne, je poudaril Cosolini, ker potrebujejo vlagatelji jamstva glede prihodnosti. Njegova preobrazba bo prispevala k razvoju mesta in tudi novega pristanišča, je še dodal župan. Kdor se je udeležil včerajšnje pobude, je namreč prijatelj, in ne sovražnik pristanišča, meni Cosolini. Pravi sovražnik je tisti, ki nasprotuje in se upira obnovi starega pristanišča, pri tem pa se zateka k mirovni pogodbi iz leta 1947.

Aljoša Gašperlin

Vstop v staro pristanišče je bil prepreden
Spodaj: prihod župana Cosolinija in udeležencev sprehoda na prag starega pristanišča

KROMA,



OBČINA TRST - Priznanje kopališki mojstrici

Rešila je plavalca

V začetku avgusta je v kopališču povlekla iz vode nezavestnega moškega

V občinskem kopališču Alla Lanterna se je 3. avgusta brez pomisleka pogrnala v vodo, ko je opazila, da je priletnega kopalca med plavanjem obšla slabost. Moškega je rešila iz vode, ga povlekla na kopno in mu tako rešila življenje.

Včeraj se je tržaški občinski odbornik za šport Emiliano Edera v imenu občinske uprave zahvalil »rešiteljici«, Gabrieli Friede, ter ji podelil plaketo s priznanjem za njeno humanitarno gesto. Z dekletom, pomočnico kopališkega mojstra, so se sprejema v tržaški palači udeležili tudi ostali člani »kopališke družine« Pedocina, kot pravijo Tržačani kopališču Alla Lanterna, in sicer odgovorni Eugenio Bartoluccio, kopališki mojstri Antonio, Simone in Massimo, blagajničarja Mauro in Franco in natakarja Mirjana in Sandro. Gabriela Friede je po rodu iz Vi-



GABRIELA FRIEDE

cenze, štiri leta živi v Trstu, kjer študira biologijo. »Ko sem v vodi opazila moškega, ki je imel glavo pod vodo. Takoj sem skočila v vodo, splavala do njega, ga obrnila in povlekla na kopno, kjer so mi kolegi pomagali pri prvi pomoči,« se je včeraj pogumno dekletu spomnilo avgustovskega dogodka.

ČRNA KRONIKA - V prejšnjih dneh na nekdanjem mejnem prehodu na Fernetičih

Okrepljen nadzor obmejne policije

Izsledili Romuna, ki se je - kljub izgonu - vrnil v Italijo - Drugemu romunskemu državljanu zasegli vozilo

Obmejna policija je v zadnjih dneh okrepila nadzor na območju ob nekdanji meji. Preventivna akcija je bila uspešna, saj je policijska izvidnica v torek na Fernetičih aretirala 26-letnega romunskega državljan B.M.-ja. Maja 2010 je tožilstvo iz Siene izdalo zanj zaporni nalog zaradi številnih tativ, ki naj bi jih opravil v trgovinah v različnih krajih v Srednji Italiji. Moški se je nahajal na avtobusu, ki je prihajal iz Španije in je bil namenjen preko nekdanjega mejnega prehoda na Fernetičih v Romunijo. Med pregledom potnikov so policisti odkrili, da ima Romun odprte račune z italijansko pravico in so ga aretirali. Prepeljali so ga v zapor v Ul. Coroneo, kjer je na razpolago italijanskim sodnim oblastem.

Nekaj dni prej pa so agenti obmejne policije vedno na Fernetičih ustavili romunskega državljan (I.C., 26 let), ki se je pripeljal iz Slovenije v dostavnem vozilu renault traffic. Med pregledom so policisti ugotovili, da so

bili dokumenti vozila ponarejeni (izdale naj bi jih bolgarske oblasti ...). Policisti so vozilo in dokumente zasegli, romunskega državljan pa prijavi sodstvu zaradi prekupčevanja in ponoverbe dokumentov.

Agenti obmejne policije so nadalje aretirali 29-letnega albanskega državljan B.E.-ja. Moški je imel opravka z italijansko pravico, obsojen je bil na zaporno kazen, potem ko jo je prestal, mu je prefekt iz Ancone izdal nalog o izgoni iz države. Ker se je vrnil, so ga policisti ustavili in odpeljali v zapor v Ul. Coroneo.

Tatvina v stanovanju

V petek popoldne so neznanci izkoristili odsotnost stanovalcev in vlomili v stanovanje v šestem nadstropju poslopja na Trgu Puecher. Dodobra so prebrskali spalnico in odnesli zlato verižico in nekaj drugih dragocenosti.

Policisti so uvedli preiskavo, posegli pa so tudi forenziki.



Izvidnica obmejne policije na Fernetičih



TRIESTE NEXT - V okviru festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja

Več kot 170 županov skupno proti potratu hrane

iz italijanskega sevezorahoda in Slovenije so podpisali ustrezno listino

Evropski festival inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next je včeraj požel prvi velik uspeh: več kot 170 županov iz italijanskega severozahoda, iz bližnje Slovenije, pa tudi iz bolj oddaljenih italijanskih občin, kot je na primer Neapelj, je podpisalo Listino o nični potratu hrane. S podpisom listine so občine pristopile k prvemu dnevu proti potratu, ki jo je priredil Last minute market.

Pobudo za podpis listine o nični potratu so dali tržaški župan Roberto Cosolini in predsednika dežel Furlanije-Juljske krajine in Veneta Renzo Tondu in Luca Zaia, med prvimi podpisniki dokumenta pa so bili tudi župani iz Gorice Ettore Romoli, iz Nove Gorice Matej Arčon, iz Pordenona Claudio Pedrotti in iz Škocjana Silvia Caruso.

Listina o nični potratu povzema deset točk, ki jih je bil januarja letos evropski parlament zapisal v resolucijo o prijemih za preprečevanje potrate hrane. V njej je uvodoma ugotovljeno, da ostaja na svetu neizkoriščena ali zavržena tretjina vse proizvedene hrane. Z njo bi lahko za eno leto nasitili polovico vsega svetovnega prebivalstva, to je več kot 3 milijarde in pol ljudi. Tako stanje postaja vse bolj nevzdržno, zato si je evropski parlament zadal cilj znižanja te potrate, pri tej akciji pa mora sodelovati čim več ljudi in predvsem krajevnih uprav, sicer je zapisana propadu. Evropski parlament si je zadal za cilj znižanje potrate hrane za 50 odstotkov do leta 2025.

Civilna družba lahko odločilno pripomore k spremembi navad prehrane, je poudaril ustanovitelj in predsednik združenja Last Minute Market Andrea Segrè. Lahko spodbudi krajevne uprave, naj se zavzamejo za zdravo hrano, predvsem pa za zajezitev potrate hrane. Srečanja, ki ga je povezoval znani radijski voditelj Massimo Cirri, so se udeležili tudi evroparlamentarci Salvatore Caronna, Elisabetta Gardini, Giancarlo Scottà in Debora Serracchiani. Cirri je že dan prej posvetil dobršen del znanje radijske oddaje Caterpillar prav prvemu evropskemu festivalu inovacije in znanstvenega raziskovanja, še posebej pa se je zaustavil ob podpisu listine o potratu hrane.

Direktor festivala Trieste Next Filiberto Zovico pa je poudaril, da je srečanje več kot stotih upraviteljev, ki se zavzemajo za zajezitev potrate hrane, pomemben signal, ki ga daje italijanski severozahod vseh držav.

Listino o potratu hrane so med drugim podpisali tudi (z leve) devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Veronese, zgoniški župan Mirko Sarđoč in repentabrski župan Marko Pisani

KROMA



TRIESTE NEXT - Srečanje ministrov

Profumo - Turk

Ob 12. uri v Verdiju o znanosti, raziskovanju in podjetništvu

Prvi evropski festival inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next se bo zaključil danes s celo vrsto srečanj in prireditev. Opoldne bo v gledališču Verdi zasedanje na temo znanosti, raziskovanja in podjetništva, ki sta ga bosta udeležila tudi italijanski minister za šolstvo Francesco Profumo in slovenski minister za šolstvo Žiga Turk.

Že uro prej bo v hotelu Savoia Excelsior okrogla miza na temo Korenine globalnega vina, na kateri bo sodeloval tudi praproovski vinogradnik Benjamin Zidarich.

Popoldne ob 15. uri bo italijanski minister za okolje Corrado Clini sodeloval na okrogli mizi o trajnostnem razvoju in krajevnih proizvodnjah. Med drugim se bo srečanja udeležil tudi predsednik dežele Veneta Luca Zaia.

Federico Grom in Guido Martinetti bosta ob 16.30 v mali dvorani

gledališča Verdi predstavila knjigo Grom, zgodba o prijateljstvu, sladoledu in cvetju, to je zgodbo o sladoledu, ki je v nekaj letih zaslovel po svoji kvaliteti.

Ob 18. uri bo v avditoriju muzeja Revoltella srečanje na temo Konkretna utopija, zgodba o spremembi Franca Basaglie. Sodelovala bosta nekdanja tesna sodelavca goriško-tržaškega psihiatra Giuseppe Dell'Acqua in Franco Rotelli.

Istočasno bo v gledališču Verdi zaključna prireditev z naslovom Gospodarstvo v dovo - festivalu Trieste Next 2013 naproti, sledilo pa bo srečanje o preporodu obmorskih mest, ki se ga bo udeležil tudi minister za okolje Corrado Clini.

Letošnji prvi festival Trieste Next bo sklenila gledališča predstava Itis Galileo Francesca Niccolinija in Marca Paolinija s slednjim v glavni vlogi. Predstava bo v dvorani Tripcovih, začetek ob 21. uri.

MIELA

Koncert Big Banda konservatorija

Tržaški konservatorij Tartini bo v okviru festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next priredil danes ob 17.30 v gledališču Miela koncert Big Band orkestra konservatorija, ki ga vodi saksofonist Klaus Gesing, glasbenik, komponist in docent. Leta 1988 je bil nagrajen kot najboljši mladi jazz glasbenik v Nemčiji, prejel je še vrsto drugih pomembnih nagrad na jazz festivalih.

Big Band orkester bo izvajal vrsto standardnih jazzovskih skladb, kot so The Lady is a Tramp, Fly me to the Moon, But not for me in druge.

Danes popoldne bo, vedno v okviru festivala Trieste Next na sedežu glasbene šole v Ul. Capitelli 8 na ogled interaktivna glasbena inštalacija z naslovom Okusi glasbo: harmonije zvočnih vsebin za pripravo naših receptov. Projekt sta pripravila Pietro Polotti in Cristina Fedrigo, posvečen pa je vprašanju prehrane. Občinstvo bo lahko pripravilo različne recepte »pod vodilom glasbe,« je zapisano v vabilu.

38-letni motorist sinoči izgubil življenje v Ul. Flavia

Sinoči je za posledicami prometne nesreče umrl 38-letni motorist R. D. iz Trsta. Nesreča se je pripetila ob 20.10 v južnem tržaškem predmestju, in sicer v Ul. Flavia pri hišni številki 17. Moški se je na svojem motornem kolesu vozil v smeri proti Miljam, ko je iz nezanih razlogov zavozil s cestišča. Hudo ranjenega motorista so prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer pa mu zdravniki niso mogli pomagati. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

Obvestilo izletnikom Primorskega dnevnika

Zadruga Primorski dnevnik in turistične agencije Aurora, Adriatica.net vabijo vse udeležence letošnjih izletov Primorskega dnevnika na družabno srečanje, ki bo v petek, 26. oktobra, v dvorani športnega centra Zarja v Bazovici od 18.30 dalje.

V sklopu centra deluje restavracija, kjer bodo prisotni z veseljem postregli s specialitetami na žaru. Na sporedu bo tudi ogled filmov in slik. Kdor želi, da bi se njegov film ali slika predvajali je naprosen, da to predhodno najavi, zaradi časovnega usklajevanja. Izletniki so toplotno naproseni, da svojo prisotnost in že omenjeni morebitni filmski ali slikovni material najavijo neposredno agencijam, ki so organizirale posamezne izlete, najkasneje do torka 23. oktobra (do 12. ure).

V Devinu danes zadnji nedeljski koncert

V dvorani Zavoda združenega sveta v Devinu bo danes dopoldne zadnji koncert v sklopu pobude Nedelje v Devinu: glasbeni aperitivi. Zadnji koncert bo izvedel francoski duo Atyopsis, ki ga sestavljata saksofonist Alexandre Souillart in pianist Matthieu Acar. Gre za mednarodno priznana glasbenika, ki sta prejela vrsto uglednih nagrad. Začetek ob 11. uri.

Poimenovanje knjižnice po Steliju Criseju

Državno knjižnico, ki domuje na Trgu papa Giovanni XXIII 6, bodo danes uradno poimenovali po Steliju Criseju, priznanemu knjižničarju in kulturnemu delavcu. Poimenovanje je napovedano za 11. uro. Knjižnica bo danes odprta od 9.30 do 18. ure in to v sklopu evropskih dnevov kulturne dediščine.

V Lovat knjiga o redki in hudi bolezni

V knjigarni Lovat (Drevored 20. septembra) bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo Io sono qui (Jaz sem tukaj), ki jo je napisala Mariapia Bonante. Gre za pretresljivo soočenje z redko in hudo boleznijo (sindrom Locked-in), za katero je zbolel njen mož. O knjigi bodo ob avtorici spregovorili zdravnik Gilberto Pizzolato in Paolo Battaglini ter duhovnik Mario Vatta.

V torek na Pončani film Francesce Archibugi

Kulturno združenje Tina Modotti vabi v torek na predvajanje filma italijanske režiserke Francesce Archibugi z naslovom Lezioni di volo (Lekcije letenja). Začetek ob 20.30 na sedežu združenja v Ul. Ponziana 14 (prvo nadstropje).

Fotografska razstava na sedežu banke

V torek zvečer bosta na tržaškem sedežu združene kreditne banke iz Štarancana in Vileša (Ul. Roma 20, 1. nadstropje) dva dogodka. Ob 19. uri bo posvet o okolju »A proposito di paesaggio«, predaval bosta Fulvio Merlak in Adriano Perini, ob 20. uri pa bodo odprli fotografsko razstavo šestih avtorjev, ki jih je izbral Perini: razstavljajo Edvard Ciani, Mario Sillani Djerrahian, Daniele Indrigo, Enzo Gamba, Donato Riccesi in Paola Vattovani.

PALAČA COSTANZI - Srečanje priredili gostinci SDGZ in FIPE

Pomen raznolike prehrane

Marija Merljak o zdravi prehrani - Hrano ponudili gostilni Gruden in Suban, vina Ferfolja od Piščancev in Vinakras iz Sežane

V telo moraš vnašati vsako hrano po malem in šele takrat lahko pričakuješ, da bo ozdravilo. Pomembna je tudi raznolikost in treba je začeti biti ponosni na tiste stvari, ki so zdrave zrasle na vrtu. S temi besedami je slovenska strokovnjakinja in soavtorica knjige Zdrava prehrana je prava odločitev Marija Merljak spregovorila o zdravi prehrani, v katero nedvomno uvršča tudi kraško in tržaško kuhinjo. O tem je bil namreč govor na petkovem popoldanskem srečanju v palači Costanzi, ki so ga v okviru evropskega festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next pod pokroviteljstvom Občine Trst priredili gostinci Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in združenja gostincev Fipe.

Na srečanju, ki ga je povezoval predstavnik SDGZ Davorin Devetak, potekalo pa je v slovenščini in italijanščini, so se prisotni seznanili z nekaterimi tipičnimi krajevnimi jedmi, kot sta žvacec in snidvano testo, ki sta jih predstavili Vanda Gruden iz istoimenske šempolaj-

ske gostilne in Federica Suban iz znane gostilne pri Sv. Ivanu, medtem ko sta se s svojimi vini predstavila vinarka Erika Ferfoglija, ki je predstavljala istoimensko osmico od Piščancev, in somelje kleti Vinakras iz Sežane Peter Boršič: prva je pripevala refošk in malvazijo, iz Sežane pa sta prispela izbrani teran in t.i. sonata, mešanica malvazije in sauvignona.

Prisotni so imeli priložnost poskusiti predstavljene dobrote, medtem ko je Merljakova, ki med drugim mesečno predava o zdravi prehrani tudi v Štalci v Šempolaju na pobudo tamkajšnjega društva Vigred, opozorila na potrebo po izobraževanju otrok v tem smislu. Sama vodi delavnice na nekaterih šolah v Sloveniji, saj je ugotovila, da otroci ne poznajo več, kaj in kako so kuhale njihove none. Glede tega je tržaška občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim podarila, da je Občina Trst, ki skrbi za menze v vrtcih in šolah, zaprosila za raznolikost tamkajšnje prehrane, ki naj slo ni na uživanju sezonskih pridelkov ter krajevnih in ekoloških proizvodov. (iž)



V palači Costanzi so predstavili kraške in tržaške dobrote

KROMA



Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

VRH - Zaključena so dela za ovrednotenje strelskih jarkov in topničarske kaverne

Za kopanje izkoriščali civiliste, vandali predstavljajo problem

Delavce iz Italije so priklicali z obljubami o dobrem zaslužku, v resnici jim niso priskrbeli niti prenočišča

Za kopanje strelskih jarkov in topničarske kaverne na Brestovcu so pred nekaj manj kot sto leti izkoriščali civiliste. Po celi Italiji so objavili razglas, da vojska zaposluje delavce vseh starosti za utrditve obrambne linije na Krasu, za kar so si prizadevali velika gradbena podjetja in industrijalci nasploh, ki so vojno izkoriščali za polnjenje svojih blagajn. Tako so se našli oficirji, ki so s podporo industrijalcev zahtevali gradnjo novih utrjenih položajev za frontno linijo, za katere se je po preboju pri Kobaridu oktobra leta 1917 izkazalo, da so bili povsem nepotrebni; iz njih italijanski vojaki niso izstrelili proti sovražnikom niti ene granate. Zanimive podatke o italijanskih utrjenih položajih na Brestovcu je ljubitelj krajevine zgodovine Mitja Juren zbral in objavil v knjigi, ki jo bodo predstavili v okviru pobud ob zaključku obnove strelskih jarkov in topničarske kaverne. Gradbena dela so se začela v začetku lanskega leta, med letošnjim poletjem pa so poseg zaključili. Brestovec že obiskujejo številni ljubitelji narave in krajevine zgodovine, saj so strelski jarki in topničarska kaverna zelo dobro ohranjeni. Na žalost se med obiskovalci občasno znajdejo tudi vandali; lani so gradbenemu podjetju nekajkrat kradli opremo in povzročili škodo na vozilih, poškodovali pa so tudi lesene ograje ob stezah. Pred nedavnim so zalučali kamen na fotovoltaične panele, s katerimi proizvajajo električno energijo za notranjo razsvetljavo topničarske kaverne, in jih na ta način poškodovali. Ne glede na nevarnosti z vandali je bil po Jurnovem mnenju obnovitveni poseg dobro opravljen, saj ni nikakor invaziven, pač pa spoštljiv do dediščine, ki so jo pustili italijanski vojaki in civilisti.

Na podlagi svojih raziskav za pravo knjigo o Brestovcu je Juren ugotovil, da so utrjene položaje in topničarsko kaverno gradili tudi civilisti. Na Vrh so se zlasti prišli mlajši in starejši delavci, ki niso bili primerni za vojsko. Med njimi so bili celo invalidi, ki so jih skupaj z ostalimi delavci na Kras priklicali z obljubami o dobrem zaslužku. V resnici so bili delavci zelo slabo plačani, zanje ni bilo priskrbljeno niti prenočišče, tako da so spali po zapuščenih vojaških barakah. Ob koncu gradnje so si morali sami plačati povratek domov, tako da jim je v žepih ostalo bore malo denarja.

Vrh Brestovca so italijanski vojaki zavzeli 10. avgusta leta 1916 v okviru 6. Soške bitke, že v naslednjih dneh pa so osvojili še Dol in Nad Logem. Takoj po osvojitvi Brestovca se je začela gradnja topničarske kaverne z osmimi strelnimi linijami, ki so bile primerne za topove kalibra 149. Vsak dan je bilo na gradbišču topničarske kaverne in strelskih jarkov okrog petsto delavcev; kaverno so Italijani dogradili avgusta leta 1917, nato pa ni nikoli služila svojemu namenu. Po preboju avstroogrške vojske pri Kobaridu oktobra leta 1917 so italijanski vojaki zbežali iz kaverne na Brestovcu, ne da bi iz topov izstrelili niti ene granate.

Postopek za ureditev topničarske kaverne in strelskih lin na Brestovcu se je začel maja leta 2009, ko so sporazum podpisali deželna odbornica Federica Seganti, goriški župan Ettore Romoli in takratni sovodenjski župan Igor Petejan. Šlo je za dogovor, ki je predvideval dodelitev 1.600.000 evrov goriško-sovodenjski medobčinski zvezi ASTER. Občina Gorica je prejela 1.100.000 evrov za obnovo Trga Seghizzi in za druga dela v grajskem naselju, Sovodnjam pa so namenili 585.000 evrov za ovrednotenje zgodovinsko-kulturne dediščine prve svetovne vojne na območju Brestovca. Projekt v sovodenjski občini skupno znaša 650.000 evrov, saj je ob finančnemu prispevku dežele FJK občina vanj vložila dodatnih 65.000 evrov. (dr)



Topničarska kaverna na Brestovcu



Dvojezični kažipot za zgodovinsko pot

BUMBACA

BRESTOVEC Prihodnjo nedeljo slovesno odprtje

Občina Sovodnje pripravlja niz pobud ob zaključku obnovitvenih del in ovrednotenja strelskih jarkov in utrdb na Vrh na območju Brestovca, kjer je zdaj lepo viden del zapuščine prve svetovne vojne. Slovesno odprtje zgodovinske poti bo v nedeljo, 7. oktobra, z zbirališčem ob 10. uri pred centrom Danica na Vrh, od koder se bodo udeleženci ob 10.30 peš odpravili proti prizorišču. Ob 11. uri bodo prerezali trak: sledili bodo pozdravi predstavnikov oblasti in kulturna točka v izvedbi ženske vokalne skupine Danica in društva Dreizehn-Dreizehn 1313 iz Bovca. V torek, 9. oktobra, ob 20.30, bo v centru Danica predstavitev vodnika Mitje Jurna »La Memoria del Brestovec - Spomin Brestovca«, ki ga je uredilo združenje Juliaest. Zapela bo dekleška vokalna skupina Bodeča Neža. Nazadnje, v sredo, 10. oktobra, ob 18. uri bo v pokrajinski razstavnici galeriji v Ulici Diaz v Gorici še odprtje razstave skic in načrtov za prenovo in ovrednotenje utrdb na Brestovcu, ki jo pripravljajo arhitekti iz studia Altieri e Lentile.

ŠTEVERJAN - Za obnovo Sedejevega doma

Na voljo 275.000 evrov

Lastnik poslopja je števerjanska župnija, ki namerava popraviti streho in zunanje zidove

275.000 evrov: toliko znaša prispevek, ki ga bo števerjanska župnija sv. Florijana in Marije pomočnice imela na razpolago za obnovo Sedejevega doma na glavnem vaškem trgu. Prispevek bo dodeljen na podlagi pokrajinskega razpisa za mladinske centre, na katerega se je števerjanska župnija prijavila v začetku leta. »Prispevek bomo uporabili za obnovo strehe in zunanosti Sedejevega doma,« pravi števerjanski župnik Mirko Butkovic in pojasnjuje, da se še nista začela načrtovanje prenovitvenega posega in priprava potrebne dokumentacije, saj še pričakujejo na uradno sporočilo o dodelitvi denarnega prispevka.

Za obnovo Sedejevega doma so v Števerjanu razmišljali že mnoga leta. Poslopje je precej dotrajan, kar še zlasti velja za njegovo pročelje, ki glede na vaški trg. In ravno prekvalifikacija vaškega trga je Števerjance spodbudila, da so začeli iskati sredstva za obnovo Sedejevega doma. Prenovljeni vaški trg so predali namenu med lanskim poletjem, takrat pa je postalo jasno, da je treba čim

prej poskrbeti še za Sedejev dom, ki je predstavljal razglašeno noto v središču vasi. V začetku letošnjega leta je nato župnija pripravila prošnjo za prispevek in bila pri tem uspešna. Po vsej verjetnosti pa 275.000 evrov prispevka ne bo dovolj za celotno ureditev poslopja, saj bo za to verjetno potrebnega več denarja. Vsekakor pa predstavlja prispevek dobro izhodišče za začetek prenavljanja poslopja.

Števerjanska župnija vodi v Sedejevem domu razne svoje dejavnosti; v stavbi potekajo veroučne ure, uporabljajo jo za razna srečanja in predavanja. V Sedejevem domu ima svoj sedež tudi slovensko katoliško društvo F.B. Sedej, v okviru katerega domačini izpričujejo svojo ljubezen do zborovskega peja, gledališča in narodnozabavne glasbe.

Na pokrajinski razpis za mladinske centre sta se prijavili še sovodenjska občina in štandreška župnija, vendar je bila sovodenjska prošnja uvrščena na drugo mesto čakalne liste, v Štandrežu pa bodo dobili denar za ureditev vaškega župnišča. (dr)



Sedejev dom

BUMBACA

SOLKAN - Smrtna nesreča v noči s petka na včerajšnji dan

Soška cesta vzela življenje

33-letni Novogoričan izgubil nadzor nad vozilom in trčil v nasproti vozeči avtomobil, njegov 28-letni sopotnik iz Tolmina pri prič mrtev



Policijsko vozilo

V bližini hidroelektrarne Solkan na Soški cesti se je zgodila prometna nesreča s tragičnimi posledicami. Umrli je 28-letni mladenič, dve osebi sta hudo telesno poškodovani, ena pa je ostala nepoškodovana.

Ob 3. uri v noči na včerajšnji dan se je na Soški cesti izven naselja Solkan pripetila nezgoda s smrtnim izidom. 33-letnik iz Nove Gorice je vozil osebno vozilo iz smeri Plav proti Solkanu, ob sebi je imel tudi sopotnika, in sicer 28 let starega moškega doma iz Tolmina. V rahlem klancu nad gostilno Žogica v bližini solkanske hidroelektrarne je voznik v desnem ovinku zapeljal na nasprotno smerno vozišče, kjer je silovito bočno trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil. V tem vozilu sta bila 30-letni voznik ter njegov 24-letni sopotnik, oba iz Deskel. 33-letnik in njegov 28-letni sopotnik sta ostala ukleščena v vozilu. Novogoriški gasilci so voznika, ki je utrpel hu-

de poškodbe, izrezali iz zvite pločevine, a za njegovega sopotnika ni bilo pomoči, saj je utrpel zelo hude telesne poškodbe in je na kraju nesreče umrl. V drugem avtomobilu je 24-letni sopotnik utrpel hujše telesne poškodbe in je iz vozila izstopil sam, nato pa se je zaradi poškodb ulegel na vozišče. Tako je počakal na prihod reševalcev. Policisti so sicer najprej menili, da je 24-letnika ob trku vrglo iz vozila. 30-letni voznik pa je ostal nepoškodovan.

Kraj prometne nesreče sta si ogledala dežurni preiskovalni sodnik in državna tožilka. Sodnik je za 28-letnika, ki je umrl na kraju nesreče, odredil sodno obdukcijo. Zoper povzročitelja prometne nesreče bodo policisti podali kazensko ovadbo, morali pa bodo predvsem ugotoviti, zakaj je zapeljal na nasprotno vozišče. Zaradi ogleda in odstranitve posledic nezgode je bila cesta na tem delu zaprta štiri ure.



GORICA - Za Okuse na meji včeraj ni bilo prostega parkirnega mesta niti pri Rdeči hiši

Gneča v Raštelu in v Latinski vasi, ponudbe in stojnic morda preveč

Srbi iz Zaječarja v petek prodali 400 kilogramov mesa, Francozi pa izpraznili 70 steklenic šampanjca

Včeraj pozno popoldne na parkirišču pri Rdeči hiši skorajda ni bilo mogoče najti prostega parkirnega mesta, Raštel pa je zaživel kot v časih, ko so njegove trgovine »oblegali« kupci iz nekdanje Jugoslavije. V popoldanskih urah se je po zgodovinski mestni ulici trlo obiskovalcev, ki so postajali ob slovenskih stojnicah pouličnega praznika Okusi na meji. Za posrečeno se je izkazala odločitev o odprtju zaprtih trgovskih prostorov, še zlasti nekdanje trgovine Krainer in sosednje hiše Sticsa. Zelo veliko obiskovalcev so včeraj beležili tudi v Latinski vasi na trgu pred županstvom, kjer so v petek zvečer pripravili okrog 700 koktejlsov in 2500 obrokov južnoameriške hrane. Petkov večer je bil uspešen tudi za srbske stojnice v Ulici Roma, kjer so spekli okrog 400 kilogramov mesa, na Trgih Cavour in sv. Antona pa so ribiči iz Gradeža, Trsta in Tržiča pogostili preko 1500 obiskovalcev. V Francoski vasi so v petek izpraznili 70 steklenic šampanjca in prodali 600 ostrig - vsaka stane dva evra. Veliko obiskovalcev, čeprav po občutku manj kot v prejšnjih letih, so imeli tudi Avstrijci na Trgu Battisti, kjer je bilo prodanih 400 dunajskih zrezkov in 300 hrenovk.

Z dosedanjim potekom praznika so zadovoljni tudi v stojnicah slovenskih društev iz Gorice in okolice. Tako v petek zvečer kot včeraj ob uri kosila so se štandrežci na križišču med ulicama Roma in Crispi veselili številnih obiskovalcev, ki so posegali po tipičnih goriških jedeh. »Obisk je bil dober, čeprav se mi zdi, da je na letošnjem prazniku ponudbe malce preveč,« je ocenil štandreški javni delavec Marjan Brescia, ki je včeraj popoldne skrbel za blagajno štandreške stojnice. Z njim se strinjajo številni obiskovalci praznika, ki so opazili, da so predvsem stojnice v obrobni ulicah slabo obiskane. Tudi pleskavice verjetno ponujajo malce preveč stojnic, tako da za nekatere med njimi udeležba na prazniku verjetno ni ravno uspešna. Če je Raštel zaživel, istega ni mogoče trditi za Travniki, kamor bi verjetno spadal oder z glasbo v živo. S potekom praznika pa so bili včeraj popoldne zadovoljni tudi pri stojnici društva Naš prapor na Korzu Verdi, kjer ponujajo vrhunska briška vina. Manjšinsko predstavništvo dopolnjujeta še stojnici društev Sabotin v Ulici Crispi in Brdina v Ulici De Gasperi.

Včeraj se je dež v glavnem usmilil trgovcev in kramarjev, saj je nekaj kapljic padlo edino v večernih urah. Danes bodo stojnice odprte ob vsakem vremenu, saj jih je večina opremljenih tudi s šotori. Tudi današnji spremni program bo bogat. V knjigarni LEG bo ob 10. uri predstavitev knjige Cantastorie Pinocchio. Ob 11. uri bodo v Kinemaxu predvajali film Ra-ta-ouille; vstopnica bo stala dva evra. Na odru za pokrito tržnico v Ulici Boccaccio se bodo od 17.40 zvrstile skupine PNG iz Vidma, Over Elation iz Pordenona, Down To Ground iz Trevisa, Emil's Bed iz Vidma in I Kobra iz Gorice. Na območju praznika so včeraj karabinjerji izvajali poostren nadzor; zaradi tega je karabinjerski helikopter preletaval mesto. (dr)



Vrvež na Korzu Verdi (levo), štandreška stojnica (zgoraj), v Ulici Roma so privlačni zlasti Madžari (desno), zdravica Našega prapora (spodaj)



več fotografij na www.primorski.eu

BUMBACA



GORICA

Opereta za 50. rojstni dan

Letošnje praznovanje 50-letnice neprekinjenega delovanja nekoč Katoliškega doma in danes Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici bo sklenil scenski dogodek s preko 150 nastopajočimi. To bo opereta v dveh dejanjih avstrijskega skladatelja Roberta Stolza »Pomladanska parada«, na katero pravkar potekajo intenzivne priprave. Premierno bo uprizorjena v petek, 12. oktobra, ob 20.30 v veliki dvorani centra Bratuž. V njej nastopajo solisti pevci, ki bodo odigrali glavne vloge - med njimi bo tudi popularna slovenska pevka Julija Kramer -, dalje igralci, baletke, god-

ba na pihala ter otroški in mešani zbor ob spremljavi orkestra; pri pripravah pomaga še nad trideset sodelavcev. Dirigent bo Hilarij Lavrenčič, režiser Jože Hrovat, scenograf pa Alessandro Starc. Uprizoritev operete so napovedali februarja letos, ko so zlati jubilej kulturnega hrama počastili s slovesnostjo z naslovom »Teh naših petdeset let«. Za Zvezo slovenske katoliške osvete je že značilno, da ob pomembnih obletnicah pripravi za oder spevoigro ali opereto, pri kateri sodelujejo včlanjena društva in zbori. Za tokratno priložnost so izbrali »Pomladansko parado«, ki bo prvič uprizorjena v slovenskem jeziku; libreto je iz nemščine prevedel tržaški pesnik Ivan Tavčar.

GORICA-SVETA GORA

Zvon bo krenil s Travnika

Z goriškega Travnika, ki ga zasedajo stojnice poulične prireditve, bo danes na pot proti Sveti gori krenil lesen voz, v katerega bodo vpreženi štirje pari konj. Na njem bo, natanko tako kakor pred 90 leti, natorjen zvon, namenjen zvoniku svetogorske bazilike. Ko so se leta 1922 furmani odpravljali na tedaj zelo zahtevno pot, so prevažali 4.355 kilogramov težki zvon, ki še danes velja za največji bakreni zvon v Sloveniji. Dragocenost današnje vprege pa bo prav isti leseni voz, ki je pred devetimi desetletji na cilj prepeljal težki tovor, medtem ko bo zvon na njem replika v naravni velikosti. Voz bo s Travnika krenil

ob 9.30; zbrane bo nagovoril župan Gorice Ettore Romoli, župnik Marjan Markežič pa bo blagoslovil udeležence. Prva postaja bo ob 10.30 na Transalpini - Trgu Evrope, kjer bodo nastopili pritrkovalci iz Lokavca in kvartet Trnovci, zbrane bo pozdravil novogoriški župan Matej Arčon. Ob 11.30 se bo sprevod ustavil na drugi postaji na solkanskem »placu«, kjer bodo furmani vpregli peti par konj, ob 12.30 bodo na tretji postaji pri Oddihu vpregli šesti par konj, na Prevalu pa še sedmega in osmega. Prihod k svetogorski baziliki je predviden ob 16.30, tam bo ob 17. uri maša. Konjsko vprego bodo vso pot spremljale narodne noše in policijsko spremstvo, ki bo poskrbelo za sprotne zapore prometa.

Prišel je čas za obnovo kopalnice!



ADRIAKER

keramika, kopalniška oprema in parket

Popusti do 50% tudi v oktobru!

- bogata izbira in hitra dobava
- tehnično svetovanje
- razstavni prostor na 1000 m²

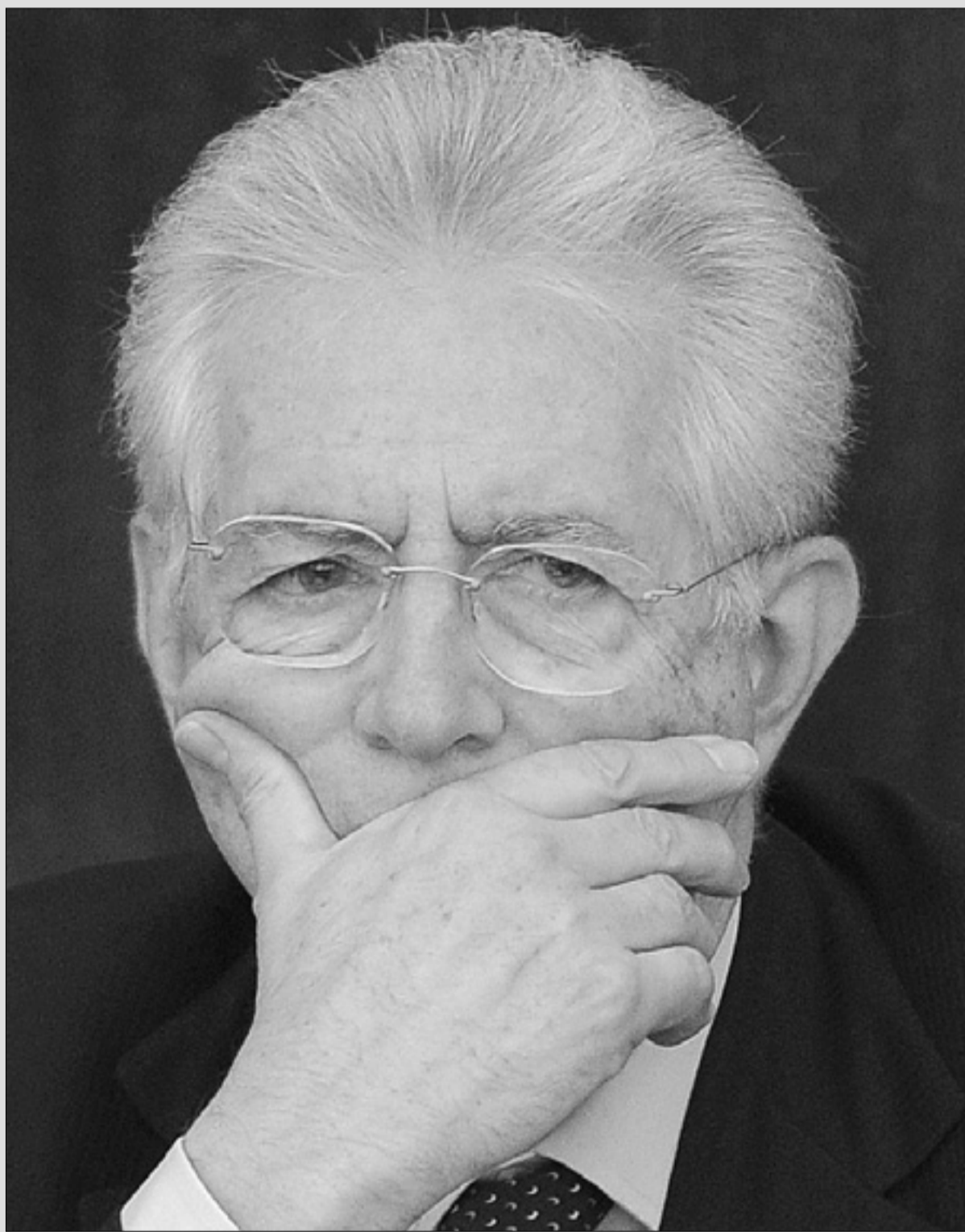
Urnik: pon. - pet.:
8.30-13.00
15.00-18.30
sobota:
9.00-12.00



POLITIKA IN CIVILNA DRUŽBA PRED NEODLOŽLJIVIM IZPTOM

Po Montiju spet Monti?

VOJMIR TAVČAR



Ali bo Mario Monti nasledil samega sebe? Vprašanje ni novo saj je najmanj od letošnje pomladi eno od glavnih tem italijanske politične scene, o kateri so se mediji na široko razpisali. Vprašanje dokaj vztrajno ponavljajo tudi tuji komentatorji, politiki in seveda vlagatelji, za katere ni vseeno, kdo bo po spomladanskih volitvah prevzel krmilo na Škornju. Predsednik italijanske vlade, ki uživa v mednarodnih krogih velik ugled (njegov največji dosežek je nedvomno prav ta, da je v očeh tujih partnerjev znatno dvignil ugled Rima, ki ga je s svojo »kukujevsko« politiko zapravil Silvio Berlusconi), ni doslej nikoli pritrdilno odgovoril na to vprašanje. Ob upoštevanju vzdušja na italijanski politični sceni predvsem pa majavosti »nenavadne večine«, ki podpira njegovo vlado, je doslej stalno podarjal, da sega politično obzorje sedanje vlade do prihodnje pomladi, se-

veda, če bo do takrat uživala podporo parlamenta. Dodal je tudi, da na volitvah ne namerava kandidirati, ker že sedi v parlamentu, odkar ga je predsednik republike Giorgio Napolitano imenoval za dosmrtnega senatorja. Premierovim zagotovilom je po uveljavljenem italijanskem običaju (še vedno je vodilo vseh, ki se ukvarjajo s politiko, Andreottijeva rečenica, da so sumničnja in slabe mislih greh, zelo pogosto pa se približajo resnici) verjel le malokdo, večina je bila prepričana, da ima Monti kaj za bregom. Tudi zaradi tega je tako odmevala četrtkova izjava pred newyorškim združenjem Council on Foreign Relations, da bi v sili tudi po volitvah pripravljen zopet prevzeti vladno krmilo. Tisti, ki cenijo Montijevo delo, so bili zadovoljni, ker je izpostavil pripravljenost, da nadaljuje z delom, kritiki pa so v njegovih besedah videli samo potrditve bojazni, da bodo o prihodnosti države odločali zunanji dejavniki (Bruselj, Mednarodni denarni sklad, veli-

ki vlagatelji in bonitetne agencije itd) in ne italijanski volivci. Kot se pogosto dogaja, je bil odmev v Italiji prevelik, medijski balonček pa so napihnili trudi mnogi politiki in gospodarstveniki s svojimi pozitivnimi ali negativnimi odzivi. Bolj pozorno branje Montijevih besed bi jasno pokazalo, da premierjeve besede niso bile tako senzacionalne. Na vprašanje, ki mu ga v tujni stalno zastavljajo, kaj se bo zgodilo v Italiji po volitvah, je odgovoril, da upa, da bo krmilo države prevzela vlada, ki bo odraz trdne politične večine. Če bi se pa izkazalo, da je njegov prispevek zopet potreben – osebno je sicer prepričan, da ne bo tako – je pripravljen zopet prevzeti dolžnost, ki jo opravlja sedaj. Montijeve besede so zbudle sekretarja Demokratske stranke Pierluigija Bersanija, ki se je takoj preventivno ogradi pred morebitnim zopetnim zavezništvom z Berlusconijem ali z Beppejem Grillo. Dejal je, da ceni

dosedanje delo Montijeve vlade, vendar mora po njegovem mnenju po volitvah prevzeti krmilo vlada, za katero se bodo opredelili volivci. Matteo Renzi, ki se poteguje, da bi postal uradni kandidat leve sredine za premierja, je menil, da bi bila ponovitev Montijeve vlade »ponižanje za politiko«, zelo kritična sta bila tudi prvaka Sel Nichi Vendola in Italije vrednot Antonio Di Pietro.

Prav tako se je od Montija posredno ogradi tudi Berlusconi. Voditelj Ljudstva svobode sicer ni izrecno zavrnil možnosti, da bi Monti zopet prevzel vladno krmilo. Vendar je v času, ko je sedanji predsednik valde v New Yorku pozitivno ocenil skupno valuto evro in se zavzel, da bi jo evropski partnerji s skupnim delom še utrdili, v Rimu med predstavitvijo knjige Renata Brunette Il grande imbroglio (Velika goljufija) zelo kritično ocenil izhodišča vladne politike, evro označil kot veliko goljufijo in pribil, da najbrž ne bi bilo nobene škode, če bi Nemčija izstopila iz evrskega območja (tiskovni predstavnik nemške kanclerke Steffen Seibert ga je zavrnil, da so njegove besede absurdne in pomenljivo podaril, da Angela Merkel zelo dobro sodeluje z Montijem). Kritično so se na izjavo predsednika vlade odzvali tudi predstavniki Severne lige.

Positivno pa je premierjeve besede ocenil vodja sredinskih sil Pierferdinando Casini, po katerem bi bila zopetna Montijeva vlada jamstvo za prihodnost Italije. Pozitivna je bila ocena voditelja Fiata Sergia Marchionneja in predsednika zveze industrijcev Giorgia Squinzija. Poudariti velja, da je med nedavnim nastopom na srečanju podjetnikov Workshop Ambrosetti v Cernobbio Monti dobil veliko podporo.

Osebno mislim, da je bil Monti v svojih odgovorih kar iskren in ni imel nobene fige v žepu. Oblast je sicer mikavna zadeva, kot kaže med drugih tudi dejstvo, da se zanjo poteguje veliko ljudi, obenem pa je tudi obremenitev, še zlasti za tiste, ki niso več rosnio mladi. Zato menim, da bi sedanjemu predsedniku vlade tudi prijalo, če bi se prihodnjemu pomlad lahko umaknil s političnega odra in se zopet posvetil proučevanju gospodarstva. Čas vlade strokovnjakov, ki so prevzeli vladno krmilo tudi na pritisk evropskih dejavnikov, ki Berlusconi niso več zaupali, se počasi izteka in bo končal v začetku aprila (govori se o 7. in 8. aprilu kot o možnem datumu političnih volitev), vlada, ki bo prevzela oblast potem bo odraz novega parlamenta in novega razmerja sil. Kakšno bo lahko to razmerje sil je v tem času nemogoče napovedati, ker javnomnenjske raziskave kažejo na veliko število negotovih volivcev, poleg tega pa ni niti še jasno, kakšen bo volilni zakon. Kljub vse bolj zaskrbljenemu prigravarjanju predsednika republike Napolitana stranke še niso uskladile stališč glede volilnih pravil in zelo verjetno tudi v torko v pristojni senatni komisiji ne bodo izglasovale skupnega temeljnega besedila, ki naj bi bilo izhodišče za nadaljnje delo parlamenta. Največ odgovornosti za dolgomesečno zavlačevanje (nov volilni zakon so obljubljali že spomladi) ima Berlusconi, njegovo cincanje pa je posledica velike nejasnosti v Ljudstvu svobode, v katerem je škandal v deželi Lazio še dodatno zaostрил napetosti in tudi sam milanski medijski mogotec še ne ve, katero pot naj bi ubral, da bi preprečil volilni polom. Veliko neusklajenosti pa je tudi med ostalimi strankami, saj se na primer Demokratska stranka zavzema za enomandatna okrožja, medtem ko se Casinijeve sredske sile opredeljujejo za proporcni sistem in obnovevtev poreferenčnih glasov, kljub temu, da so bili prav preferenčni glasovi, še zlasti ob koncu osemdesetih let, eden glavnih virov volilnih goljufij in nečednih kupčij. Severna liga pa, čeprav ne namerava obnoviti sodelovanja z Berlusconijem, je glede volilnih pravil pripravljena na povezave z nekdanjim partnerjem.

Vozel je postal tako zapleten, da je izvedenec za ustavno pravo Michele Ainis najprej s komentarjem v tedniku L'Espresso in nato z uvodnikom v dnevniku Il Corriere della sera predlagal premierju, naj se zgleduje po Aleksandru Velikemu in preseče ta gordijski voz z zakonskim dekretom,

ki naj bi odpravil sedanji »porcellum« in z njim parlament nominiranih ter obnovil prejšnji, pretežno večinski volilni zakon Sergia Mattarella. Ta sicer ni najboljši, vendar volivcem jamči možnost, da neposredno izberejo svoje predstavnike. Ainis ni skril dejstva, da je taka poteza v demokratični državi povsem neobičajna in na robu ustavnosti, vendar je zaradi očitne nesposobnosti strank po njegovem edina možna rešitev, čeravno nekoliko v slogu »v sili hudič tudi muhe žre«.

Italijanska politika, ki med volivci že dalj časa ni uživala velikega ugleda, si je v zadnjih tednih zapravila še zadnje drobtinice verodostojnosti po škandalih v Laciju, Lombardiji, Kalabriji in na Siciliji in po objavi podatkov o potratih v vseh ostalih deželah (prav ta konec tedna so finančni stražniki po nalogu tožilstev začeli preiskavo o izdatkih dežel Piemont in Emilija Romagna). Z njemu lastno jedkostjo je humorist Altan dejal, da je za maksimalno transparentnost potrebna steklena školjka. Še posebej je v italijanskih in tujih medijih odmeval škandal v Laziu, kjer je šlo Ljudstvo svobode čez mejo vsakršne sprejemljivosti, a kjer se tudi opozicija ni znela dovolj učinkovito upreti nezaslišani potratu. Denarja ni trošila za ostrige, šampanjec in razkošne počitnice, a je brez vsakršnega ugovaranja podprla ukrepe, ki so svetniškim skupinam priznali masne prispevke za njihovo delovanje in stike z volivci.

Kot v primeru volilnega zakona tudi v tem primeru stranke niso bile sposobne potrebnega zasuka. V sredo je konferenca predsednikov dežel, ki ji predseduje predsednik Emilije Romagne Vasco Errani obiskala najpre predsednika republike Napolitana, nato pa predsedstvo vlade in predlagala naj vlada s svojim zakonskim odlokom zniža za 300 enot število deželnih svetnikov, zniža prejemke svetnikov in predsednikov in uvede večjo transparentnost za uporabo javnih sredstev, odredi nadzor računskega sodišča in uvede stroge kazni za kršitelje. Predsedniki dežel so se obrnili na vlado in zaprosili, naj ukrepa, ker so se zbal, da bi v deželnih svetih taki predlogi ne prodrli. Predsedniki, ki so še do pred nedavnim glasno protestirali vsakič, ko je vlada s finančnim zakonom znižala sredstva, namenjena deželam, češ da ne bodo kos vsem obveznostim in bodo morali boleče zarezati v bistvene postavke socialne države, so se tokrat posuli s pepelom in odšli v Rim s prošnjo, naj vlada kar pošteno odščipne njim namenjena sredstva. Poteza je izzvenela kot zvonjenje po toči, predsedniki dežel, z njimi pa tudi njihovi deželni sveti in stranke, ki so v njih zastopane, pa so padli na izpitu, ker so dokazali, da zavoženega niso sposobni reformirati sami.

In s tem se vrnemo k začetnemu vprašanju: po Montiju Monti? Vse je odvisno od politike pa tudi od civilne družbe (ki ni neomadeževana in brez krivde, saj je bil na primer šef svetniške skupine Ljudstva svobode v deželi Lazio Franco Fiorito, ki je postal simbol nesprejemljive potrate, izvoljen je več kot 25.000 preferenčnimi glasovi). Politika je poklicana, da pred koncem tega mandata izglasuje soliden volilni zakon, odobri zakon za boj proti korupciji in odpravi vsaj najbolj kričeče primere nepotrebne potrate javnih sredstev, civilna družba pa mora s svojo mobilizacijo pritisniti na politiko, da zadosti vsaj tem temeljnim nalogam, obenem pa mora tudi sama prispevati, da bo Italija zopet lik delovne in resne države, ki spoštuje sprejete obveze in v kateri ne bosta prevladali potrata in korupcija.

Če bosta politika in civilna družba izdelali svojo vlado, bodo zmagovalci oblikovali svoj program, čeprav se njen program najbrž ne bo mogel veliko oddaljiti od tistega, ki je poznan kot »Montijeva agenda«, saj gre za tisti sklop obvez in ukrepov, katerim je Italija vsaj delno obnovila ugled v svetu. Če bodo prevladale napredne sile, bodo to agendo lahko tolmačile z večjo socialno občutljivostjo in z večjim občutkom za pravičnost, vendar vedno z upoštevanjem mednarodnih gospodarskih in političnih razmer v sedanjem globaliziranem svetu.

Če pa bo politika znova padla na izpitu, bo še sreča, če bo Montija lahko nasledil Monti.

ČIČ IN GRBEC



nahaja v naravi v bližini Kobarida. Stavba je velika in prostorna. Iz vrta se pride v garderobo, ki je v čevlje in bunde. Blizu garderobe so WC-ji in naprej se pride v jedilnico. Na desni strani je hodnik z zeleno in modro sobo. Na levi strani je hodnik z zbornico in spalnico za dečke. Potem so stopnice, ki peljejo v zgornje nadstropje in druge, ki peljejo dol v telovadnico. Potem so stopnice, ki peljejo v zgornje nadstropje in druge, ki peljejo dol v telovadnico. Potem so stopnice, ki peljejo v zgornje nadstropje in druge, ki peljejo dol v telovadnico. Potem so stopnice, ki peljejo v zgornje nadstropje in druge, ki peljejo dol v telovadnico.

Alexandra Zoch, 5. razred

RAZISKAVA POTOČKA

Vsaka smo se peljali s štirimi avtomobili. Vozili smo se po dolini Soče. Med potjo smo se ustavili v domu, kjer smo prišli pred kosilom. Sprejel nas je učitelj Izidor. V garderobi v pritličju smo pustile čevlje in copate. Potem smo se namestile v spalnice. Pri kosilu smo spoznale učenke iz Škofje Loke. So 8. razred, torej so dve leti starejše od nas. Z nekaterimi od njih smo postale prijateljice. Potem smo spoznale učitelja Matjaža, ki nas je peljal k potoku. Razdelil nas je v dve skupini. Vsaka skupina je dobila eno posodo in cedilo. V potoku smo lovili živalice s cedilom in jih spravile v posodo z vodo. Potem smo jih v dom. Ogljedali smo si živalice s povečevalnim steklom in jih narisale. Potem smo se igrali družabne igre z učenci iz Škofje Loke. Igrali smo igro Kočija in drugo.

Sabrina, 5. razred

JAMA

V jami bivanja v domu Kavka nam je učiteljica Monika povedala, da bomo šli v jama. Na poti smo oblekli dolge hlače, naj si vzamemo vetrovko, naj si obujemo pohodne čevlje in naj si vzamemo lučko. Ko smo se pripravile, smo se zunaj tudi pošpricale proti klopom. Potem smo se odpravile v jama. Po poti smo izvedeli, da se jama imenuje Kavka jama. Vstopili smo in si jo ogledali. Učiteljica nam je pokazala kamen, ki imenujejo cvetača. Ta kamen se tako imenuje, ker raste v obliki cvetov. Kavka jama ima dva vhoda: tistega, kjer smo vstopili mi in še enega, ki je v drugi strani. Jama je bila pred časom umazana s smetmi, potem pa so jo očistili. Sedaj je čista in odprta turistom.

Urška, 5. razred

Na poti smo šli z učiteljem Matjažem nabrat koprive in malinove liste. Po poti smo videli dva ponija in ko smo dobili koprive, je učitelj Matjaž vzel nekaj rastlin. Potem smo dobili še malinove liste. Ko smo se odpravili smo šli v zeleno sobo. Učitelj Matjaž je dal sušit liste za dva dni v sušilnik. V četrtek smo naredili čaj. Učitelj Matjaž je dal liste v škatlice in jih zaprl. Na poti smo, ko smo odšli, smo si nesli domov škatlice s čajem.

Adriana, 4. razred

POHOD NA GORO KUK

Več dni smo šli z učiteljem Matjažem na daljši pohod. Oblekli smo se v dolge hlače in pohodne čevlje. Na poti smo šli tri ure. Hodili smo do meje med Slovenijo in Italijo. Tam smo se podpisali v zvezček, ki je bil na poti. Potem smo šli do gorske kočice, kjer smo pojedli malico. Po malici smo videli spomenik v železni škatli. Potem smo šli do vrha gore Kuk in si ogledali kjer je bilo zapisano, da je tam zmrznil nek vojak, ki je bil na straži. Šli smo do vrha gore Kuk in si ogledali pokrajino. Pod nami se je videla Soča, vsenaokoli pa visoke gore. Potem se je Sabrina udarila v glavo, zato je učitelj zbral krajšo pot do doma KAVKA.

Lara, 4. razred

ODHOD IN MUZEJ

Zadnji dan smo že jutraj pospravili sobe in nesli kovčke pred garderobo. Ko je prišla ura, da gremo, smo pozdravile vse učitelje in učence šole iz Škofje Loke. Med potjo smo se ustavile v Kobaridu, kjer smo si ogledale muzej sira in sirarno. Vodička nam je povedala kako so delali sir, maslo... v starih časih. Nam je tudi pokazala film. Nazadnje nam je dalaokusit kislo mleko. Kdor je hotel je lahko nekaj kupil. Po ogledu muzeja smo šli naravnost v Trst.

Asia, 4. razred

RAZISKAVA MRČESA

Nekega popoldneva nam je učiteljica Monika povedala, da bomo šli v gozd raziskovati mrčesa. Naročila nam je tudi, da si moramo obuti gozdarje in se pošpricat proti klopom. Ko smo bile pripravljene, smo šle. V gozdu smo se razdelile v skupine po tri ali po dve. Jaz sem bila v skupini s Carlotto in Alexandro. Učiteljica je dala vsaki skupini po dve prijemalki in eno majhno stekleno posodico. Našle smo deževnike, pajke in stonoge. Ko smo se vinili v dom, smo šli v zeleno sobo, kjer smo opisali in narisali živalice.

ŠOTOR

V sredo jutraj smo si obule gozdarje, se namazale proti klopom in šle z učiteljem Matjažem v gozd. V gozdu nas je učitelj Matjaž razdelil v dve skupini po pet učenk. Vsaka skupina je morala sestaviti šotor. Razpolagale smo s pelerinami in vrvo. Poiskati smo morali dve primerni drevesi. Šotor smo zgradile iz štirih pelerin. Dve pelerini smo sešile z vrvo in jih privezale na drevesi kot streha. Ko je bil šotor obešen, smo sešili še eno pelerino na drugo stranico, ki je bila trikotne oblike. Nazadnje smo raztegnile še eno pelerino na tla. Na kote smo postavile kamne, da ne bi šotor odlezel. Ko je bil šotor končan, je vsaka skupina šla vanj. Učitelj nam je naročil, da si izmislimo zgodbo, zakaj smo zgradile šotor. Naša skupina je napisala naslednjo zgodbo: "Izgubile smo se v gozdu, ker je bila tema. Odločile smo se, da bomo zgradile šotor iz naših pelerin. Komaj smo končale z delom, nas je zajela toča. Hitro smo se stisnile v šotor in po toči zaspale. Naslednji dan smo podrlle šotor in se odpravile domov. Saj v sončnem jutru smo hitro dobile pravo pot." Ko smo končale pripovedovati zgodbi, smo zares podrlle šotor in šle v dom malicat.

Matilda, 4. razred

Michela, 5. razred

ZADNJI VEČER

V četrtek zvečer smo imele prireditev. Nastopali smo v jedilnici. Nastop druge skupine je bil kratak ples. Plesale so Urška, Asia, Adriana in Lara. Za nastop so se pripravile različno oblečene. Plesale so zelo dobro, ker jim je pomagala Sabrina. Ko so končale plesati, so jim vsi zaploskali in so rekli: "Pridne!".

Carlotta, 4. razred

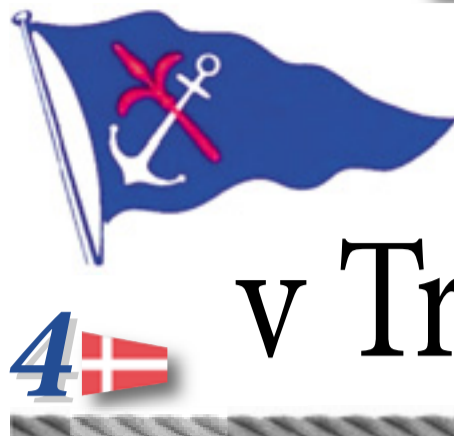
Še preden smo šle v dom Kavka, smo se zmenile kakšen prizorček bomo predstavile zadnji večer. Najprej smo se ločile v dve skupini. V moji skupini smo bile Sabrina, Matilda, Michela, Carlotta, Alexandra in jaz. Določile smo glasbo, ples in tudi oblačila. Ples smo vadile vsak dan. V četrtek zvečer smo si oblekle črne legins in barvano majico. Pred predstavo, nas je Sabrina našminkala in nam uredila frizuro. Bile smo na vrsti četrte. Zelo smo se bale. Nastopale pa smo uspešno, čeprav je Sabrino bolela noga. Dolgo so nam ploskali, kar pomeni, da je bil vsem naš ples všeč.

Giorgia, 4. razred





TPK SIRENA



Slovenski glas v Tržaškem zalivu

IVANA SUHADOLC

Danes objavljamo nekaj odlomkov iz petega poglavja knjige Ivane Suhadolc Pomorski klub Sirena, Slovenski glas v Tržaškem zalivu, ki je izšla v teh dneh pri Založništvu tržaškega tiska. Klub Sirena je bil ustanovljen v Barkovljah leta 1924. Njegov glavni pobudnik je bil bančnik in zavarovalni zastopnik Dragotin Starc. Že leta 1927 pa so fašistične oblasti klub zaprle.

Vihar

Veslaški klub Sirena je bil kljub svoji zgolj športni dejavnosti trn v peti italijanskim oblastem. Lastnik čolnarne, Giovanni Scaramangà, Grk po rodu, je telefoniral svojemu najemniku Dragotinu Starcu in mu zaupno povedal: »Fašisti mi povzročajo težave.« Odkriti pritiski na oddajalca društvenih prostorov so bili le prvi preteči oblaki nevihte.

vseh takratnih slovenskih združenj, ne glede na njihovo realno delovanje:

»Za zdaj ne, ampak če bi jo narodne okoliščine omogočale ali zunanje potrebe priporočale, bi se pridružil političnemu delovanju slovenskih elementov, ki se sklicujejo na politično društvo Edinost.«

Zanimivo je istovetenje »delovanja proti javnemu redu«, za katero se zanima formular, in »političnega delovanja«, o katerem piše odgovor. Vsaka politična dejavnost je v tistih letih avtomatično predstavljala atentat na javni red.

Zanimivo je tudi dognanje, da sodba italijanskega notranjega ministrstva ne temelji na konkretnih dejstvih, ampak samo na teoretski možnosti, da bi v prihodnosti – ob morebitnem sovpadanju določenih zunanjih razmer – do »delovanja proti javnemu redu« lahko prišlo.

kuvert, eno za vsako slovensko društvo. Najdebelejša je kuverta, ki hrani dokumente o Sireni.

Zakaj taka debelina? Prav gotovo ni Sirena skrivala izvajala nevarne podtalne zarotniške akcije. Kuverta je debela zato, ker se je predsednik Starc trmasto in dosledno, na odprt in uraden način upiral zapostavljanju in krivicam fašističnega režima. Ni mogel doumeti, zakaj mu oblasti onemogočajo dovoljene stvari. Vljudno in korektno se je pritoževal in svoje pravice utemeljeval na bazi neoporečnih dejstev. Ni se hotel vdati. Vendar mu časi niso bili naklonjeni. (...)

Leta 1927 je bilo razpuščenih okrog 400 slovenskih društev in čitalnic. Njihovo premoženje je bilo izročeno fašističnim ustanovam. Ukrepi so bili posledica zaupne okrožnice ministrstva za notranje zadeve, ki je od prefektov zahtevalo ukinitve vseh slovenskih društev in časopisov, ker da so jedra odpora. »Ne moremo jih več trpeti,« je pisalo v okrožnici. Sirena ni imela možnosti preživetja.

Udarec je padel 17. avgusta 1927, v petem letu fašistične dobe. Dekret ukinitve športnega društva Sirena je podpisal prefekt tržaške province Fornaciari. (...)

Priziv

Sirena se je nameravala boriti naprej. Sedem dni kasneje je v predvidenem roku predsednik Carlo Starc predstavil priziv prefektu in preko njega ministru za notranje zadeve, torej samemu Benitu Mussoliniju, ki je ministrstvo v tistih letih osebno vodil. V sinjih snopiščih državnega arhiva ni najti nobenega drugega podobnega priziva, torej je bila Sirena mogoče edino slovensko društvo, ki se je poslužilo te pravne poti, da bi se branilo pred razpustom.

Priziv, natipkan – seveda v italijanščini – na šestih straneh kolkovane papirja v vrednosti dveh lir, je skoraj ganljiv v svojem spoštljivem, odkritem argumentiranju. Podpisani Carlo Starc našteva vrsto razlogov, zakaj bi bilo treba ukinitve preklicati. Glavni razlog je absurdnost obtožbe, da klub pod videzom športne dejavnosti vodi protidržavno politiko. (...)

Starc odločno zanika vsako politično dejavnost. Med vrsticami se da razbrati njegovo zafrustrirano zagrenjenost.

»Naše društvo ni vodilo prav nobene druge dejavnosti kakor izključno športno. Prav posebno se seveda društvo ni ukvarjalo s politiko, česar ni počel niti nobeden od članov.«

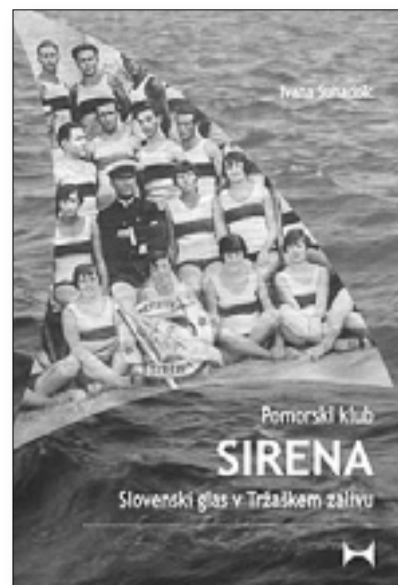
Odkrito povedano, ne vemo več, kakšno pot nam je ubrati. ...

Druga obtožba, pred katero se Starc brani, je, da »klub deluje izven direktiv in koordinacijskega območja CONI«. Obtožba je v resnici protislovnna, saj je klub za včlanjenje v CONI zaprosil, a mu je bila prošnja zavrnjena. (...)

Toliko o uradnih obtožbah, ki jih navaja dekret. Starc se seveda dobro zaveda, da so pravi razlogi za razpust druge. Dobro ve, zakaj imajo oblasti Sireno na piki: ker »so vsi naši člani slovenske narodnosti.«

Jasno mu je, čeprav to v uradnih listinah ni zapisano, da je glavna krivda kluba njegovo slovenstvo. Zato se odloči za odkrito soočanje s to neizrečeno obtožbo. V naslednjem odstavku napiše samoobrambo, ki je manifest enakopravnosti državljanov z drugačnim materinim jezikom.

»Glede na dejstvo, da so vsi člani društva slovenske narodnosti, to ne bi



absorbirani od ustanov Balilla in predvsem CONI.«

Če so se mladi Slovenci včlanjevali v Sireno, je brezhibno sklepal prefekt, se niso včlanjevali v italijanske fašistične organizacije in so torej bili ovira v procesu poitalijančevanja Trsta. (...)

4. oktobra je brigadir Giovanni Maria Pappagallo v Barkovljah Carlu Starcu osebno izročil zavrnitev priziva in sestavil dvanajst vrstic zapisnika, ki sta ga oba podpisala. Zapisnik je prefekt Fornaciari nemudoma odpodslal na notranje ministrstvo Generalni direkciji javne varnosti. (...)

Poraz

Mario Starc, vnuk Dragotina Starca, mi je povedal, kako je njegov nono doživljal brodolom.

»Do konca je ostal zagrenjen. Bil je zelo močna osebnost: energičen, trmast. A brez dvoma je bil sprt z vso politiko. S Sireno je zgubil veliko denarja, a ni šlo za to. Doživel je veliko krivico in veliko razočaranje. Vedno se je jezil zaradi razpustitve. Peklo ga je celo življenje. Po Sireni so mu uničili vse tisto, kar je ustvaril. Fašisti so mu brez vsakršnega razloga zaplenili celo gume kabrioleta Pontiac, tistega, s katerim me je peljal na krst. Spominjam se ohromljenega avta v garaži. Med vojno smo si iz usnja njegove zločljive strehe delali čevlje.«

Ljubezen do morja pa se ni omajala?

»Nikoli, čeprav so mu fašisti razbili celo malo barko, ki si jo je bil kupil na Koroškem, manjši skalé: tudi to so mu razdejali. Pobarval jo je bil sicer rdeče, belo in modro! Že kot otrok sem mu nekoč, ko sva se sprehajala po obrežju, rekel, da si je probleme večkrat sam iskal... Leta 1942, star sem bil deset let, sem si zgradil barčico, ki sem ji po mali ribici našega zaliva dal ime Papalina. On pa mi je na krmo naslikal bel znak z rdečo helebardo in sivim sidrom: simbol Sirene.«

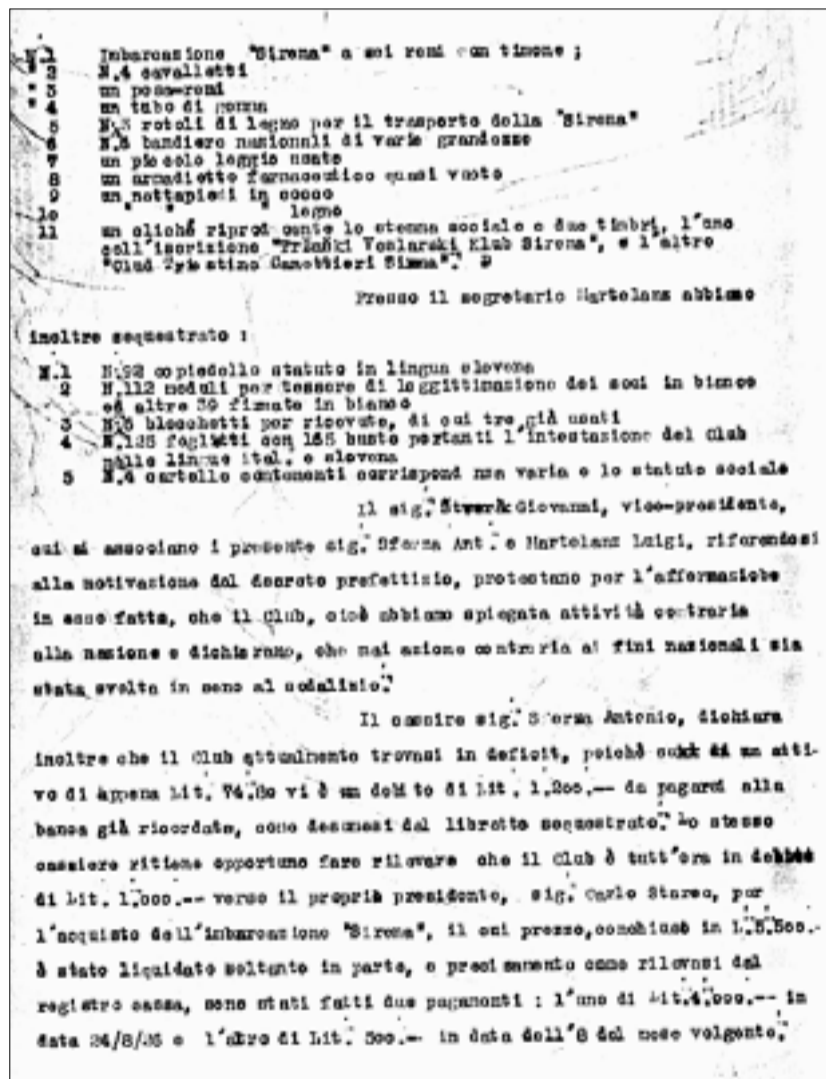
Slovenstva torej ni nikoli zatajil.

»Ne. Ključoval je vsemu in vsem. Ko je na prosoškem pokopališču dal zgraditi družinsko grobnico, so bili napis v slovensčini prepovedani. Zato je dal besede vklesati v latinščini, a naročil je, naj se črke zamenjajo, ko se bodo razmere spremenile.« (...)

Leta 1941 je bil Starc aretiran in nekaj časa preživel v zaporu v ulici Coroneo. Za zapahi je bilo v tistih mesecih na stotine Slovencev. V dnevih obupa se je zaobljubil: če bo živ prišel iz celice, bo Materij Božji naredil sliko. Spustili so ga in res je naslikal Marijo, seveda rdečo, belo in modro, z napisom: Marija, zaščitnica Slovencev, 1941.

Boljših časov pa Starc ni doživel. Po vojni je sicer še vodil šolski pevski zbor v Barkovljah. Leta 1946 je bil izvoljen za predsednika obrtniškega in drugih barkovljanskih kulturnih društev. A le za kratek čas. Umril je 1. septembra 1948, le nekaj dni preden bi dopolnil 74 let.

se nadaljuje



Protokol likvidacije društva (druga stran) s seznamom zaplenjenih predmetov

Sirena je bila v Rimu vpisana v seznam prevratniških društev (Casellario Associazioni Sovversive). V razpredelnici, ki vsebuje podrobne podatke o njej, posebno izstopata dva stolpca. Prvi nosi v naslovu naslednja tri vprašanja o klubu:

»Je odvisen od drugih društev? Ima podružnice? Vezi ali druge povezave?«

V odgovarjajočem stolpcu je natipkan odgovor:

»Ne, a je moralno in duhovno povezan z vsemi drugimi društvi različne narave med slovenskimi elementi. Domneva se, da je povezan tudi z veslaškim društvom iz Sušaka (Jugoslavija).«

Drugi stolpec tako sprašuje: »Obstaja znotraj kluba možnost delovanja proti javnemu redu? Je osumljen splošnih zločinov?«

Odgovor na drugo vprašanje se seveda glasi »ne«. Bolj razčlenjen in hinavski je odgovor na prvo vprašanje, saj izraža zahrbtno misel, ki utemeljuje vpis v seznam prevratniških društev

Proti tej domnevi so bili seveda vsi dokazi in protiarargumenti neučinkoviti. A tega Dragotin Starc ni mogel vedeti. 51-letni bančnik in zavarovalni zastopnik, slovensko govoreči self-made-man je do tistega trenutka z inteligenco, iznajdljivostjo, voljo, delom – in kančkom sreče – vedno lahko računal na uspeh.

Državni arhiv

Razpredelnico, ki klub Sirena uvršča med prevratniška društva, hrani Centralni državni arhiv v Rimu. Velika bela marmornata palača je v četrti EUR, ki jo je na jugu prestolnice po modernih urbanističnih in arhitektonskih načelih dal zgraditi prav Mussolinijev režim. Zelo prijazna arhivistka raziskovalcem pomaga priti do točne ubikacije materiala. Navajamo jo za morebitne knjižne molje: serija PSG1 (Pubblica Sicurezza G1), ovojnica 204, zvezek 140. Ta in nekateri bližnji oboji vsebujejo vrsto sinjih



Nono Starc z vnukom Mariom, ki sedi v Papalini



Strani
iz knjige
Miroslava
Košute



Spomini Angela Katice

Pobeg iz taborišča

Tako je odšlo 10 mesecev. Jaz sem postal vodja menze in sem moral tudi kuhati. Dnevi so bili neskončni in začeli smo se pripravljati za odhod. Ponoči smo hodili krast žito, da nam je Romeo Jurjev napravil in spekel galete za prvo silo, ker on je odšel pred nami proti domu.

Padel je fašizem, imeli smo veliko veselje. Druge italijanske državljane so takoj pustili domov, a nas še bolj zadržali. Pripravili smo večerjo in povabili tudi neke miličnike, ki so bili na naši strani, a kaj se je zgodilo? Jaz sem šel k Vojkoti, naj mi da tri zajce. Hotel sem tri, ker so se s tem strinjali tudi drugi. Odrli sem jih in napravil lepe kose, da bomo vsi zadovoljni. Tisti dan so vsi šli v Pisticci, doma sva ostala samo jaz in en Poljak.

Padel je fašizem, imeli smo veliko veselje. Druge italijanske državljane so takoj pustili domov, a nas še bolj zadržali. Pripravili smo večerjo in povabili tudi neke miličnike, ki so bili na naši strani, a kaj se je zgodilo? Jaz sem šel k Vojkoti, naj mi da tri zajce. Hotel sem tri, ker so se s tem strinjali tudi drugi. Odrli sem jih in napravil lepe kose, da bomo vsi zadovoljni. Tisti dan so vsi šli v Pisticci, doma sva ostala samo jaz in en Poljak.

V hiši 1 je bil vodja menze Tomšič iz Idrije, dober fant. Ko so prišli iz Pisticci so prinesli vina, grozdje in purana, tako so v gornjem nadstropju vsi prepevali. Tačas mi prideta dva Poljaka in rečeta, da sta bila kuharja v Švici in da bosta onadva pripravila večerjo. Izročil sem jim vse meso in štiri litre olja. Rekla sta mi, naj grem gor tudi jaz. Ko pa sem odšel, kaj se je zgodilo? Nametala sta vse meso in olje v lonec in mešala, da sta vse zažgala. Ko pridem dol, sem se tako razjezil, da bi jih takoj ubil. Šel sem k Tomšiču in mu povedal, kaj se je zgodilo, on me je potolažil, kaj hočeš, taka je. Za večerjo je bila samo žerjavica, niti košček belega mesa.

Čez par dni smo kupili dva purana, tako sem jih imel tri. Dva sem zaklal in pripravil odlično kosilo in večerjo. Drugi dan Nemci bežijo pred Angleži in Amerikanci po železnici preko Metaponta in po cesti pred hišami, v katerih smo stanovali. Cesto so sproti minirali. Jaz sem odtrgal mrežo zadaj na oknih in postavil lesteve, če bi bilo potrebno zbežati od zadaj na njivo. Tako so šli mimo nas, spat nismo šli.

Ponoči s 13. na 14. september 1943 okoli 23.30 zaslišimo streljanje na vasi. Takoj pride ukaz od naših fantov, naj gremo v vas, ker so prišli Angleži. Bili so to Poljaki v angleških uniformah. Pobrali smo, kar smo imeli pripravljeno, drugo smo vse pustili, tudi purana. Dobili smo se pred kasarno karabinerjev, tam so bili že vsi razoroženi, tudi miličniki, ki so sedeli na tleh. Enega, ki je hotel pobegniti, so ustrelili, da je obležal tam. Karabinerjem so vrnili orožje in ukazali na stražijo miličnike, mi smo se spravili v kolono in napotili proti Metapontu. Šli smo po njivah, ker je bila cesta minirana, odvrgli smo vse, kar je bilo pretežko. Ko pridemo do proge, nas v temi čakajo lokomotiva in dva odprta vagona: v enem so bili vojaki, v drugega so vkrkali nas. Okoli je bila postavljena zasada z mitraljezi, ko pa smo bili vsi vkrčani, so se umaknili tudi mitraljezi.

Tako smo se po dveh urah odpeljali proti Tarantu, kamor smo dospeli naslednje jutro. Na postaji smo nekaj čakali, potem so nas izročili drugi komandi, ki je z nami privedla tudi polkovnika milizije. Mislim, da so ga kas-

neje izpustili. Postavili so nas v vrsto in nas pospremili v Hotel Europa, prvo palačo pri mostu v luko. Ko pridemo tja, smo mislili, da bomo imeli ležišča, a smo se varali. Bilo je vse razbito, brez oken in vrat, po tleh pa omet s stropa. Malo smo počistili in se ulegli na pod. Bili smo samo Slovenci iz Pisticci. Začeli so nas organizirati v desetine.

Dva dni, 14. in 15. septembra, nam niso dali nobene hrane, jeli smo, kar smo imeli svojega. Hrvate in Črnogorce so naselili v palačo Emigrante, tam je bilo vse celo. Ko smo jih drugi dan šli obiskat, so oni že dobili hrano. Šli smo malo pogledat v mesto, tam smo srečali tri angleške padalce, ki so plačali za pit vsem, in potem smo se tudi skupno slikali (slika je v knjigi 1. prekomorske).

Tretji dan, 16. septembra, dobimo ukaz, da se preselimo v staro mesto v šolo Vittorio Emanuele III. Uredili smo se v vrste in odkorakali. V morju smo videli polno utopljenih trupel, ki so jih pobirali s čolni. Zgodilo se je, da je angleška ladja trčila na mino in v nesreči je bilo mrtvih 200 vojakov. Ko smo korakali skozi staro mesto, smo srečali le malo ljudi, ker so vsi pobegnili iz mesta. V šoli smo se namestili po desetih. Tudi tu je bilo vse razbito, vendar



smo bili v zavetju. Tu so nam Angleži dali svojo kuhinjo in porcije, tu smo prespali noč. Toda okoli desetih zvečer prideta neki Hrvat in Slovenec, ki je pozneje šel k četnikom, ter napadeta s palicama nekega geometra iz Kočevja in ga tako bijeta, da sta mu polomila ramo. Nam pa sta ukazala, naj bomo mirni, če ne, bosta tudi po nas. Tako sta uredila stare račune iz internacije.

Naslednji dan ob devetih zvečer pride ukaz, da se preselimo. Pri temi pridejo s kamioni, se vkrkamo pa odrdrajo v okolico Taranta. Uro pozneje pridemo na lice mesta, v kamp 198, se izkrcamo, postrojimo desetino za desetino. S ceste smo na polju videli luči. Mislili smo si, tam pa so barake, a ko pridemo bliže: prva desetina pod to oljko, druga desetina pod drugo oljko in tako naprej. Tam smo polegali okoli debela, se malo pokrili po glavi in dež je padal po nogah. Komaj se je zasvitalo, smo bili pokonci. Drugi dan so razdelili razna dela. Jaz in Mario sva šla v angleški magazin jestvin in kruha. Na vrto pod oknom magazina sva si na leho radiča postavila majhen šotor, ki nam ga



Slika enega od povojnih pogrebov padlih v Križu

Kriški prekomorci v Bariju



Pevski zbor v Carbonari leta 1944



Tata z angleškimi padalci in borkama v Grumu decembra 1943

denta, naš komandant pa je dal pove-lje, da smo se postrojili vrnili v barake. V sobi 1 barake 7 smo stanovali samo Slovenci.

17. novembra s kamioni v taborišče Altamura – Gravina, tam so nas preoblekli v vojaško, imeli smo nekaj vaj.

27. novembra je prišlo v Gravino še pet vaščanov in so odšle naše udarne čete.

30. novembra sta odšla I. in II. bataljon, z njima devet domačinov na Korčulo.

1. decembra sem bil poslan v bolnico Grumo kot bolničar, z mano še trije drugi in Vojka Šmuc. Tam smo bili potrebni, ker so ustanovili tranzitno bolnico po sporazumu Tito – Churchill. V tej bolnici se je zdravil tudi veliki pesnik in borec Vladimir Nazor, kateremu sem osebno dal rjuhe za posteljo.

Zamera ob razsulu Italije

Razsulo Italije mi je ostalo v zavesti samo z nekaj sekvenčnimi posnetki ene-ga in istega dogodka. Sedim nasproti Mihota na vzbočenem terenu ob cesti, ki vodi z Božjega polja v Nabrežino, sedim v gruči otrok in s sivimi podobami žena za sabo, strmimo z odprtimi usti in pridržujemo dih ob neverjetnem, ki smo mu pričča.

Po prašni cesti hrumijo sivozelena vozila, avtomobili, kamioni, odkepniki s kolesi in z gosenicami, igračasti tanki zepnega formata, ob katerih ne moremo prajitati smehljaja, ko pa iz njih molijo polovice vajakov, in motorji, ki vozijo v koloni, in motorji, ki prehitevajo, po premoru pridvirajo hrzajoče mule z vozovi, polnimi vsega ali popolnoma praznimi, in spet vozila, ki za njimi poskakujejo in opletajo havbice, da se podzavestno pomaknemo više in stisnemo kolena k sebi, čeprav poletavamo, ko da so iz kositra, prej velike igrače kot morilski topovi. Pred nami se vrstijo primerki vseh čelad in pokrival italijanske armade, armade v razsulu.

V spominu so obrazi umikajočih se vsi enako mrki in sivi. Včasih med eno in drugo formacijo prisope skupina bersaljerjev na kolesih, potnih in rdečih v lica.

Ko se veriga za čas pretrga in vidim, da je cesta prazna do Kolarja in še naprej, planem pokonci in stečem poročat.

Doma pa vidim, da je tudi mama pritekla od nekod. Nič me ne posluša, hiti v spalnico, odpre vrata omare v zidu, kjer v vrečah z nafalinom visijo tatove obleke, in sname nekaj obešalnikov. Vrže obleke na posteljo, izbere jopič, lajbec in nekaj parov hlač, s police izpuli srajce in vse zamota v zavitek.

Križani smo se skupinsko postavili pred fotoaparata še enkrat, in sicer



ITALIJA - Kriza politike, ki je v primežu škandalov

Napolitano zagovarja dežele in obsoja skorumpirane politike

Formigoni predlaga tri makroregije - Vodja Confindustrie kritičen do davčne politike

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano spet svari pred posploševanjem ter pavšalnimi ocenami politike in politikov, ki so zaradi raznih škandalov pod udarom javnega mnjenja. Napolitano je glede deželnih uprav mnenja, da imajo te ustanove zelo pomembno vlogo v političnem in upravnem življenju, treba pa se je odločno zoperstaviti naraščajoči korupciji, nad katero so državljani upravičeno zgroženi. To je drugi predsednikov apel v nekaj dneh v prid dobri in poštini politiki ter kritika korupciji in malverzacijam.

Predsednik Dežele Lombardije Roberto Formigoni se je medtem zavel za ukinitve vseh dežel in za ustanovitev tri t.i. makroregij in sicer za severno, srednjo in južno Italijo. Formigonijev predlog ne bo nihče jemal resno, saj gre le za poskus političnega zblíževanja s Severno ligo, ki sicer odklanja obnovitev zaveznitstva z desno sredino. To je na včerajšnji skupščini ligajev potrdil tudi njihov voditelj Roberto Maroni.

Bolj kot Formigoni je med ligasi vzbudil zanimanje predsednik Confindustrie Giorgio Squinzi, ki je na zborovanju Lige kritiziral davčno politiko Montijeve vlade. Maroni in somišljeniki so njegove besede sprejeli z odobravanjem, čeprav je malo možnosti, da bo osrednja vlada v tej zelo težki finančni situaciji znižala davke.

V Rimu so se včeraj zbrali Montijevi pristaši v Demokratični stranki (DS), ki menijo, da bi moral premier tudi po volitvah prihodnje pomlad ostati za krmilom italijanske vlade. In to ne glede na volilni rezultat in tudi ob morebitni volilni zmagi DS. Montijevi pristaši so ocenili, da je Montijeva vlada rešila Italijo pred gospodarsko in finančno katastrofo in da bi torej veljalo nadaljevati s to sicer nenavadno politično izkušnjo. »Montijevci« v DS (med njimi je tudi goriški poslanec Alessandro Maran) ne izključujejo, da se bo njihov kandidat potegoval na napovedanih notranjih volitvah za izbiro kandidata za predsednika italijanske vlade.



Predsednik Napolitano: Večina deželnih uprav posluje prozorno in pošteno ANSA

VATIKAN - Paolo Gabriele krivdo že priznal

Začetek sojenja nekdanjemu papeževemu majordomu

VATIKAN - V Vatikanu se je včeraj začelo sojenje nekdanjemu majordomu papeža Benedikta XVI., Paolu Gabrieleju, ki je obtožen kraje papeževih dokumentov in njihovega posredovanja javnosti. Predsednik sodišča Giuseppe Della Torre je povedal, da bodo sojenje nadaljevali v torek, naslednje obravnave pa so predvidene za vsak dan do 6. oktobra. Tako bi se lahko sojenje zaključilo že konec naslednjega tedna. V torek naj bi pred sodiščem pričal tudi obtoženi majordom.

Sojenje je potekalo v sodni dvorani za apsidno baziliko svetega Petra, skriti pred očmi javnosti in televizijskimi kamerami, procesu pa je lahko prisostvovalo le deset novinarjev.

Če bo obtoženi Paolo Gabriele, ki je bil kot majordom eden od najožjih papeževih sodelavcev, spoznan za krivega, mu grozi do štiri leta zapor, poročata ameriška tiskovna agencija AP.

Gabriele je obtožen namerne kraje dokumentov s papežev pisalne mize, ki jih je nato predstavil preiskovalnemu novinarju Gianluigiju Nuzziju, ta pa je potem prejete zaupne podatke objavil. Nekdanji papežev majordom je sicer dejal, da je hotel razgaliti "zlo in korupcijo" v ozadju najvišjih predstavnikov Cerkev. Obenem je izrazil razočaranje nad skrivnostnostjo v Vatikanu, od skrivnostnega izginotja hčerke vatikanskega uslužbenca leta 1983 do dvojnega umora in kasnejšega samomora s strani člana švicarske garde, ki običajno varuje Vatikan, leta 1998.

Obtoženi je krivdo že priznal. Papeža je ob enem zaprosil za odpustanje in po navedbah strokovnjakov ga bo papež v primeru obsodbe pomilostil. Obenem pa se pojavljajo tudi namigi, da je v primer vpletenih več ljudi, predvsem kardinalov, in da bo Gabriele zgolj "žrtveno jagnje" za utišanje afere "Vatileaks". V tej so se med drugim pojavili dokumenti o domnevni zaroti za umor papeža, pa tudi o spornih poslih vatikanske banke IOR.

Gabrieleja so aretirali sredi maja, potem ko so v njegovem stanovanju odkrili vrsto zaupnih dokumentov, poleg tega pa še ček v vrednosti 100.000 evrov, izdan za papeža, ter kepo zlata, ki jo je papež nekoč dobil v dar.

Po 53 dneh preiskovalnega priporo so Gabrieleju sredi julija odredili hišni pripor, včeraj pa se je prvič usedel na zatožni klopi vatikanskega sodišča. Procs je že pred samim začetkom vzbudil veliko zanimanje javnosti, saj se v zgodovini Vatikana še ni zgodilo, da bi tesnemu sodelavcu papeža sodili zaradi tako hudih obtožb. (STA)



Paolo Gabriele (desno) na zatožni klopi ANSA

UMOR - Pogovor z osumljencem Italijanski novinarji izgnani s Kube

HAVANA - Kubanska policija je včeraj aretirala in po večurnem zaslišanju izgnala štiri italijanske novinarje, ki so na otoku intervjuvali Reivera Labordeja Rica, ki je s sestro osumljen umora zakonca Burgato v Lignanu. Med aretiranimi je bil tudi novinar videmskega dnevnika Messaggero Veneto Domenico Pecile, kateremu je sicer uspelo intervjuvati Kubanca na njegovem domu in poslati v Italijo pogovor z njim.

Intervju z domnevnim morilcem je objavljen tudi v včerajšnji izdaji tržaškega dnevnika Il Piccolo. Kubanske oblasti očitajo novinarjem, da so prišli v državo s turistično vizo, zato naj bi dejansko nezakonito opravljali novinarski poklic in se torej brez dovoljenja srečali s 24-letnim Kubancem, ki naj bi skupaj s sestro umoril zakonca Burgato. Štirje Italijani, ki so jim zaplenili fotografske aparate in videokamere, so bili sinoči vsekakor že na prostosti.



DOMENICO PECILE

PORTUGALSKA Protest proti varčevalnim ukrepom

LIZBONA - Na ulicah portugalske prestolnice Lizbone se je včeraj zbralo več tisoč ljudi, ki so protestirali proti varčevalnim ukrepom portugalske vlade pod vodstvom Pedra Passosa Coelha, s katerimi naj bi zadostili pogojem za mednarodno pomoč. Proteste je sklical največji sindikat CGTP. Po navedbah sindikata so proteste pripravili zaradi "kraje plač in pokojnin".

Portugalski finančni minister Vítor Gaspar je napovedal, da bo vlada zmanjšala proračunske izdatke in hkrati zvišala davek na kapitalne dobičke. Na tak način naj bi vlada zmanjšala primanjkljaj, kar je pogoj za 78 milijard evrov mednarodne pomoči. Z uvedbo novega davka namerava portugalska vlada pomestiti izpad dveh milijard privarčevanih izdatkov, potem ko je ustavno sodišče razsodilo proti odločitvi o ukinitvi 13. in 14. plače za javne uslužbence. (STA)

POLJSKA - Protest Več deset tisoč ljudi na ulicah proti vladi

VARŠAVA - V poljski prestolnici Varšavi se je včeraj na protivladnih protestih, ki so jih pripravili sindikati, katoliška gibanja in politiki, zbralo več deset tisoč ljudi. Po navedbah organizatorjev se je zbralo 100.000 ljudi, policija svojih številk še ni potrdila.

Protesti so še posebej usmerjeni proti novemu zakonu o upokojevanju, ki zvišuje starostno mejo za odhod v pokoj na 67 let za vse. Trenutno je na Poljskem v veljavi zakonodaja, ki predvideva za ženske 60 let, za moške pa 65 let starosti kot pogoj za pokoj. Med protestniki so tudi konservativni katoliki, ki menijo, da Poljska postaja vedno bolj sekularna država. Protestirajo pa tudi proti ukinitvi katoliške televizijske postaje Trwam. Poljski radiodifuzni svet je namreč zaradi nepreglednosti lastniške strukture nedavno televizijski postaji odvzel licenco za oddajanje.

Poljska je edina članica EU, ki je po začetku finančne svetovne krize ohranila gospodarsko rast. Kljub temu se številni od 38 milijonov Poljakov bojijo usodnih posledic zaradi slabih gospodarskih obetov v tistih državah EU, ki so trgovinske partnerice Poljske. (STA)

ZN - 67. zasedanje Generalne skupščine Westerwelle: Evropa se bo izkopala iz krize

NEW YORK - V New Yorku se je v petek nadaljevala splošna razprava 67. zasedanja Generalne skupščine ZN. Med drugimi je nastopil nemški zunanji minister Guido Westerwelle in zagotovil, da se bo Evropa izkopala iz dolžniške krize in ostala sila, ki jo je treba upoštevati.

"Pot iz krize bo zahtevna in bo zahtevala disciplino pri porabi, solidarnost in rast. Vendar bo Evropi uspelo," je zagotovil Westerwelle, ki je med drugim pohvalil arabsko pomlad, ampak opozoril, da svoboda ni darilo, kar vedo Nemci iz svojih bridkih izkušenj. "Svoboda ima hčer toleranco in sina spoštovanje," je dejal in poudaril, da legitimna bolečina zaradi razžalitve verskih čustev v arabskem svetu ne sme biti opravičila za nasilje. Zavrnil je tudi ugibanja o "spopadu civilizacij" in dejal, da gre za boj med skrajneži in zmernimi ljudmi.

Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je bil nasprotno kritičen do

Ustavno sodišče razveljavilo enačenje četnikov s partizani

BEOGRAD - Četniki, ki so se v drugi svetovni vojni borili pod poveljstvom Draže Mihajlovića, niso udeleženci osvobodilne borbe, je razsodilo srbsko ustavno sodišče in s tem razveljavilo odločitev srbske vlade iz leta 2005.

Srbska vlada pod vodstvom takratnega premiera Vojislava Koštunice je namreč leta 2005 sprejela odločitev, s katero so izenačili četnike in partizane. Za okoli 3000 četnikov, ki še živijo v Srbiji, to pomeni, da bodo ostali brez dodatka za veterane osvobodilne vojne in ostalih bonitet, ki izhajajo iz tega statusa. Ne bodo pa ogrožene njihove pokojnine. Odločitev na razsodbo sodišča je v Srbiji naletela na deljene odzive.

Pristavimo naj, da na enem od beograjskih sodišč poteka maratonski postopek za rehabilitacijo Mihajlovića, ki so ga leta 1946 ustrelili kot vojnega zločinca. Kje je njegov grob, je še vedno skrivnost. Na dan sodnih obravnjav pred sodiščem redno prihaja do zborovanj tako Mihajlovićevih zagovornikov kot nasprotnikov.

V Nemčiji val trebušnih obolenj zaradi norovirusa

DRESDEN - Iz vzhodne Nemčije poročajo o množičnih trebušnih obolenjih, pri prvih primerih pa so sedaj dokazali prisotnost izredno nalezljivega norovirusa kot povzročitelja bolezni, je sporočil tiskovni predstavnik deželnega ministrstva za socialo v Dresdnu.

Skupno iz petih nemških zveznih dežel na vzhodu države poročajo o natančno 8365 šolarjih, otrocih in vrtcih in učiteljih s trebušnimi obolenji. Samo v Berlinu naj bi zabeležili 2213 primerov. Vsem je sicer hrano dobavljala isti dobavitelj hrane. V večini primerov so znaki bolezni mili, samo nekaj pacientov pa so morali sprejeti v bolnišnico. Norovirus povzroča drisko in bruhanje, pogosto pa tudi slabost, bolečine in vročino.

Guantanamo zapustil zadnji zapornik z Zahoda

TORONTO - Ameriško taborišče za osumljene teroriste Guantanamo na Kubi je zapustil še zadnji zapornik z Zahoda, Kanadčan Omar Khadr. Po navedbah neimenovanega predstavnika kanadskih pristojnih oblasti je Khadr že na poti v Kanado. Po poročanju kanadske televizije CBC je Omar Khadr Guantanamo zapustil včeraj v jutranjih urah in na vojaškem letalu odletel v Kanado. Khadra so aretirali leta 2002 v Afganistanu, ko je bil star 15 let. V zapor Guantanamo so ga prepeljali še isto leto. Leta 2010 je priznal, da je v Afganistanu ubil ameriškega vojaka in bil obsojen na osem let zaporne kazni. Do vrnitve v Kanado je bil upravičen od lanskega oktobra. (STA)



GLASBA - Ob začetku nove sezone

Godbena društva vabijo mlade v svoje glasbene šole

Šolsko leto se je začelo in številni mladi se še odločajo, čemu se bodo ob samem razrednem pouku letos posvečali. Zakaj ne bi bila to glasba? Ob športnih aktivnostih se čedalje več mladih namreč približuje ravno glasbeni dejavnosti. To pa tudi po zaslugi naših godbenih društev, ki so po daljšem premoru spet obudila tradicijo samostojnih glasbenih, pravzaprav godbenih šol (nekaj let so potekale v sodelovanju z Glasbeno matico). »Vsi si namreč prizadevamo, da bi mladim približali godbeno dejavnost in glasbeno kulturo nasploh,« so nam enoglasno potrdili predstavniki naših godbenih društev, ko smo se pred tednom dni pogovarjali ravno o njihovem delovanju in o nastajanju mladinskih sekcij oz. mladinskih orkestrorov.

»Pred petimi ali morda šestimi leti smo ugotovili, da potrebujemo pomladek. Naše glasbene šole imajo torej točno določen cilj – gojenca aktivno in polnopravno vključiti v godbo, se pravi v pristno vaško skupnost oz. zdravo družbo, ki otroka bogati in seveda hkrati oddaljuje od nesmiselnega buljenja v televizijski ekran,« so pojasnili. Razvedrilo torej, ki nudi sprostitve, užitek in veselje, pa tudi priložnost pletanja novih prijateljstev. Godba postane nekakšna širša družina, ki je v domačem prostoru zelo aktivna, saj je prisotna res ob vsakršnem dogodku, naj bo to procesija, poroka, spominska svečanost ali pa pogreb.

Po posameznih godbenih društvih so torej poskrbeli, da bi medse povabili čim več novih, mladih članov. Nudijo jim individualni pouk tistega instrumenta, ki jim je najbolj pri srcu, pod mentorstvom diplomiranih glasbenikov seveda. Ko se otrok nauči nekaj glasbenih osnov, ga navadno vključijo v manjši dvo- ali tričlanski sestav, da se preizkusi v skupnem igranju in občasnem nastopanju. Glasbena skupina se nato večja in večja, dokler ne postane pravi mali orkester. Zanj je predviden tudi pouk teorije in taktiranja, na koncu pa še zaključni izpit oz. preverjanje znanja. Seveda velja opozoriti, da poskrbi posamezna godba za nakup partitur in not, pa še instrument dobi gojenec na posodo za začetno obdobje. Mladi imajo tekom leta številne priložnosti za nastopanje – na božičnicah na primer ali pa ob koncu sezone, ko se predstavijo pred občinstvom in ponosno pokažejo, kaj vsega so se naučili. Nekateri se preizkušajo tudi v zahtevnejšem programu in imajo celo samostojno delovanje. Proseška godba prireja že nekaj let maja Festival mladinskih orkestrorov Slavko Lukša, kjer se ne odru predstavijo sami.

Naše godbe pa so res žal nekoliko premalo ovrednotene, saj so mnogi še vedno mnenja, da so njihove glasbene šole manjvredne, a tako ni. Gojencu ponujajo priložnost, da spozna osnove glasbenega instrumenta, se v njem iz-



popolnjuje in svoje znanje stalno nadgrajuje; najbolj nadarjeni pa lahko svoj študij seveda nadaljujejo tudi na konservatoriju. Kakovost godb se je tudi zaradi tega vidno izboljšala. Priliv novih, mlajših godbenikov, pa še zdaleč ni samodejen, so nam potožili. Ravno v ta namen prirejajo dneve odprtih vrat za osnovnošolce, v Ricmanjih pa so se pri-

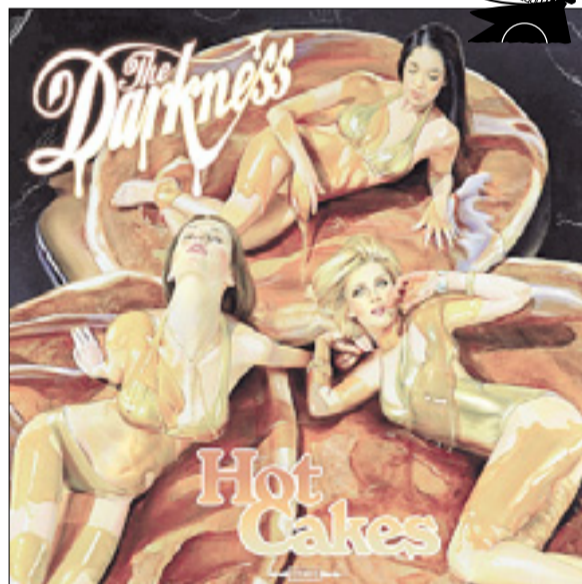
bližali celo malčkom iz vrtca - zanje so na primer uvedli skupinske glasbene urice, se pravi uvajanje glasbe skozi igro in na tej osnovi upajo, da bodo postavili na noge tudi mladinski orkester, ki ga sedaj še nimajo.

Če se torej še niste odločili, kako bi preživljali popoldneve, lahko izbirate na primer med študijem flavte, tro-

bente, klarineta, saksofona ali pozavne pri Godbenem društvu Prosek, Godbenem društvu Nabrežina, Godbi na pihala Viktor Parma iz Trebč, Pihalnemu orkestru Breg, Pihalnemu orkestru Ricmanje in Pihalnemu orkestru Kras iz Doberdoba. Kar oglasite se na posameznih sedežih – zelo veseli vas bodo! (sas)

NA VES GLAS

Piše Rajko Dolhar
rajko84@hotmail.com



Hot Cakes

The Darkness

Glam, hard rok

Wind-Up Records, 2012 - Ocena: 7

Malokdo je mislil, da se bodo člani angleškega benda The Darkness zopet sestali in izdali novo ploščo. Po dolgih, sedmih letih so njihovi oboževalci že obu-

pali, a prejšnji mesec je naenkrat zagledal luč tretji glasbeni izdelek Hot Cakes. Številni problemi zaradi katerih se je bend pred leti razdril so očitno rešeni, pevec in lider zasedbe Justin Hawkins pa je (tako pravi) po dolgem zdravljenju zaradi uživanja težkih mamil spet »med nami«.

Bend, doma iz Londona, sestavljajo poleg že omenjenega pevca Justina Hawkinsa še njegov brat, kitarist Daniel Hawkins, basist Frankie Poullain in bobnar Ed Graham. Fantje so zasloveli leta 2003 s prvencem Permission to Land, dve leti kasneje pa je prišel na vrsto album One Way Ticket to Hell ... and Back. Sound benda je, tako rečeno, čist rokenrol, oziroma glam rok. Hawkins in ostali se zgledujejo po skupinah, kot so Queen, Def Leppard, Thin Lizzy, T-Rex, Kiss in to se pozna v skoraj vseh komadih.

Po sedmih letih so se člani benda odločili, da ponovno sestavijo zasedbo in avgusta je tako izšla tretja plošča Hot Cakes. Album, ki je izšel s pomočjo glasbene založbe Wind-Up Records, sestavlja enajst pesmi za štirideset minut eksplozivnega rokenrola.

Že s prvo Every Inch of You je takoj jasno, da so ostali člani benda zvesti soundu iz prejšnjih plošč. Takoj za njo je na vrsti single Nothing's Gonna Stop Us, ki spominja na legendarno, angleško zasedbo Queen. With a Woman je rokovski komad v AC/DC stilu, Living Each Day Blind pa je prva balada albuma, pri kateri pride do izraza izreden Hawkinsev vokal. Everybody Have a Good Time bo prav gotovo live uspešnica, takoj za njo pa sta še Forbidden Love in hitra Concrete. Na koncu plošče je še metal - priredba uspešnice zasedbe Radiohead Street Spirit (Fade Out) in zaključna Love Is Not the Answer. Prijeten album!

LITERATURA

Roman Maje Haderlap Angel pozabe v slovenščini



Maja Haderlap

KROMA

Prihodnji teden bo znameniti roman koroške Slovenke Maje Haderlap Angel pozabe izšel tudi v slovenskem prevodu. Predstavitve knjige, ki je medtem v nemškem jeziku doživela že šesto naklado, bo 3. oktobra v Ljubljani v Muzeju novejših zgodovine (Cekinov grad) ob 19. uri, 4. oktobra v poročni dvorani Rotovža v Mariboru, 5. oktobra pa v Musilovi hiši v Celovcu.

Slovenski prevod uspešnice »Engel des Vergessens« je izšel pri mariborski založbi Litera ob sodelovanju celovške založbe Drava, ki ob sodelovanju Litere in Musilovega inštituta tudi prireja predstavitve v Celovcu. Roman je v slovenščino prevedel Stefan Vevar, pogovor z avtorico na predstavitvi v Celovcu pa bo vodila Jerneja Jerzernik.

Kot je znano, je Maja Haderlap lansko leto na literarnem natečaju Ingeborg Bachmann v Celovcu prav z romanom »Engel des Vergessens« (Angel pozabe) prejela najprestižnejšo literarno nagrado v nemško govorečem prostoru - nagrado Ingeborg Bachmann.

»V njem Maja Haderlap piše o sebi in drugih, o najtežjih in najglobljih stvareh sveta s pripovedovalsko neizprosno, za pisanje zastavlja svoje življenje. Toda skozi smrtne podobe se prebija tudi vitalistična duhovitost in nevidna lirična melanholija. Angel spomina ji je dal moč, da premaga angela pozabe,« je ob izidu romana napisal ugledni slovenski pisatelj, dramatik, publicist in časninar Drago Jančar.

V romanu Maja Haderlap tematizira partizanski boj koroških Slovencev proti nacistični strahovladi. (L.L.)



Laurenti Stigliani

UL. GINNASTICA, 7 - TEL. 040/774242
L. SANTORIO, 4 - TEL. 040/772770



VSAKOVRSNA DARILA

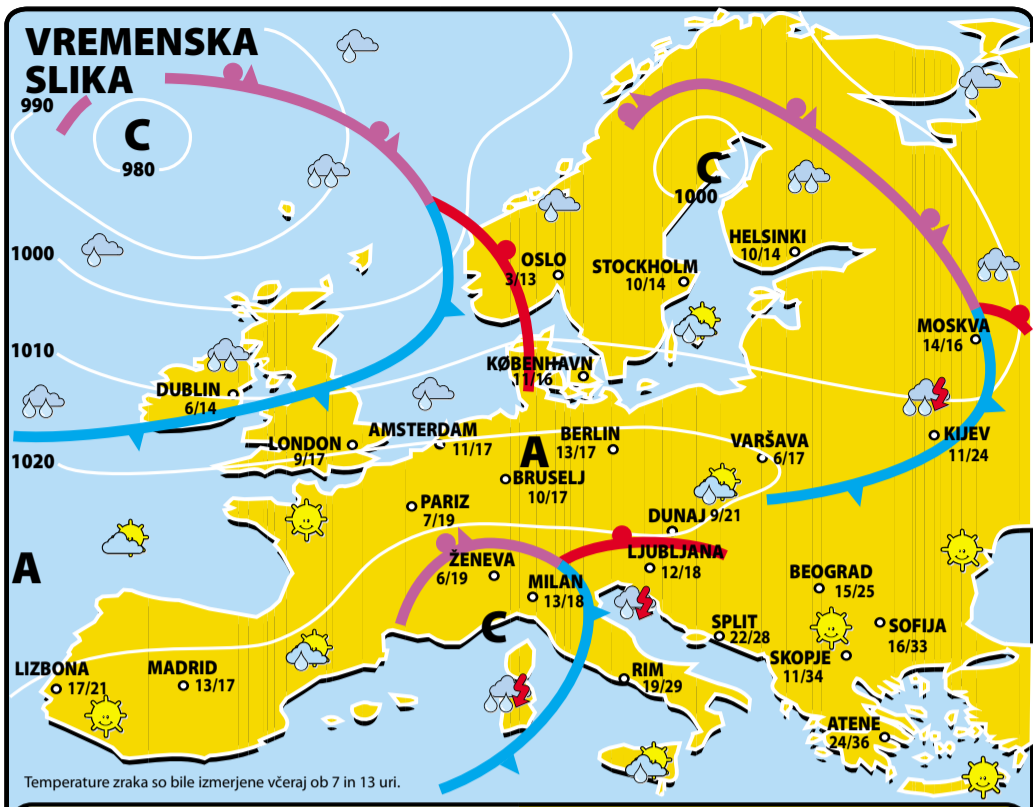
ZLATARNA * SREBRO

Od vedno dvigujemo in izmenjujemo zlato...
Ocenjujemo dediščine

Zajamčimo diskretnost

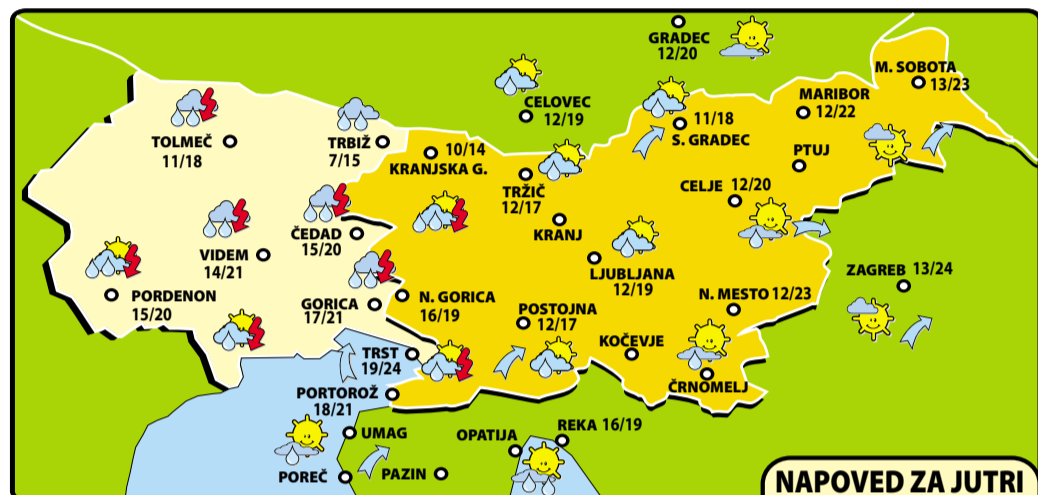
Tudi s predhodnim dogovorom





NAPOVED ZA DANES
Po vsej deželi bo večji del dneva povečini oblačno, ponekod bi lahko deževalo. Pozno popoldan in proti večeru se bo vreme poslabšalo, začelo bo deževati, padavine bodo zmerne do obilne, ponoči pa se bodo predvsem v nižini in v gorskem svetu pojavljale nevihte. Ob morju bo čez dan pihal šibak do zmeren vzhodni veter, zvečer pa jugovzhodnik.

Pretežno oblačno bo. Sprva bo rahlo deževalo le ponekod v zahodnih krajih, popoldne pa tudi drugod po Sloveniji. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 15 do 20, na Primorskem do 24 stopinj C.



NAPOVED ZA JUTRI
Zjutraj se bodo pojavljale nevihte z obilnim do močnim dežjem, ki bodo nekoliko blažje v Trstu in v okolici Trbiža. Dopoldan bo sledilo izboljšanje kljub oblačnosti in občasnim šibkejšim deževnim padavinam. Ob morju bo najprej pihal dokaj močan jugovzhodnik, nato pa jugozahodnik, ki bosta popoldan počasi pojenjala. Zvečer bi se v spodnji nižini lahko pojavila megla.

V noči se bodo padavine okrepile in zajele vso Slovenijo. Ob morju bodo tudi nevihte. V teku dneva bo dež postopno ponehal, popoldne se bo delno zjasnilo.

V naslednjih dneh bodo nad našo deželo še vedno pritekali dokaj vlažni tokovi. Z nedelje na ponedeljek po čutili vplive fronte, ki se iz Španije pomika proti Poljski.

Nad srednjo in vzhodno Evropo je šibko območje visokega zračnega tlaka, nad zahodnim Sredozemjem pa je ciklonsko območje. V višinah doteka k nam od jugozahoda razmeroma tople in vlažne zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vstane ob 7.02 in zatone ob 18.47
Dolžina dneva 11.45

BIOPROGNOZA
Vremensko občutljivi ljudje bodo še imeli značilne vremensko pogojene težave, tudi nekateri bolezenski znaki bodo še okrepljeni. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 20 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	6
1500 m	11	2864 m	4

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 4,5 in v visokogorju 5.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.37 najnižje -45 cm, ob 11.03 najvišje 56 cm, ob 17.29 najnižje -50 cm, ob 23.20 najvišje 29 cm.
Jutri: ob 4.56 najnižje -35 cm, ob 11.21 najvišje 52 cm, ob 17.58 najnižje -48 cm, ob 23.54 najvišje 22 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

VREME - Dve žrtvi tudi na zahodu Maroka

Hude poplave na jugu Španije zahtevale najmanj deset mrtvih



Ljudje zgroženo ugotavljajo škodo, ki so jo prizadeli nalivi v mestu Veri v Almerii

MADRID - V hudih poplavih na jugu in jugovzhodu Španije je v petek po zadnjih podatkih umrlo najmanj deset ljudi, med njimi tudi devetletna deklica. Več sto ljudi iz Andaluzije in Murcie so morali evakuirati, so v petek zvečer poročali španski mediji, ki jih povzema nemška tiskovna agencija dpa. O poplavih in smrtnih žrtvah poročajo tudi iz Maroka.

Poplave so posledica obilnega dežja. Po poročanju časnika El Pais so v Cadizu namerili 200 litrov padavin na kvadratni meter. V Murcii je ponekod padlo 177 litrov dežja na kvadratni meter, v Almerii pa 120 litrov na kvadratni meter.

Številni kraji so odrezani od sveta, ponekod pa so reke narasle do štiri metre nad običajno gladino. Zaradi poplav je bil ohromljen cestni in železniški promet, prav tako poročajo o dveh porušeni avtocestnih mostovih. Zaradi poplav pogrešajo še dve osebi.

V obmorskem mestu Gandia je medtem pustošil vihar, ki je podrl zabaviščno kolo na tamkajšnjem trgu, pri čemer je bilo poškodovanih 35 ljudi. Po navedbah lokalnih medijev je bilo zabavišče med viharjem zaprto za obiskovalce, tako da so bili med poškodovanimi tamkajšnji delavci, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

S poplavami se zadnja dva dni soočajo tudi v regiji Safi na zahodu Maroka, kjer sta življenje izgubili dve ženski in 14-letni fant. Zaradi naraslih voda so morali zapreti avtocesto, ki je povezovala mesto Safi in mesto Essauira na jugu. Deževje v Maroku v tem obdobju sicer ni običajno. (STA)

Muslimanka in mešani razredi

BERLIN - Nemško sodišče je v petek zavrnilo prošnjo 12-letne muslimanske deklice, da se ji ne bi bilo treba udeleževati ur plavanja v okviru šolskega učnega načrta, ker se ne počuti udobno ob fantih brez zgornjega dela obleke. Maroška deklica, ki obiskuje šolo v Frankfurtu na jugu Nemčije, se je odločila, da ne bo več obiskovala ur plavanja, saj se je po lastnih navedbah počutila neudobno ob pogledu na fante brez zgornjega dela oblačila ali kopalk. Ker je zato prejela nižje ocene, je na sodišče vložila prošnjo, da bi bila izvzeta od ur plavanja.

Njen odvetnik je na sodišču poudaril, da islamska sveta knjiga Koran dekletom ne dovoljuje, da se razkazujejo fantom, poleg tega pa dekletom prepoveduje kontakt in pogled na fante brez zgornjega dela obleke. Sodišče v mestu Kassel kljub temu prošnji muslimanske deklice ni ugodilo in v sodbi zapisalo, da lahko deklica nosi plavalno obleko, znano pod imenom "burkini", ki pokriva celo telo in jo že uporablja več deklet na njeni šoli. To naj bi po navedbah sodišča zagotavljalo njeno versko svobodo. Sodišče je obenem poudarilo, da se je družina sama odločila živeti v Nemčiji, kjer so mešani plavalni razredi norma, eden od ciljev šolskega sistema pa je spodbujanje integracije in strpnosti. (STA)

SEVERNA IRSKA - Včeraj v Belfastu Parada protestantov ob 100-letnici sporazuma



Po ulicah Belfasta korakalo kakih 30 tisoč ljudi

BELFAST - V Belfastu je ob včerajšnji stoti obletnici podpisa ulstrskega sporazuma potekal eden največjih pohodov tamkajšnjih protestantov v zadnjih letih. Na paradi ob obletnici podpisa sporazuma Ulster Covenant, ki je vodil v delitev Irske in oblikovanje Severne Irske kot britanske province leta 1921, se je zbralo kakih 30 tisoč ljudi.

Protestantsko prebivalstvo Severne Irske je včeraj obeležilo stoto obletnico sporazuma, ki ga je takrat podpisalo skoraj pol milijona protestantov in se v njem zavezalo za samoobrambo zoper oblast v Dublinu. S sporazumom so tako postavili temelje za delitev Irske in oblikovanje britanske Severne Irske in katoliške Irske.

Na prireditvi zaradi strahu, da bi izbruhnil spopadi med protestanti in tamkajšnjo katoliško manjšino, pa so tamkajšnje varnostne sile bile na največji operaciji v zadnjih 20 letih, je poročal britanski BBC. Parada je sicer potekala mirno.

Protestantski pohodi na Severnem Irskem segajo v 19. stoletje, na njih pa večkrat izbruhnejo spopadi med tamkajšnjima verskima skupnostma. Med protestanti veljajo za izraz njihove enotnosti z Veliko Britanijo, katoliki pa jih imajo za zastraševanje.

Iz Belfasta so sicer ta mesec tri noči poročali o spopadih, v katerih je bilo poškodovanih več kot 60 predstavnikov policije. Do nemirov je prišlo, ko so protestanti poskušali zmotiti pohod tamkajšnjih katolikov.

V treh desetletjih medverskega nasilja je sicer življenje izgubilo okoli 3500 ljudi. Konflikt se je končal z velikonočnim sporazumom leta 1998, še vedno pa prihaja do občasnih nemirov in bombnih napadov. (STA)

Čustvena doživetja!

GLEDALIŠČE VERDI GORICA

Umetniški direktor **Walter Mramor**
UMETNIŠKA SEZONA 2012 / 2013

OKTOBER 2012

PONEDELJEK, 29. GLASBA IN BALET
OTVORITEV SEZONA
SULLE MIE CORDE
nastopajo **Neri Marcorè** (glas in ak. kitara), **Marco Caronna** (ak. kitara, bouzouki, glasbene pritikle, glas), **Domenico Marioenzi** (ak. kitara), **Primiano Di Biase** (klavir, harmonika, glas), **Guerino Rondolone** (bas), **Simone Talone** (bobni / tolkala), **Alessandro Tomei** (sakosfon, flauta, trobenta klarino),
sodeluje **Edoardo De Angelis**
s posebno prisotnostjo **sekcije godal Orkestra Accademia Naonis** iz Pordenona
originalna uglasbitev **Valter Sivilotti**
produkcija Associazione Culturale Via del Campo

NOVEMBER 2012

PONEDELJEK, 5. PROZA
KAJ JE RESNICA / COSÌ È (SE VI PARE)
Luigi Pirandello
nastopajo **Giuliana Lojodice**, **Pino Micol**, **Luciano Virgilio**
režiser **Michele Placido**
kostumografinja **Sabrina Chiochio**
scenograf **Carmelo Giamello**
produkcija **L'isola trovata**,
Compagnia Lojodice-Micol, **Francesco Bellomo**

SREDA, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
MACBETH
William Shakespeare
nastopata **Giuseppe Battiston**, **Frédérique Lollée**
režiser **Andrea De Rosa**

ČETRTEK, 29. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
OPEN
SHOW DANIELA EZRALOWA

DECEMBER 2012

TOREK, 11. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
Compagnia Corrado Abbati
NETOPIR
opereta **Johann Strauss**
produkcija in scena

PONEDELJEK, 17. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
KRAMER PROTI KRAMERJU
Avery Corman
prevod **Masolino D'Amico**
nastopata **Daniele Pecci** in **Federica Di Martino**
režiser **Patrick Rossi Gastaldi**
produkcija Teatro e Società

ČETRTEK, 20. VELIKI DOGODKI
ROYAL MONGOLIAN BALLET
Veter Vzhoda
produkcija Euroeventi

JANUAR 2013

ČETRTEK, 3. GLASBA IN BALET
SHREK IL MUSICAL
besedila **David Lindsay - Abaire**
glasba **Jeanine Tesori**
režija **Ned Grujic** in **Claudio Insegno**
oblikovanje scen in kostumov **Luisa Spinatelli**
glasbeni direktor **Riccardo Di Paola**
koreograf **Valeriano Longoni**
priprava kostumov **Brancato Costumi**
Teatralli-Milano
oblikovalec lasulj **Mario Audello**
glasba v živo z desetčlanskim ansamblom

TOREK, 8. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
CYRANO DE BERGERAC
Edmond Rostand
prevod in priredba **Tommaso Mattei**
nastopajo **Alessandro Preziosi** in **Valentina Cenni**,
Emiliano Masala, **Massimo Zordan**, **Marco Canuto**
in mladi igralci **Link Academy**
režija **Alessandro Preziosi**
produkcija **Khora.teatro** in **Teatro Stabile d'Abruzzo**

PONEDELJEK, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
ŠOLA ZA ŽENE
Molière
italijanska različica **Giovannija Rabonija**
nastopajo **Eros Pagni**, **Alice Arcuri**, **Roberto Serpi**,
Roberto Alinghieri, **Mariangeles Torres**,
Federico Vanni, **Marco Avogadro**,
Massimo Cagnina, **Pier Luigi Pasino**
režiser **Marco Sciacaluga**
scenograf **Jean-Marc Stehlé**
kostumografinja **Catherine Rankl**
glasba **Andrea Nicolini**
oblikovalec svetlobe **Sandro Sussi**
produkcija **Teatro Stabile di Genova**

ČETRTEK, 31. ZA SMEH
URGE
napisal in nastopa **Alessandro Bergonzoni**
režija **Alessandro Bergonzoni** in
Riccardo Rodolfi

FEBRUAR 2013

ČETRTEK, 7. VELIKI DOGODKI
FRANKENSTEIN JUNIOR
muzikal **Mel Brooks**
po filmu **Gene Wilder**
nastopa **Giampiero Ingrassia**
režiser **Saverio Marconi**
produkcija **Compagnia della Rancia**

TOREK, 19. PROZA
ITIS GALILEO
nastopa **Marco Paolini**
napisala **Francesco Niccolini** in **Marco Paolini**
znanstveno svetovanje **Stefano Gattei**
odrski elementi **Juri Pevere**
consolle avdio **Gabriele Turra**
produkcija **Michela Signori**, **Jolefilm**

ČETRTEK, 28. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
PRINCIPALS OF
NEW YORK CITY BALLET
koreografije **George Balanchine**, **Jerome Robbins**,
Christopher Wheeldon
produkcija **Daniele Cipriani Entertainment**

MAREC 2013

SOBOTA, 2. PROZA
QUESTI FANTASMI
Eduardo De Filippo
nastopajo **Carlo Giuffrè**, **Piero Pepe**, **Maria Rosaria Carlì**, **Claudio Veneziano**, **Antonella Lori**, **Antonella Cioli**
režiser **Carlo Giuffrè**
scenografija in kostumi **Aldo Terlizzi**
glasba **Francesco Giuffrè**
produkcija **Diana Oris**

PONEDELJEK, 11. GLASBA IN BALET
STEFANO BOLLANI DANISH TRIO
Stefano Bollani, klavir
Jesper Bodilsen, kontrabas
Morten Lund, bobni

SOBOTA, 16. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Compagnie Käfig - Companhia Urbana
de Dança di Rio
CORRERIA/AGWA
umetniško vodstvo in koreografija **Mourad Merzouki**

PONEDELJEK, 25. PROZA
ART
Jasmina Reza
prevod **Alessandra Serra**
nastopajo **Alessandro Haber**, **Alessio Boni**,
Gigio Alberti
režiser **Giampiero Solari**
produkcija **Nuovo Teatro**, **Gli ipocriti**

APRIL 2013

PETEK, 5. ZA SMEH
NASCOSTO DOVE C'È PIÙ LUCE
Radostna, besna, nesramna,
mučna mnenja komika
napisal in nastopa **Gioele Dix**

ČETRTEK, 11. GLASBA IN BALET
DRŽAVNA PREMIERA
DIDO AND AENEAS
opera v treh dejanjih **Henryja Purcell**
poljsenska postavitvev
libreto **Nahum Tate**
Venice Baroque Orchestra
Coro del Friuli Venezia Giulia
Dido: Romina Basso
produkcija **Coro del Friuli Venezia Giulia**
in **a.Artisti Associati**

ČETRTEK, 18. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Cesare Picco
BLIND DATE
koncert v temi

MAJ 2013

PETEK, 3. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
EARTH WIND & FIRE EXPERIENCE
FEATURING AL MCKAY
bend z desetimi glasbeniki

VPIS ABONMAJEV

OD ČETRTRKA, 20. SEPTEMBRA 2012
VPIS NOVIH ABONMAJEV
Vpis novih abonmajev bo potekal glede na razpoložljivost. Nakup abonmaja je možen do dneva prve predstave vsakega niza:

VELIKI DOGODKI
do 20. decembra 2012

PROZA
do 5. novembra 2012

GLASBA IN BALET
do 29. oktobra 2012

ABONMA ZA SMEH
do 31. januarja 2013

3 ZVEZDE, SODOBNI
od 1. oktobra do 29. novembra 2012

3 ZVEZDE, KLASIČNI
od 1. oktobra do 20. decembra 2012

POSEBNI ZA UNIVERZITETNE ŠTUDENTE
od 1. oktobra do 21. novembra 2012

**KAKO IN KJE SE VPIŠEJO
ABONMAJI**
Vpis abonmajev poteka pri blagajni Občinskega Gledališča "Giuseppe Verdi" v Gorici (ulica Garibaldi, 2/a - tel. 0481/383601) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 10:00 do 13:00 in od 16:00 do 20:00. Abonmaje lahko plačate v gotovini, z bancomat karticami, krožnimi ter bančnimi čeki -neprenosljivimi - naslovljenimi na Občino Gorica - Comune di Gorizia.

BLAGAJNA JE ZAPRTA
vse praznične dni.

PREDPRODAJA VSTOPNIC

OD PONEDELJKA, 15. OKTOBRA 2012
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na sporedu v letu 2012.

DO SOBOTE, 3. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala istočasno z vpisovanjem abonmajev. Obe bosta potekali pri blagajni občinskega Gledališča Verdi (ulica Garibaldi, 2/a - telefon 0481/383601), z istim urnikom vpisa abonmajev.

OD PONEDELJKA, 5. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala pri Okencu občinskega Gledališča Verdi na Korzu Italia (tel. 0481/383602) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 17:00 do 19:00 ure. Okence je zaprto ob praznikih in od 23. do vključno 26. decembra 2012.

OD SREDE, 2. JANUARJA 2013
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na programu v letu 2013.

VEČERNA PRODAJA VSTOPNIC
nakup vstopnic za posamezno predstavo bo možen tudi na dan same predstave pri blagajni občinskega Gledališča Verdi od 19:45 do 20:45.

INFORMACIJE

Občinsko Gledališče Giuseppe Verdi Gorica
tel. 0481 38 36 01 | 0481 38 36 02
www3.comune.gorizia.it/teatro

Začetek predstav ob 20.45

V Trstu 170 županov podpisalo listino proti potratu hrane



V Barkovljah so predstavili knjigo Ivane Suhadolc Pomorski klub Sirena, slovenski glas v Tržaškem zalivu

Za kopanje kaverne na Brestovcu izkoriščali civiliste



275.000 evrov za števerjanski Sedejev dom

Primorski dnevnik

NEDELJA, 30. SEPTEMBRA 2012

št. 231 (20.552) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Doberdob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 € CENA V SLOVENIJI 1,20 €



Zdaj ali nikdar več

ALJOŠA GAŠPERLIN

Če je padel Berlinski zid, naj pade tudi pregrada, ki ločuje Trst od starega pristanišča. To zahtevajo lokalne uprave, to zahteva velika večina Tržačanov. Naveličani so gledati ruševine, na katerih rastejo veliki interesi majhne, a še vedno dokaj vplivne manjšine s senatorjem Giuliom Camberjem na čelu.

Ta zid skušajo zdaj zrušiti mnogi, začeni s tržaškim županom Robertom Cosolinijem, pobudnikom večrajšnega sprehoda po tržaškem nabrežju. Njegov namen je bilo zahtevati od italijanske vlade, da premakne prostocarinsko cono in s tem omogoči nove naložbe za preporod starega pristanišča in z njim vsega mesta.

Pobude se je udeležilo veliko ljudi, od parlamentarcev do navadnih občanov. Med njimi je bilo seveda mnogo Slovencev; s svojo prisotnostjo so poudarili, da smo neločljiv del širše družbene skupnosti, ki bi mu ovrednotenje starega pristanišča omogočilo prodornejšo vidnost v mestni srenji. Pohod je torej dokazal, da javni upravitelji niso osamljeni.

Nedavno smo zapisali, da se o prihodnosti starega pristanišča krešejo mnenja, v ozadju pa brusijo noži. Zdaj je jasno, da je to že hud boj. Cosolini napoveduje, da se bo boril do zadnjega.

Ali zdaj ali nikdar več, torej. Podreti je treba simbol zadržanosti v preteklost, za katerega odpravo je po mnenju nekaterih potrebno dovoljenje držav, ki jih ni več. Poudarjati, da je bilo izdano dovoljenje za sprehod, ko pa je bil vhod v staro pristanišče zaklenjen, ne pelje daleč. Razen če kdo upa, da bo staro pristanišče vekomaj zaprto. To je pač interes nekaterih, medtem ko bi bilo njegovo odprtje v korist vseh. Če bo namreč simbol zadržanosti padel, se bo Trst odprl v vse smeri.

SLOVENIJA - Včeraj popoldne slavnostno odkritje

V Ljubljani spet plošča v čast bazoviškim junakom

V Cankarjevem domu prireditev v spomin na tigrovce

TRST - Sprehod od Velikega trga do 4. pomola

Tržačani zahtevajo korenito preobrazbo starega pristanišča



TRST - Več kot tisoč ljudi se je udeležilo sprehoda od Velikega trga do starega pristanišča, ki ga je priredil včeraj tržaški župan Roberto Cosolini. Namen pobude je bilo spodbujati razpravo o tem, ali mo-

ra biti staro pristanišče še naprej prostocarinsko območje, ali pa naj postane del mesta in se razvije. Obenem je hotel župan ob priliki prireditve Next seznaniti čim širši krog ljudi na državni in na mednarodni

ravni s potencialom mesta. Vhod v staro pristanišče je bil vsekakor zaprt, pa čeprav je Pristaniška oblast trdila, da je izdala ustrezno dovoljenje.

Na 4. strani

LJUBLJANA - Pred poslopjem Univerze v Ljubljani so včeraj popoldne slovesno odkrili spominsko ploščo bazoviškim junakom. Obeležje so znova postavili tja, kjer je med letoma 1931 in 1942 stala tabla z identičnim sporočilom, ki so jo odstranile in uničile italijanske okupacijske oblasti. Pobudo za ploščo so dali Slovenska izseljenska matica, društvo TIGR in odbor za proslavo bazoviških žrtev iz Trsta.

V Cankarjevem domu je bila sinoči slavnostna akademija posvečena tigrovcem, na kateri je bil slavnostni govornik slovenski predsednik Danilo Türk.

Na 3. strani

SKGZ predlaga SSO, naj skupno skliče slovenske organizacije

Na 2. strani

SDGZ in FIPE o raznoliki prehrani

Na 5. strani

Soška cesta vzela mlado življenje

Na 9. strani

Doberdob izstopil iz tržiškega konzorcija

Na 10. strani

V Gorici gneča kljub muhastemu vremenu

Na 12. strani



kakšna usoda nas čaka

BON BON chocolate
dolgimi - ingreditenti - decorazioni

Božansko dobri konfeti

Trst
ul. Carducci 25
Gorica
ul. Garibaldi 6
Trije
ul. S. Ambrogio 18
Ljubljana
Trg Ajdoviščina 4

DISCOUNT MATERASSI

PROMOCIJSKA CENA ZA

Ležišče lateks - višina 20 cm	€ 299,00 - enop.	€ 598,00 - dvop.
Ležišče ortopedsko vzmeti	€ 238,00 - enop. € 476,00 - dvop.	-50% € 119,00 - enop. € 238,00 - dvop.
Ležišče ločene vzmeti	€ 498,00 - enop. € 996,00 - dvop.	-50% € 249,00 - enop. € 498,00 - dvop.
Ležišče memory foam	€ 698,00 - enop. € 1.396,00 - dvop.	-50% € 349,00 - enop. € 698,00 - dvop.
Vzglavniki lateksa in memory foam	€ 98,00	-50% preobleka proti pršicam € 49,00
Električni počivalnik	€ 1.590,00	-50% € 790,00

Trst, ul. Rossetti, 6 na vogalu z ul. Giotto
Tel.: 040.37.11.35

Delovni čas:
pon. 15.45 - 19.30
tor. - sob. 9.15 - 12.45 in 15.45 - 19.30



FINANČNA KRIZA - Predlog Rudija Pavšiča

SKGZ in SSO naj prevzmeta odgovornost za sklic organizacij

Slovenija napoveduje 10-odstotno nižanje prispevkov Slovincem v Italiji

TRST - Slovenska kulturno gospodarska zveza ocenjuje, da je vladno omizje za reševanje odprtih vprašanj naše skupnosti, ki se je umestilo prejšnji ponedeljek v Rimu, pomemben člen institucionalnega povezovanja med italijansko vlado in slovensko narodno skupnostjo ter z Deželno FJK. Podtajnik na notranjem ministrstvu Saverio Ruperto je posebej izpostavil, da ustanovitev omizja odraža skrb, ki jo vlada ima do slovenske manjšine, v želji, da se primerno in čim hitreje rešujejo nekatera vprašanja, ki so vezana na izvajanje zaščitnega zakona.

SKGZ v izjavi za tisk meni, da morajo slovenski predstavniki omizja izkazati čim bolj resne poglede in skupaj predlagati rešitve, kot sta to storila predsednika krovnik organizacij in predsednica paritetnega odbora na umestitveni seji omizja. To je pomembno jamstvo za učinkovitost vladnega sestava, ob dejstvu, da so pozitiven pristop pokazali tudi vsi ostali udeleženci omizja, v prvi vrsti sam predsednik Ruperto in tržaški prefekt Alessandro Giacchetti.

SKGZ se želi zahvaliti vsem, ki so se tako v Italiji kot v Sloveniji zavzeli za ustanovitev vladnega omizja, vključno članom skupnega manjšinskega zastopstva. V takšnem vzdušju moramo nadaljevati delo, saj v se bo omizje v kratkem ponovno sestalo, da bi preučilo odprta vprašanja, vezana na slovensko šolstvo ter na olajšano zastopstvo manjšine v rimskem parlamentu.

Na zadnji seji deželnega vodstva SKGZ je predsednik Rudi Pavšič orisal kritično finančno stanje organizacij in ustanov, ki so postale prve žrtve zamud pri izplačili prispevkov in napovedanih rezov. Tudi na vladnem omizju je prišla do izraza določena negotovost tako v časovnih rokih pri izplačevanju finančnih prispevkov, kot tudi glede višine sredstev, ki naj bi bila namenjena manjšinskim organizacijam. Če sta 2,8 milijona evrov že na poti, je usoda preostalih 2,5 milijonov evrov popolnoma neznana. Konec septembra torej še ne vemo, kdaj in kolikšen delež potrebnih in po zakonu zapisanih sredstev bo



RUDI PAVŠIČ

do dobile pomembne manjšinske organizacije in ustanove. Vladno omizje je obnem pokazalo, da je za zamude kriva pomanjkljiva komunikacija med pristojnimi vladnimi službami in deželno upravo, kar bo treba čim prej premostiti.

Pri SKGZ obstaja občutek, da se vsi ne zavedajo v zadostni meri, kakšno je realno stanje v manjšinskih organizacijah in ustanovah. Tudi Republika Slove-

nija napoveduje 10-odstotno nižanje prispevkov, zato je zaskrbljenost popolnoma upravičena. SKGZ ocenjuje, da bi bilo tudi znotraj manjšine potrebno konkretnejše dogovarjanje, uskladišev pogledov in sprejetje primernih protikriznih ukrepov.

V tem smislu SKGZ predlaga, naj si krovni organizaciji prevzameta odgovornost za sklic koordinacije vseh pomembnejših organizacij in ustanov, ki je svojčas že delovala, da se skupaj preuči nastalo stanje. Obnem predlaga, naj se ponovno aktivira 6-članska delovna komisija SKGZ-SSO in naj nadaljuje z delom, tako kot je bilo dogovorjeno pred več kot enim letom. V tem smislu je Pavšič že pisal predsedniku SSO Dragu Štoki. Ocene Slovenske kulturno gospodarske zveze o zaskrbljujočem finančnem položaju v številnih organizacijah izhajajo iz neposrednih srečanj z njimi in skupne skrbi, da se problemi rešujejo. S podrobnejšo informacijo o teh srečanjih bo SKGZ seznanila javnost v naslednjih dneh.

MANJŠINA - Zaradi finančne stiske

ZSKD je že črtala nekatere pobude

OPČINE - Deželni odbor Zveze slovenskih kulturnih društev je na svoji prvi seji v novi sezoni najprej ocenil dejavnost in prireditve v poletnem obdobju, o čemer je uvodoma poročal predsednik Igor Tuta. Tudi letos je zelo uspešno potekal tečaj za mlade godbenike Inter-campus, na Gradini v Doberdolu se je v drugi polovici avgusta odvijala 42. mednarodna likovna kolonija za mladino, ki so se je letos prvič udeležili tudi mladi iz slovenske manjšine na Hrvaškem in teden kasneje se je odvijala na Livku Mala ustvarjalna akademija za otroke včlanjenih društev.

Poleg tega so tudi letos potekali v goriškem ljudskem vrtu dnevi Kapljice kulture s sodelovanjem umetnikov z obeh strani nekdanje meje. Na Proseku pa so mladi člani tržaškega odbora Zveze v začetku septembra priredili zanimiv večer na temo Kultura zate. Ocena vseh teh prireditev in dogodkov je po predsednikovem prepričanju pozitivna in kaže, da se pri svojem delu Zveza posveča predvsem mladim in najmlajšim.

Glavna točka na dnevnem redu zasedanja v Prosvetnem domu na Opčinah pa je bila razprava o sedanjem zaskrbljujočem trenutku zaradi nejasnosti glede javnih prispevkov, brez katerih neprofitna organizacija, kot je Zveza, ne more redno delovati. Blagajnik Aleksander Coretti je podrobno poročal in predstavil finančno stanje v prvi polovici letošnjega leta. Za vse delovanje od organizacijskih stroškov do pomoči včlanjenim društvom in do lastnih prireditev so se v Zvezi točno držali proračuna za letošnje leto, vendar računici kažejo določen deficit, ker so prispevki iz javnih sredstev nižji od predvidenih.

K temu je treba dodati, da tudi obljubljeni prispevki še niso bili nakazani, zato se resno postavlja vprašanje, kako bo lahko Zveza brez posojil izplačevala svoje obveznosti do konca leta, je poudaril blagajnik organizacije Coretti. Na sestanku je bilo sklenjeno, da bodo odpadli v tem zadnjem obdobju letošnjega leta nekatere pobude in prireditve, ki so bile že načrtovane. Predvsem bo treba prenesti na prihodnje leto seminar o slovenskem jeziku, ki je bil napovedan za me-



PREDSEDNIK ZSKD IGOR TUTA

sec oktober. To je prvi zaskrbljujoč podatek, ki kaže, da bo zaradi finančnih težav trpel tudi kulturno in izobraževalno poslanstvo Zveze kulturnih društev, je zaskrbljeno naglasil predsednik Tuta.

Prav tako pa se že zdaj postavlja vprašanje, kako nastavitvi proračun stroškov za prihodnje leto. K letošnjim že tako in tako nižjim dokladam bo treba pristeti za prihodnje leto napovedano znižanje prispevkov iz Italije za okrog 20 odstotkov in iz Slovenije za približno 10 odstotkov. Že iz tega je razvidno, da prihodnje leto Zveza žal ne bo mogla nuditi svojim članicam istih uslug kot do zdaj in se bo treba odpovedati nekaterim pomembnim prireditvam. Deželni odbor je zato poveril delovni skupini, da v oktobru izdela podroben in možen predlog znižanja izdatkov, na podlagi katerega se bodo na prihodnji seji odločali, kje in kako bo treba prihodnje leto izvesti nujne proračunsko-financične reze pri delovanju naše največje kulturne organizacije.

Slovensko stalno gledališče obvešča, da ponovitev dramske kronike Dušana Jelinčiča Kobarid predvidena za danes ob 14.30 na Nanosu zaradi neugodnih vremenskih napovedi odpade.

SLOVENIJA - Diplomacija

Janezu Janši v ZDA nagrada za inovacije

LJUBLJANA - Predsednik slovenske vlade Janez Janša je na vrhu o inovacijah in podjetništvu, ki je potekal v Bostonu (ZDA) od 26. do 28. septembra, dobil nagrado za inovacije na področju diplomacije. V imenu premiera, ki je bil teden dni v New Yorku na zasedanju Generalne skupščine Združenih narodov, je nagrado prevzel veleposlanik Slovenije v ZDA Roman Kirn. Vrh o inovacijah in podjetništvu (World Summit on Innovation and Entrepreneurship) je namenjen inovatorjem, podjetnikom in politikom, ki si prizadevajo za spodbujevanje gospodarskega sodelovanja in inovacij na področju energije, kulture, izobraževanja, zdravstva in v politiki. Vrh se je udeležilo več kot 1000 inovatorjev in podjetnikov iz 50 različnih držav.

Vsako leto na vrhu podelijo nagrado posameznikom, katerih inovativne rešitve prispevajo k preoblikovanju gospodarske, socialne in okoljske blaginje. Letos je za inovacije na področju diplomacije dobil tudi Janša zaradi svoje vloge pri osamosvojanju Slovenije in svojih prizadevanj za vzpostavitev demokratične države in družbe.

V preteklosti so nagrado, ki jo na pobudo Združenih narodov podeljujejo od leta 2008, med drugim prejeli Bill Gates, Stephen Hawking, Desmond M. Tutu in finska predsednica Tarja Halonen. Med udeleženci vrha je bil letos tudi predstavnik slovenskega proizvajalca ultralahkih letal Pipistrel, ki je sodeloval v panelu o zelenih rešitvah v letalstvu (Greening the Future of Electric Aviation). (STA)

SSG - Jutri predstavitev programa v Kulturnem domu v Trstu

Predogled podobe jubilejne sezone našega gledališča



TRST - Predsednica Upravnega sveta Slovenskega stalnega gledališča Maja Lapornik, umetniški vodja Diana Koloini in njen pomočnik Danijel Malalan bodo kmalu razkrili vsebine letošnjega abonmajskega programa slovenskega gledališča v Trstu. Tiskovna konferenca, ki bo jutri, 1. oktobra, ob 10.30 v Mali dvorani Kulturnega doma, bo letos odprtega zna-

čaja, zato so poleg novinarjev in avtoritet vabljene tudi vsi zainteresirani, ki želijo poslušati v živo prvo predstavitev bogate ponudbe 2012/13. »110 s pohvalo« bo letošnje sezone, s katerimi bo SSG opozorilo na pomembno, 110. obletnico ustanovitve Dramatičnega društva v Trstu. Igralci in osebe gledališča vabijo torej vse obiskovalce, da se z njimi, »z gala obleko«

SLOVENIJA

Dnevnik: Za polom v Mariboru kriv nadškof Stres

LJUBLJANA - Ključno odločitev, ki je vodila v polom mariborske nadškofije, je sprejel škof Anton Stres, poroča večeršnji Dnevnik, ki se sklicuje na dokumente, pridobljene od »dobro obveščenih mariborskih virov«. Ti dokazujejo, da za mariborsko afero nista odgovorna samo (nad)škofijska gospodarska uprava oz. Mirko Kraševac in upokojeni nadškof Franc Kramberger.

Poleg njiju ali celo bolj od njiju so poleg vrste laičnih finančnih izvedencev za sprejemanje škodljivih odločitev po navedbah Dnevnika odgovorni: sedanjí ljubljanski nadškof metropolit Anton Stres, ki je sooblikoval in podpisal večino najbolj škodljivih odločitev in strategij, sedanjí mariborski nadškof metropolit Marjan Turnšek, sedanjí murskosoboški škof Peter Štumpf, sedanjí celjski škof Stanko Lipovšek, vodja (ned)škofijske pisarne Janez Lesnika, prelat in kanonik Franc Zdolšek, kanonik Jože Golničnik in v manjši meri še nekatere druge posvečene osebe.

Sedanjí ljubljanski nadškof Stres je bil za mariborskega pomožnega škofa imenovan leta 2000. V tej vlogi je do leta 2006, ko je bil imenovan za celjskega škofa, sodeloval pri vseh ključnih odločitvah v okviru škofijskega gospodarskega sveta (ŠGS). Kot piše časnik, je Stres podatkih z različnih strani ta pomemben organ s svojo avtoriteto obvladoval. Do leta 2004 je postavljaj svoje, večinoma laičke kadre za finančno vodenje, z nasveti mu je pomagal tudi škof Turnšek. Kot kažejo dostopni podatki, je Stres po navedbah Dnevnika popolnoma obvladoval finančne posle in naložbe, kar je vodilo v finančni polom mariborske nadškofije.

Za najboljši usodno se izkazala odločitev, da škofija vloži denar v delnice Zvonca Ena in da se ga prevzame, piše Dnevnik. Ob tem dodaja, da naj bi prav za to odločitvijo, ki je »temeljni vzvod finančnega poloma in je bila sprejeta na pobudo in po naročilu ŠGS (od 2001 je nastopal kot nekakšen nadzorni svet), kot glavni stal Anton Stres.«

Dnevnikovi dokumentirani podatki med drugim kažejo, da je zapisnik seji podpisoval prav on in ne škof Kramberger. Cerkevni molk glede osebne odgovornosti vpletenih v mariborski finančni škandal je nedopusten, a razumljiv, ker je pri ključnih odločitvah, ki so se izkazale za napačne, po navedbah časnika sodeloval sam vrh Cerkev. Po pisanju časnika naj bi Mirko Kraševac kot ekonom v tej aferi odigral vlogo grešnega kozla.

Turistična kmetija pri TAVČARJEVIH

Particija Petrovič

Hruševica 44 - 6222 Štanjel (Slo)

Prodaja lastnega vina

URNIK: sobota, nedelja

VABLJENI!

od 12. ure dalje

hrusevica44@gmail.com - Tel. 00386 5 769 0136 - GSM 00386 41 500 054



SLOVENIJA - Odkrili so jo včeraj popoldne pred Univerzo

Sredi Ljubljane spet plošča v spomin na bazoviške junake

Obeležje znova tam, kjer je nekoč stala tabla, ki so jo odstranili in uničili italijanski okupatorji

LJUBLJANA - Pred poslopjem Univerze v Ljubljani so včeraj popoldne slovesno odkrili spominsko ploščo bazoviškim junakom. Obeležje so znova postavili tja, kjer je med letoma 1931 in 1942 stala tabla z identičnim sporočilom, ki so jo odstranile in uničile italijanske okupacijske oblasti.

Slovenski minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport Žiga Turk je v nagovoru ob odkritju spominske plošče opozoril, da lahko v preteklosti razpoznamo sporočila, ki imajo pomen danes in zdaj. »Nekatera združujejo, druga razdvajajo, nekatera bodrijo, druga težijo. Od nas je odvisno, katera izberemo za praznovanje, katera za trezno analizo in kultivirano razpravo in katera za prepiranje,« je dejal minister in spomnil, da se je ob padcu štirih mladih fantov pod streli krvnikov fašistične diktature 6. septembra 1930 na kraški gmajni v Bazovici pri Trstu ves slovenski narod združil v obsodbi in protestu.

Spominska plošča je po Turkovih besedah na tem mestu vse od leta 1931 pričala o trpljenju, ki ga je del slovenskega naroda doživljal pod fašizmom. Nič nenavadnega torej ni bilo, da so jo italijanski okupatorji po zasedbi Slovenije odstranili, a nenavadno je - tako minister - da jo ponovno postavljamo šele danes, 67 let po koncu druge svetovne vojne.

Pobudo za ponovno postavitev obeležja so dali Slovenska izseljenska matica, društvo TIGR in odbor za proslavo bazoviških junakov iz Trsta. Nova plošča stoji na istem mestu kot original, enaka je tudi njena vsebina, izdelana pa je po načrtih Vladimirja

Odkritje plošče v spomin na bazoviške junake pred sedežem Univerze v Ljubljani

STA



Pezdirca. Obeležje predstavlja valove, ki ponazarjajo, da je vse v stalnem prihajanju in odhajanju. Ploščo sta odkrila predsednik društva TIGR Marjan Bevk in predsednik Odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor. Govorili so tudi ljubljanski župan Zoran Jankovič, rektor Univerze v Ljubljani Stane Pejovnik in glavni tajnik Slovenske izseljenske matice Janez Rogelj.

Vnovična postavitev plošče sodi v sklop rodoljubnih dnevoev tajne antifašistične organizacije TIGR, ki

so se v slovenskem glavnem mestu začeli v petek. Prireditve so se sklenile sinoči s slavnostno akademijo ob 85. obletnici ustanovitve protifašističnega gibanja Tigr in ob 100-letnici rojstva primorskega aktivista Ferda Kravanje - Petra Skalarja.

Türk: TIGR presegel ideološka razhajanja

Slavnostni govornik v Cankarjevem domu je bil predsednik Re-

publike Slovenije Danilo Türk, ki je pozval k prijateljstvu in dobremu sosedstvu. »Dogodki teh dni bodo prispevali k utrjevanju naše domovinske zavesti in domoljubja,« je prepričan Türk.

TIGR je bila prva protifašistična organizacija v Evropi. »Tigrovci so se borili za boljši svet. Danes se nam za ta cilj ni treba boriti z orožjem.

Boriti se moramo z znanjem, s pametjo in samozavestjo,« je pozval slovenski predsednik.

Po Türkovih besedah danes potrebujemo predvsem modrost, odločnost in pogum. »Pogum sprejeti odločitve, gojiti prijateljstvo in dobro sosedstvo ter uveljaviti se v Evropi kot eden uglednih, modrih in dostojanstvenih narodov. V preteklosti smo bili sposobni velikih dejanj in tudi danes moramo izkazati to sposobnost,« je dejal.

Ravno na primeru organizacije TIGR se je po njegovih besedah potrdilo, da je možno preseči ideološka razhajanja in različne poglede na zgodovino.

Temelji organizacije so bili postavljeni na skrivnem sestanku skupine primorskih Slovencev na Nanosu sredi septembra 1927. V naslednjih desetih letih je TIGR organiziral mrežo zaupnikov z različnimi nalogami, od skrbi za ohranjanje slovenskega jezika, do protifašističnega delovanja in oboroženih spopadov.

Že pred prvo svetovno vojno so nastale nekatere obrambne organizacije primorskih Slovencev, po prvi svetovni vojni pa se je odpor proti fašizmu pokazal kot odpor, ki ima široko ljudsko podporo. Odločitev za oborožen upor proti nacizmu in fašizmu po napadu na Jugoslavijo leta 1941 je predsednik označil za pravo. »Slovenski narod je prvič v zgodovini izkazal visoko stopnjo poguma ter politične zrelosti in je bil zato ob koncu velike morije na strani zmagovalcev,« je spomnil še Türk. Na prireditvi (na njej je govoril tudi predsednik društva TIGR Marjan Bevk) so tudi podelili priznanja organizacije, ki neguje ideale tigrovcev. (STA)

RIM - Predstavitev mariborske pobude

Kulturna prestolnica pomembna za razpoznavnost Slovenije

RIM - Veleposlaništvo Republike Slovenije je organiziralo predstavitev Evropske kulturne prestolnice (EPK) Maribor 2012. V uvodnem govoru je goste pozdravil veleposlanik Iztok Mirošič, skupaj z direktorjem predstavništva Evropske komisije v Rimu Luciom Battistottijem ter s predstavnikom župana občine Rim Federicom Rocca. Veleposlanik Mirošič je poudaril pomen kulturnih projektov za gospodarsko in turistično rast kakor tudi krepitev kulturnih izmenjav v Evropi.

Predstavitev Maribora sta imela Mitja Čander, programski direktor

EPK Maribor in Nataša Kos, namestnica programskega direktorja EPK Maribor, ki sta orisala pretekli in prihodnji kulturni program. Dogodek je bil odlična priložnost za turistično promocijo Slovenije, zato je pri predstavitvi sodeloval tudi Gorazd Skrt, direktor predstavništva Slovenske turistične organizacije v Milanu, ki je navedel številne razloge za obisk Slovenije. Na predstavitvi je spregovoril tudi Sašo Jurcer, producent predstave Medejin krik, ki je bila na ogled v rimskem gledališču Vascello.

Poleg same predstavitve Maribora so govorniki izpostavili poziti-

vno vlogo evropske kulturne prestolnice za promocijo turizma in gospodarstva v širši regiji - v Mariboru in njenih partnerskih mestih. Evropska kulturna prestolnica predstavlja odlično priložnost, da se poveča prepoznavnost mesta ter da se vzpostavijo trajni mednarodni stiki med kulturnimi inštitucijami in umetniki.

Dogodek je veleposlaništvo organiziralo tudi s pomočjo predstavništva Evropske komisije v Rimu in sicer v njihovih prostorih v najstrožjem centru Rima. Pokroviteljstvo je dala tudi mestna občina Rim, ki je dogodek podprla in promovirala.

ŠOLA ZA NEMŠČINO

Hildegard Bayer

Profesorji nemškega maternega jezika

Največ po 8 slušateljev v skupini

Tečajji:

- za različne starostne stopnje
- za podjetja
- individualni tečajji

Certifikati za študijski kredit - Bogata knjižnica in videoteka

INFORMACIJE: pon. - pet. 10.15-13.00/15.30-18.30

Ul. Ginnastica 3, 1. nadstr., tel. 040 661050 e-mail: hildegardbayer@tin.it

(Šola ima pooblastilo - MD 19.11.1983 - ital. Šolskega ministrstva, Splošnega ravnateljstva za kulturne izmenjave.)

BRITISH SCHOOL

UNIVERSITY of CAMBRIDGE
ESOL Examinations
Authorised Centre

The British School of
Friuli Venezia Giulia

Angleščino se učimo v Trstu
v ulici Torrebianca 18 040-369.369

www.British-FVG.net

ENGLISH plus...



STARO PRISTANIŠČE - Tržaški župan Roberto Cosolini na čelu večtisočglave množice zahteval njegovo odprtje

Pohod za razvoj starega pristanišča Vstop pa je bil kljub vsemu prepovedan

Cosolini: To je boj za prihodnost mesta in za mlade - Blažina: Prostocarinsko cono je treba premakniti - Monassi: Dovoljenje smo izdali

To je boj za prihodnost pristanišča, to je boj za prihodnost mesta, to je boj za prihodnost mladih. Zmagovalec bo nazadnje vsekakor Trst, pa čeprav bodo za to potrebni še dodatni sprehodi in dodatno delo v Rimu.

To je poudaril tržaški župan Roberto Cosolini med svojim govorom po sprehodu od Velikega trga do 4. pomola, katerega namen je bilo v okviru prireditve Next seznaniti čim širši krog ljudi na državni in na mednarodni ravni s potencialom mesta in starega pristanišča. Pristaniške dejavnosti v starem pristanišču niso namreč več mogoče, je dodal Cosolini, in mora to območje postati del mesta, na njem in do Barkovelj pa se morajo razviti najrazličnejše dejavnosti. To je namreč prihodnost Trsta in zato ni mogoče izgubiti te priložnosti. Tu so potrebni vlagatelji, tu so potrebne investicije, tu je potreben razvoj, ki bo prinesel rast in blaginjo. Zato je nujno čim prej premakniti prostocarinsko cono in tako omogočiti podjetnikom, da vlagajo v staro pristanišče, je poudaril župan in zavrnil vsak namig, da bi lahko prišlo do gradbenih spekulacij.

Sprehoda na tržaškem nabrežju se je včeraj udeležilo več kot tisoč ljudi, kot nam je to potrdila tudi politična policija Digos, po nekaterih ocenah pa je bilo kar dva do tri tisoč udeležencev. Simbolične pobude so se udeležili posamezni Tržačani, družine, predstavniki stanovskih in sindikalnih organizacij, med njimi pa so bili tudi mnogi Slovenci, ki so dokazali, da so pomemben in neločljiv del širše skupnosti. Na čelu dolgega sprevoda so bili ob županu med ostalimi senatorka Tamara Blažina, poslanci Ettore Rosato, Roberto Antonione in Roberto Menia, evropska poslanka Debora Serracchiani, pokrajinska predsednica Maria Teresa Bassa Poropat ter nekateri občinski odborniki tržaške in drugih okoliških občin. Blažinova nam je še pred sprehodom povedala, da je treba prostocarinsko cono premakniti, ker bo tako Trst končno na ravni drugih mest, v katerih so že opravili podobne operacije. Antonione je dodal, da je skrajni čas, da se podre ta zid, zaradi katerega je mesto že izgubilo zavarovalnico Generali in tematski expo. Kar pa je bilo morda še najbolj pomembno, je bil topel odziv občanov (med njimi je bil tudi marsikateri »desničar«), ki so podprli pobudo in se podali od Velikega trga do 4. pomola, kjer pa je bil vhod v staro pristanišče zaprt.

Mesto je skratka dokazalo, da zahteva odprtje starega pristanišča in njegovo obnovo. Nekateri pa so dokazali, da tega ne želijo. Če so člani združenja Trieste Libera demonstriali, češ da se ne sme nihče dotakniti prostocarinske cone, so drugi poskrbeli, da je bil vhod v staro pristanišče po 30 letih še vedno zaklenjen. To je za mikrofonom poudaril tudi Cosolini. Dejal je, da je Pristaniška oblast še v petek zvečer po mrzličnih pogajanjih zagotovila, da bo izdala ustrezno dovoljenje. Toda v petek zvečer je prišlo do »čudnega« požara v starem pristanišču, informacije glede dovoljenja pa so postale včeraj dopoldne »meglene«, je dejal župan. Vstop v staro pristanišče, ki naj bi vsaj zagotovljen za parlamentarce, župane in novinarje, je bil dejansko onemogočen.

Sicer je Pristaniška oblast včeraj popoldne v tiskovni noti zavrnila vsak kritičen namig. Iz urada predsednice Marine Monassi so sporočili sledeče: da so skušali v petek ves dan stopiti v stik z občinsko upravo, da bi posredovali dovoljenje za vstop v staro pristanišče; da je bilo dovoljenje včeraj ves dan »veljavno«; da so v noči na soboto hekerji napadli spletno stran, ki jo je Pristaniška oblast odprla na socialni mreži facebook in skušali prevzeti nekaj informacij. Cosolini je sinoči v tiskovni noti ugotovil, da Pristaniška oblast očitno ne razpolaga s telefonskimi številkami, številkami faksov in z naslovi elektronske pošte, ki jih uporablja tržaška občinska uprava, saj niso na županstvu prejeli nobenega dovoljenja. Že res, da je prišlo do nekaterih stikov in da je

Pristaniška oblast izrazila dvome glede odprtja vhoda na 4. pomolu, je dodal župan, toda pogajanja so se tudi prekinila brez dokončne odločitve.

Resnici na ljubo je težko razumeti, da predsedstvo odredi odprtje vhoda, vhod pa ostane zaprt. Dejstvo je, da to predstavlja zmago, je poudaril župan. Pomen zaprtega vhoda je v tem, da so sprehod in sorodne pobude potrebni in da je torej nujno vztrajati po tej poti. Za sprehod v starem pristanišču pa bodo še druge priložnosti.

Temeljna je vsekakor jasnost glede starega pristanišča, se pravi, ali mora to biti še naprej prostocarinsko območje ali ne, je poudaril Cosolini, ker potrebujejo vlagatelji jamstva glede prihodnosti. Njegova preobrazba bo prispevala k razvoju mesta in tudi novega pristanišča, je še dodal župan. Kdor se je udeležil včerajšnje pobude, je namreč prijatelj, in ne sovražnik pristanišča, meni Cosolini. Pravi sovražnik je tisti, ki nasprotuje in se upira obnovi starega pristanišča, pri tem pa se zateka k mirovni pogodbi iz leta 1947.

Aljoša Gašperlin

Vstop v staro pristanišče je bil prepreden
Spodaj: prihod župana Cosolinija in udeležencev sprehoda na prag starega pristanišča

KROMA,



OBČINA TRST - Priznanje kopališki mojstrici

Rešila je plavalca

V začetku avgusta je v kopališču povlekla iz vode nezavestnega moškega

V občinskem kopališču Alla Lanterna se je 3. avgusta brez pomisleka pogrnala v vodo, ko je opazila, da je priletnega kopalca med plavanjem obšla slabost. Moškega je rešila iz vode, ga povlekla na kopno in mu tako rešila življenje.

Včeraj se je tržaški občinski odbornik za šport Emiliano Edera v imenu občinske uprave zahvalil »rešiteljici«, Gabrieli Friede, ter ji podelil plaketo s priznanjem za njeno humanitarno gesto. Z dekletom, pomočnico kopališkega mojstra, so se sprejema v tržaški palači udeležili tudi ostali člani »kopališke družine« Pedocina, kot pravijo Tržačani kopališču Alla Lanterna, in sicer odgovorni Eugenio Bartoluccio, kopališki mojstri Antonio, Simone in Massimo, blagajničarja Mauro in Franco in natakarja Mirjana in Sandro. Gabriela Friede je po rodu iz Vi-



GABRIELA FRIEDE

cenze, štiri leta živi v Trstu, kjer študira biologijo. »Ko sem v vodi opazila moškega, ki je imel glavo pod vodo. Takoj sem skočila v vodo, splavala do njega, ga obrnila in povlekla na kopno, kjer so mi kolegi pomagali pri prvi pomoči,« se je včeraj pogumno dekletu spomnilo avgustovskega dogodka.

ČRNA KRONIKA - V prejšnjih dneh na nekdanjem mejnem prehodu na Fernetičih

Okrepljen nadzor obmejne policije

Izsledili Romuna, ki se je - kljub izgonu - vrnil v Italijo - Drugemu romunskemu državljanu zasegli vozilo

Obmejna policija je v zadnjih dneh okrepila nadzor na območju ob nekdanji meji. Preventivna akcija je bila uspešna, saj je policijska izvidnica v torek na Fernetičih aretirala 26-letnega romunskega državljan B.M.-ja. Maja 2010 je tožilstvo iz Siene izdalo zanj zaporni nalog zaradi številnih tativ, ki naj bi jih opravil v trgovinah v različnih krajih v Srednji Italiji. Moški se je nahajal na avtobusu, ki je prihajal iz Španije in je bil namenjen preko nekdanjega mejnega prehoda na Fernetičih v Romunijo. Med pregledom potnikov so policisti odkrili, da ima Romun odprte račune z italijansko pravico in so ga aretirali. Prepeljali so ga v zapor v Ul. Coroneo, kjer je na razpolago italijanskim sodnim oblastem.

Nekaj dni prej pa so agenti obmejne policije vedno na Fernetičih ustavili romunskega državljan (I.C., 26 let), ki se je pripeljal iz Slovenije v dostavnem vozilu renault traffic. Med pregledom so policisti ugotovili, da so

bili dokumenti vozila ponarejeni (izdale naj bi jih bolgarske oblasti ...). Policisti so vozilo in dokumente zasegli, romunskega državljan pa prijavi sodstvu zaradi prekupčevanja in ponoverbe dokumentov.

Agenti obmejne policije so nadalje aretirali 29-letnega albanskega državljan B.E.-ja. Moški je imel opravka z italijansko pravico, obsojen je bil na zaporno kazen, potem ko jo je prestal, mu je prefekt iz Ancone izdal nalog o izgoni iz države. Ker se je vrnil, so ga policisti ustavili in odpeljali v zapor v Ul. Coroneo.

Tatvina v stanovanju

V petek popoldne so neznanci izkoristili odsotnost stanovalcev in vlomili v stanovanje v šestem nadstropju poslopja na Trgu Puecher. Dodobra so prebrskali spalnico in odnesli zlato verižico in nekaj drugih dragocenosti.

Policisti so uvedli preiskavo, posegli pa so tudi forenziki.



Izvidnica obmejne policije na Fernetičih



TRIESTE NEXT - V okviru festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja

Več kot 170 županov skupno proti potratu hrane

iz italijanskega sevezorahoda in Slovenije so podpisali ustrezno listino

Evropski festival inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next je včeraj požel prvi velik uspeh: več kot 170 županov iz italijanskega severozahoda, iz bližnje Slovenije, pa tudi iz bolj oddaljenih italijanskih občin, kot je na primer Neapelj, je podpisalo Listino o nični potratu hrane. S podpisom listine so občine pristopile k prvemu dnevu proti potratu, ki jo je priredil Last minute market.

Pobudo za podpis listine o nični potratu so dali tržaški župan Roberto Cosolini in predsednika dežel Furlanije-Juljske krajine in Veneta Renzo Tondo in Luca Zaia, med prvimi podpisniki dokumenta pa so bili tudi župani iz Gorice Ettore Romoli, iz Nove Gorice Matej Arčon, iz Pordenona Claudio Pedrotti in iz Škocjana Silvia Caruso.

Listina o nični potratu povzema deset točk, ki jih je bil januarja letos evropski parlament zapisal v resolucijo o prijemih za preprečevanje potrate hrane. V njej je uvodoma ugotovljeno, da ostaja na svetu neizkoriščena ali zavržena tretjina vse proizvedene hrane. Z njo bi lahko za eno leto nasitili polovico vsega svetovnega prebivalstva, to je več kot 3 milijarde in pol ljudi. Tako stanje postaja vse bolj nevzdržno, zato si je evropski parlament zadal cilj znižanja te potrate, pri tej akciji pa mora sodelovati čim več ljudi in predvsem krajevnih uprav, sicer je zapisana propadu. Evropski parlament si je zadal za cilj znižanje potrate hrane za 50 odstotkov do leta 2025.

Civilna družba lahko odločilno pripomore k spremembi navad prehrane, je poudaril ustanovitelj in predsednik združenja Last Minute Market Andrea Segrè. Lahko spodbudi krajevne uprave, naj se zavzamejo za zdravo hrano, predvsem pa za zajezitev potrate hrane. Srečanja, ki ga je povezoval znani radijski voditelj Massimo Cirri, so se udeležili tudi evroparlamentarci Salvatore Caronna, Elisabetta Gardini, Giancarlo Scottà in Debora Serracchiani. Cirri je že dan prej posvetil dobršen del znanje radijske oddaje Caterpillar prav prvemu evropskemu festivalu inovacije in znanstvenega raziskovanja, še posebej pa se je zaustavil ob podpisu listine o potratu hrane.

Direktor festivala Trieste Next Filiberto Zovico pa je poudaril, da je srečanje več kot stotih upraviteljev, ki se zavzemajo za zajezitev potrate hrane, pomemben signal, ki ga daje italijanski severozahod vseh držav.

Listino o potratu hrane so med drugim podpisali tudi (z leve) devinsko-nabrežinski podžupan Massimo Veronese, zgoniški župan Mirko Sarđoč in repentabrski župan Marko Pisani

KROMA



TRIESTE NEXT - Srečanje ministrov

Profumo - Turk

Ob 12. uri v Verdiju o znanosti, raziskovanju in podjetništvu

Prvi evropski festival inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next se bo zaključil danes s celo vrsto srečanj in prireditev. Opoldne bo v gledališču Verdi zasedanje na temo znanosti, raziskovanja in podjetništva, ki sta ga bosta udeležila tudi italijanski minister za šolstvo Francesco Profumo in slovenski minister za šolstvo Žiga Turk.

Že uro prej bo v hotelu Savoia Excelsior okrogla miza na temo Korenine globalnega vina, na kateri bo sodeloval tudi praproovski vinogradnik Benjamin Zidarich.

Popoldne ob 15. uri bo italijanski minister za okolje Corrado Clini sodeloval na okrogli mizi o trajnostnem razvoju in krajevnih proizvodnjah. Med drugim se bo srečanja udeležil tudi predsednik dežele Veneta Luca Zaia.

Federico Grom in Guido Martinetti bosta ob 16.30 v mali dvorani

gledališča Verdi predstavila knjigo Grom, zgodba o prijateljstvu, sladoledu in cvetju, to je zgodbo o sladoledu, ki je v nekaj letih zaslovel po svoji kvaliteti.

Ob 18. uri bo v avditoriju muzeja Revoltella srečanje na temo Konkretna utopija, zgodba o spremembi Franca Basaglie. Sodelovala bosta nekdanja tesna sodelavca goriško-tržaškega psihiatra Giuseppe Dell'Acqua in Franco Rotelli.

Istočasno bo v gledališču Verdi zaključna prireditev z naslovom Gospodarstvo v dovo - festivalu Trieste Next 2013 naproti, sledilo pa bo srečanje o preporodu obmorskih mest, ki se ga bo udeležil tudi minister za okolje Corrado Clini.

Letošnji prvi festival Trieste Next bo sklenila gledališča predstava Itis Galileo Francesca Niccolinija in Marca Paolinija s slednjim v glavni vlogi. Predstava bo v dvorani Tripcovich, začetek ob 21. uri.

MIELA

Koncert Big Banda konservatorija

Tržaški konservatorij Tartini bo v okviru festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next priredil danes ob 17.30 v gledališču Miela koncert Big Band orkestra konservatorija, ki ga vodi saksofonist Klaus Gesing, glasbenik, komponist in docent. Leta 1988 je bil nagrajen kot najboljši mladi jazz glasbenik v Nemčiji, prejel je še vrsto drugih pomembnih nagrad na jazz festivalih.

Big Band orkester bo izvajal vrsto standardnih jazzovskih skladb, kot so The Lady is a Tramp, Fly me to the Moon, But not for me in druge.

Danes popoldne bo, vedno v okviru festivala Trieste Next na sedežu glasbene šole v Ul. Capitelli 8 na ogled interaktivna glasbena inštalacija z naslovom Okusi glasbo: harmonije zvočnih vsebin za pripravo naših receptov. Projekt sta pripravila Pietro Polotti in Cristina Fedrigo, posvečen pa je vprašanju prehrane. Občinstvo bo lahko pripravilo različne recepte »pod vodilom glasbe,« je zapisano v vabilu.

38-letni motorist sinoči izgubil življenje v Ul. Flavia

Sinoči je za posledicami prometne nesreče umrl 38-letni motorist R. D. iz Trsta. Nesreča se je pripetila ob 20.10 v južnem tržaškem predmestju, in sicer v Ul. Flavia pri hišni številki 17. Moški se je na svojem motornem kolesu vozil v smeri proti Miljam, ko je iz nezanih razlogov zavozil s cestišča. Hudo ranjenega motorista so prepeljali v katinarsko bolnišnico, kjer pa mu zdravniki niso mogli pomagati. Izvide o nesreči so opravili mestni redarji.

Obvestilo izletnikom Primorskega dnevnika

Zadruga Primorski dnevnik in turistične agencije Aurora, Adriatica.net vabijo vse udeležence letošnjih izletov Primorskega dnevnika na družabno srečanje, ki bo v petek, 26. oktobra, v dvorani športnega centra Zarja v Bazovici od 18.30 dalje.

V sklopu centra deluje restavracija, kjer bodo prisotni s veseljem postregli s specialitetami na žaru. Na sporedu bo tudi ogled filmov in slik. Kdor želi, da bi se njegov film ali slika predvajali je naprosen, da to predhodno najavi, zaradi časovnega usklajevanja. Izletniki so toplotno naproseni, da svojo prisotnost in že omenjeni morebitni filmski ali slikovni material najavijo neposredno agencijam, ki so organizirale posamezne izlete, najkasneje do torka 23. oktobra (do 12. ure).

V Devinu danes zadnji nedeljski koncert

V dvorani Zavoda združenega sveta v Devinu bo danes dopoldne zadnji koncert v sklopu pobude Nedelje v Devinu: glasbeni aperitivi. Zadnji koncert bo izvedel francoski duo Atyopsis, ki ga sestavljata saksofonist Alexandre Souillart in pianist Matthieu Acar. Gre za mednarodno priznana glasbenika, ki sta prejela vrsto uglednih nagrad. Začetek ob 11. uri.

Poimenovanje knjižnice po Steliju Criseju

Državno knjižnico, ki domuje na Trgu papa Giovanni XXIII 6, bodo danes uradno poimenovali po Steliju Criseju, priznanemu knjižničarju in kulturnemu delavcu. Poimenovanje je napovedano za 11. uro. Knjižnica bo danes odprta od 9.30 do 18. ure in to v sklopu evropskih dnevov kulturne dediščine.

V Lovat knjiga o redki in hudi bolezni

V knjigarni Lovat (Drevored 20. septembra) bodo jutri ob 18. uri predstavili knjigo Io sono qui (Jaz sem tukaj), ki jo je napisala Mariapia Bonante. Gre za pretresljivo soočenje z redko in hudo boleznijo (sindrom Locked-in), za katero je zbolel njen mož. O knjigi bodo ob avtorici spregovorili zdravnik Gilberto Pizzolato in Paolo Battaglini ter duhovnik Mario Vatta.

V torek na Pončani film Francesce Archibugi

Kulturno združenje Tina Modotti vabi v torek na predvajanje filma italijanske režiserke Francesce Archibugi z naslovom Lezioni di volo (Lekcije letenja). Začetek ob 20.30 na sedežu združenja v Ul. Ponziana 14 (prvo nadstropje).

Fotografska razstava na sedežu banke

V torek zvečer bosta na tržaškem sedežu združene kreditne banke iz Štarancana in Vileša (Ul. Roma 20, 1. nadstropje) dva dogodka. Ob 19. uri bo posvet o okolju »A proposito di paesaggio«, predaval bosta Fulvio Merlak in Adriano Perini, ob 20. uri pa bodo odprli fotografsko razstavo šestih avtorjev, ki jih je izbral Perini: razstavljajo Edvard Ciani, Mario Sillani Djerrahian, Daniele Indrigo, Enzo Gamba, Donato Riccesi in Paola Vattovani.

PALAČA COSTANZI - Srečanje priredili gostinci SDGZ in FIPE

Pomen raznolike prehrane

Marija Merljak o zdravi prehrani - Hrano ponudili gostilni Gruden in Suban, vina Ferfolja od Piščancev in Vinakras iz Sežane

V telo moraš vnašati vsako hrano po malem in šele takrat lahko pričakuješ, da bo ozdravilo. Pomembna je tudi raznolikost in treba je začeti biti ponosni na tiste stvari, ki so zdrave zrasle na vrtu. S temi besedami je slovenska strokovnjakinja in soavtorica knjige Zdrava prehrana je prava odločitev Marija Merljak spregovorila o zdravi prehrani, v katero nedvomno uvršča tudi kraško in tržaško kuhinjo. O tem je bil namreč govor na petkovem popoldanskem srečanju v palači Costanzi, ki so ga v okviru evropskega festivala inovacije in znanstvenega raziskovanja Trieste Next pod pokroviteljstvom Občine Trst priredili gostinci Slovenskega deželnega gospodarskega združenja in združenja gostincev Fipe.

Na srečanju, ki ga je povezoval predstavnik SDGZ Davorin Devetak, potekalo pa je v slovenščini in italijanščini, so se prisotni seznanili z nekaterimi tipičnimi krajevnimi jedmi, kot sta žvacec in snidvano testo, ki sta jih predstavili Vanda Gruden iz istoimenske šempolaj-

ske gostilne in Federica Suban iz znane gostilne pri Sv. Ivanu, medtem ko sta se s svojimi vini predstavila vinarka Erika Ferfoglija, ki je predstavljala istoimensko osmico od Piščancev, in somelje kleti Vinakras iz Sežane Peter Boršič: prva je pripevala refošk in malvazijo, iz Sežane pa sta prispela izbrani teran in t.i. sonata, mešanica malvazije in sauvignona.

Prisotni so imeli priložnost poskusiti predstavljene dobrote, medtem ko je Merljakova, ki med drugim mesečno predava o zdravi prehrani tudi v Štalci v Šempolaju na pobudo tamkajšnjega društva Vigred, opozorila na potrebo po izobraževanju otrok v tem smislu. Sama vodi delavnice na nekaterih šolah v Sloveniji, saj je ugotovila, da otroci ne poznajo več, kaj in kako so kuhale njihove none. Glede tega je tržaška občinska odbornica za šolstvo Antonella Grim podarila, da je Občina Trst, ki skrbi za menze v vrtcih in šolah, zaprosila za raznolikost tamkajšnje prehrane, ki naj sloni na uživanju sezonskih pridelkov ter krajevnih in ekoloških proizvodov. (iž)



V palači Costanzi so predstavili kraške in tržaške dobrote

KROMA



15. GLEDALIŠKI VRTILJAK
Mala gledališka šola Matejke Peterlin

Sončna vila in njen zlati plašč

Režija Nataša Konc Lorenzutti
Dvorana Marijinoga doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27
DANES ob 16. uri (red Vila) in ob 17.30 (red Škrat)
Sodeluje ŠC Melanie Klein
Animacijo je podprla Zadrúžna kraška banka

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
VABILO K ABONMAJU

110 OKUSNIH LET

zamisel in režija: Sabrina Morena
igrata: Vesna Guštin in Lara Komar

**V torek, 2. oktobra ob 20.30
v Narodnem domu**

sodelujejo: Slovenski Klub,
Društvo Slovenskih Izobražencev
in NŠK

NADALJNJE PONOVITVE:
V torek, 9. oktobra ob 20.30
v društvu v Ricmanjih

**Društvo slovenskih
izobražencev**
vabi jutri v Peterlinovo dvorano,
Donizettijeva 3
na prvo srečanje v sezoni

Prof. Marija Cenda
bo predstavila
PETERLINOV ZBORNIK

Nastopila bosta pianista Maks Zuliani
in Simon Kravos iz razreda
prof. Tamare Ražem pri Glasbeni matici.
Odpri bodo tudi razstavo
o življenju in delu Jožeta Peterlina.
Začetek ob 20.30

KRUT vabi na
sklop predavanj, ki jih bo vodila
Marija Merljak, univ. dipl. ing. živ. teh.
na tematiko **"ZDRAVJE JE NAŠA ODLOČITEV"**

- Kaj je zdravje?
- Zakaj je hrana lahko zdravilo in kako zdraviti?
- Pasti sodobnega prehranjevanja
- Urnajmo prebavo za dobro presnovo in več energije
- Hrana in imunski sistem

Prvo predavanje: v ponedeljek, 8. oktobra 2012, ob 18. uri na sedežu krožka
Za informacije: ul. Cicerone 8/b, Trst, tel. 040 360072, e-mail: krut.ts@tiscali.it

Hairrox
frizerski salon

URNIK:
TOREK in SREDA 8-12 16-19,
ČETRTEK, PETEK, SOBOTA 8-16
TEL. 334 3999489
Dolina 75, (nasproti cerkve)

*Zahvaljujem se vsem
za prisotnost na otvoritvi
in se priporočam za obisk.*

Katja

Kino

AMBASCIATORI - 11.00, 15.15, 16.40, 18.05, 19.30, 21.00, 22.30 »L'era glaciale 4 - Continenti alla deriva«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Il rosso e il blu«.

CINECTY - 10.45, 13.00, 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Magic Mike«; 20.00, 22.00 »Candidato a sorpresa«; 11.00, 13.00, 15.15 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 11.00, 17.15, 19.45, 22.15 »Prometheus«; 11.10, 13.20, 15.40, 17.50 »Ribelle - The brave«; 11.15, 13.25, 15.35, 17.45, 20.00, 22.15 »L'era glaciale 4 - I continenti alla deriva«; 10.45, 12.55, 15.05, 17.20, 19.30, 21.40 »L'era glaciale 4 - I continenti alla deriva 3D«; 11.00, 13.15, 15.30, 17.45, 20.00, 22.15 »Resident evil: Retribution 3D«; 15.00, 17.25, 19.50, 22.15 »Reality«.

FELLINI - 15.45, 17.30, 20.40 »Monsieur Lazhar«; 19.05, 22.15 »È stato il figlio«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.20, 20.00 »Bella addormentata«; 18.20, 22.00 »Pietà«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Elles«; 16.00 »Ribelle - The brave«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Reality«.

KOPER - PLANETTUŠ - 10.50, 15.15 »Madagaskar 3 - 3D (sinhro.)«; 11.40, 13.50, 16.05, 18.15 »Madagaskar 3 (sinhro.)«; 19.35 »Odpleši svoje sanje 4 - 3D«; 11.10, 13.00, 16.30 »Loti (sinhro.)«; 20.35, 21.45 »Nevidno zlo: Maščevanje«; 21.20 »Straža«; 20.25 »Histerija«; 12.00, 14.10, 16.20, 18.30 »Pogum (sinhro.)«; 11.50, 13.05, 14.00, 16.10, 17.25, 18.25 »Pogum 3D«; 12.10, 15.40, 18.20, 21.00 »Divjaki«; 20.50 »Rimu z ljubeznijo«; 19.00 »Idealist«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 11.00, 15.30, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »L'era glaciale 4 - Continenti alla deriva 3D«; Dvorana 2: 11.00, 15.15, 16.40 »Madagascar 3 - Ricercati in Europa«; 18.05, 20.10, 22.15 »Prometheus«; Dvorana 3: 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Resident evil: Retribution«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Magic Mike«.

SUPER - 16.00, 19.10, 22.20 »Candidato a sorpresa«; 17.00, 20.45 »The words«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 14.45, 16.30, 18.15, 20.00, 21.45 »L'era glaciale 4 - Continenti alla deriva«; Dvorana 2: 15.00, 17.30, 19.50, 22.10 »Resident evil: Retribution«; Dvorana 3: 15.00, 16.50, 18.40, 20.30 »L'era glaciale 4 - Continenti alla deriva 3D«; Dvorana 4: 17.45, 20.00, 22.10 »Magic Mike«; 15.50 »Ribelle - The brave«; Dvorana 5: 15.20, 17.40, 20.00, 22.15 »Reality«.

040-362941 ali v uradih Kmečke zveze.
TRŽAŠKA KMETIJSKA ZADRUGA obvešča, da se zaključuje termin za vpisovanje na izlet po Balkanu. Ogledali si boste Slapove Kirke, Dubrovnik, Boke Kotorske in tipično dalmatinsko torklo od 17. do 20. oktobra. Izleta se lahko udeležijo kdorkoli. Tel. št.: 040-8990103 (Laura), 040-8990108 (Roberta).

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS organizira izlet po Bosni od 19. do 21. oktobra. Ogledali si bomo: kamnite krogle pri Zavidovičih, podzemne tunele in piramide v Visokem, srečanje z dr. Semirjem Osmanagićem, izvir reke Bosne, Zemaljski muzej BiH, Hagado, Sarajevo, dolina Nerete, porušeni most med Bitko za ranjence, Mostar, srednjeveško mestece Počitelj, stečke v Radmilji, Stolac, starodavno mesto Daorson, naravni park Hutovo blato, kjer se bomo zapejali z ladjicami. Informacije: Dušan (+386)70407923, dusan.pavlica@siol.net.

SKD IGO GRUDEN sporoča, da je izlet v Škofljico, Turjak, Velike Lašče in na Rašćico v Trubarjev mlin preložen na nedeljo, 21. oktobra. Odhod izpred cerkve v Nabrežini ob 8.30 in povratek ob 19.30. Vpisi v Kavarini Gruden ali pri Sergiju Kosmini v Nabrežini. Info na tel.: 339-5281729.

Loterija 29. septembra 2012

Bari	51	81	2	8	67
Cagliari	16	66	58	70	22
Firenze	18	36	84	24	51
Genova	72	32	77	43	25
Milan	80	74	2	55	45
Neapelj	77	39	82	73	37
Palermo	34	28	86	52	39
Rim	52	7	27	82	10
Turin	65	53	68	4	10
Benetke	39	10	11	44	50
Nazionale	80	49	43	14	90

Izleti

DRUŠTVENA PRODAJALNA NA OPĆINAH - Zadruga organizira v soboto, 17. novembra, Martinovanje na Dolenjskem samo za člane zadruge. Vpis v uradu zadruge do sobote, 6. oktobra, v jutranjih urah.

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi na enodnevni izlet v Frankolovo in okolico pri Celju z različnimi ogledi v soboto, 6. oktobra, odhod z Opčin. Tel. št.: 00386-31372632.

KMEČKA ZVEZA prireja 14. oktobra tradicionalni jesenski izlet na Praznik kostanja v Bardu. Odhod avtobusa iz Boljunca, ki bo peljal po običajnem voznom redu, ob 7. uri. Informacije na tel.

Prireditve

RADIJSKI ODER obvešča, da bo danes, 30. septembra, na sporedu Gledališkega vrtiljaka prva predstava v letošnjem abonmaju: »Mala gledališka šola Matejke Peterlin« bo izvedla igro »Sončna vila in njen zlati plašč«. Prva predstava ob 16. uri (red Vila), druga ob 17.30 (red Škrat). Dvorana Marijinoga doma pri Sv. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

DSI IN ZALOŽBA MLADIKA vabita v ponedeljek, 1. oktobra, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na prvi večer v letošnji sezoni. Prof. Marija Cenda bo predstavila »Peterlinov zbornik«. Na ogled bo razstava fotografij iz življenja in dela Jožeta Peterlina. Začetek ob 20.30.

SKD VIGRED vabi v sredo, 3. oktobra, ob 18. uri v Štalco v Šempolaju na mesečno srečanje s strokovnjakinjo za zdravo prehrano Marijo Merljak na temo »Parkinsonova bolezen, nespečnost, hormoni, mena, i.t.d.«.

TRŽAŠKA KNJIGARNA, MLADIKA IN ZTT vabijo na prvo »kavo s knjigo« v novi sezoni. Gost ob kavi bo Jasna Jurečič z zbirko zgodb Pasji dnevi, ki jo je ilustrirala Jasna Merku. Z avtorico se bo pogovarjala Marija Cenda. V sredo, 3. oktobra, ob 10. uri v Tržaški knjigarni.

V KNJIGARNI MINERVA, Ul. S. Nicolò 20, bo v sredo, 3. oktobra, ob 18. uri Brian Miller govoril na temo »Spoznavanje Sistematične kineziologije in predstavitev osnovnega tečaja«. Prev. M. Počkaj.

Super Enalotto št. 117

6	7	33	53	64	90	jolly38
Nagradni sklad						2.414.261,21 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot						10.082.464,35 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami						– €
9 dobitnikov s 5 točkami						40.237,69 €
1.420 dobitnikov s 4 točkami						275,40 €
52.823 dobitnikov s 3 točkami						14,25 €

Pogrebno podjetje

**ONORANJE FUNEBRE
ALABARDA**

na Opčinah, v Boljuncu,
v Miljah, v Nabrežini
in v Trstu
na Istrski ulici
nasproti pokopališča sv. Ane

Tel. 040 21 58 318

30.9.2004 **Peter** 30.9.2012

Zvezdica najina zlata,
vedno in povsod si z nama.
Z ljubeznijo

mami in tati

**Stanislava Buda
por. Husu**

Dne 23. septembra je prenehalo biti plemenito srce moje drage mame. Žalostno vest sporoča

Vanda s Tanjo in Emilom

Pokojnica bo ležala v cerkvi na Proseku v torek, 2. oktobra, od 12.30 dalje. Sveta maša bo ob 13.30. Pogreb z žaro bo v družinskem krogu. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Prosek, 30. septembra 2012
Pogrebno podjetje Alabarda

**Ob izgubi drage tete Stane
izreka globoko sožalje Vandi, Tanji
in Emilu**

Mario Picozzi

**Ob izgubi drage Stane
sočustvujejo s svojci**

**Slavica, Rossana in Tania
z družinama**

**Premilil je bivši pevec
ETO KOCJAN.**
Iskreno sožalje bratu Sergiotu,
nečaku Claudiu in ostalemu
sorodstvu izraža

MPZ in KD V. Vodnik

ZAHVALA

Alma Venier

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste na katerikoli način počastili njen spomin.
Posebej se zahvaljujemo pevkam in pevcem cerkvenega zbora ter MoPZ SKD I. Gruden.

Svojci
Nabrežina, 30. septembra 2012

ZAHVALA

**Francesco Frandoli
(Franc)**

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste ga z nami pospremili na zadnje zemeljsko počivališče, darovali cvetje, darovali v dobrodelne namene in nam izrazili sožalje.
Posebna zahvala g. župniku Jožefu Markuži, osebju katinarske bolnišnice, socialnim delavcem Okraja 1 iz Nabrežine, doktoricam Posarelli, De Michelini, Riosa, nosilcem krste in vsem vaščanom.

Družina
Slivno, Samatorca, Barkovlje, Rupa,
30. septembra 2012

Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

30.9.2011 **30.9.2012**

**Dragica Purič
vd. Peric**

Spomin nate je vedno živ.

Svojci
Praprot, Križ, 30. septembra 2012
Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina



Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 356320
faks 0481 356329
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

VRH - Zaključena so dela za ovrednotenje strelskih jarkov in topničarske kaverne

Za kopanje izkoriščali civiliste, vandali predstavljajo problem

Delavce iz Italije so priklicali z obljubami o dobrem zaslužku, v resnici jim niso priskrbeli niti prenočišča

Za kopanje strelskih jarkov in topničarske kaverne na Brestovcu so pred nekaj manj kot sto leti izkoriščali civiliste. Po celi Italiji so objavili razglas, da vojska zaposluje delavce vseh starosti za utrditev obrambne linije na Krasu, za kar so si prizadevali velika gradbena podjetja in industrijalci nasploh, ki so vojno izkoriščali za polnjenje svojih blagajn. Tako so se našli oficirji, ki so s podporo industrijalcev zahtevali gradnjo novih utrjenih položajev za frontno linijo, za katere se je po preboju pri Kobaridu oktobra leta 1917 izkazalo, da so bili povsem nepotrebni; iz njih italijanski vojaki niso izstrelili proti sovražnikom niti ene granate. Zanimive podatke o italijanskih utrjenih položajih na Brestovcu je ljubitelj krajevine zgodovine Mitja Juren zbral in objavil v knjigi, ki jo bodo predstavili v okviru pobud ob zaključku obnove strelskih jarkov in topničarske kaverne. Gradbena dela so se začela v začetku lanskega leta, med letošnjim poletjem pa so poseg zaključili. Brestovec že obiskujejo številni ljubitelji narave in krajevine zgodovine, saj so strelski jarki in topničarska kaverna zelo dobro ohranjeni. Na žalost se med obiskovalci občasno znajdejo tudi vandali; lani so gradbenemu podjetju nekajkrat kradli opremo in povzročili škodo na vozilih, poškodovali pa so tudi lesene ograje ob stezah. Pred nedavnim so zalučali kamen na fotovoltaične panele, s katerimi proizvajajo električno energijo za notranjo razsvetljavo topničarske kaverne, in jih na ta način poškodovali. Ne glede na nevarnosti z vandali je bil po Jurnovem mnenju obnovitveni poseg dobro opravljen, saj ni nikakor invaziven, pač pa spoštljiv do dediščine, ki so jo pustili italijanski vojaki in civilisti.

Na podlagi svojih raziskav za pravo knjigo o Brestovcu je Juren ugotovil, da so utrjene položaje in topničarsko kaverno gradili tudi civilisti. Na Vrh so se zlasti prišli mlajši in starejši delavci, ki niso bili primerni za vojsko. Med njimi so bili celo invalidi, ki so jih skupaj z ostalimi delavci na Kras priklicali z obljubami o dobrem zaslužku. V resnici so bili delavci zelo slabo plačani, zanje ni bilo priskrbljeno niti prenočišče, tako da so spali po zapuščenih vojaških barakah. Ob koncu gradnje so si morali sami plačati povratek domov, tako da jim je v žepih ostalo bore malo denarja.

Vrh Brestovca so italijanski vojaki zavzeli 10. avgusta leta 1916 v okviru 6. Soške bitke, že v naslednjih dneh pa so osvojili še Dol in Nad Logem. Takoj po osvojitvi Brestovca se je začela gradnja topničarske kaverne z osmimi strelnimi linijami, ki so bile primerne za topove kalibra 149. Vsak dan je bilo na gradbišču topničarske kaverne in strelskih jarkov okrog petsto delavcev; kaverno so Italijani dogradili avgusta leta 1917, nato pa ni nikoli služila svojemu namenu. Po preboju avstroogrške vojske pri Kobaridu oktobra leta 1917 so italijanski vojaki zbežali iz kaverne na Brestovcu, ne da bi iz topov izstrelili niti ene granate.

Postopek za ureditev topničarske kaverne in strelskih lin na Brestovcu se je začel maja leta 2009, ko so sporazum podpisali deželna odbornica Federica Seganti, goriški župan Ettore Romoli in takratni sovodenjski župan Igor Petejan. Šlo je za dogovor, ki je predvideval dodelitev 1.600.000 evrov goriško-sovodenjski medobčinski zvezi ASTER. Občina Gorica je prejela 1.100.000 evrov za obnovo Trga Seghizzi in za druga dela v grajskem naselju, Sovodnjam pa so namenili 585.000 evrov za ovrednotenje zgodovinsko-kulturne dediščine prve svetovne vojne na območju Brestovca. Projekt v sovodenjski občini skupno znaša 650.000 evrov, saj je ob finančnemu prispevku dežele FJK občina vanj vložila dodatnih 65.000 evrov. (dr)



Topničarska kaverna na Brestovcu



Dvojezični kažipot za zgodovinsko pot

BUMBACA

BRESTOVEC Prihodnjo nedeljo slovesno odprtje

Občina Sovodnje pripravlja niz pobud ob zaključku obnovitvenih del in ovrednotenja strelskih jarkov in utrdb na Vrh na območju Brestovca, kjer je zdaj lepo viden del zapuščine prve svetovne vojne. Slovesno odprtje zgodovinske poti bo v nedeljo, 7. oktobra, z zbirališčem ob 10. uri pred centrom Danica na Vrh, od koder se bodo udeleženci ob 10.30 peš odpravili proti prizorišču. Ob 11. uri bodo prerezali trak: sledili bodo pozdravi predstavnikov oblasti in kulturna točka v izvedbi ženske vokalne skupine Danica in društva Dreizehn-Dreizehn 1313 iz Bovca. V torek, 9. oktobra, ob 20.30, bo v centru Danica predstavitev vodnika Mitje Jurna »La Memoria del Brestovec - Spomin Brestovca«, ki ga je uredilo združenje Juliaest. Zapela bo dekleška vokalna skupina Bodeča Neža. Nazadnje, v sredo, 10. oktobra, ob 18. uri bo v pokrajinski razstavnici galeriji v Ulici Diaz v Gorici še odprtje razstave skic in načrtov za prenovo in ovrednotenje utrdb na Brestovcu, ki jo pripravljajo arhitekti iz studia Altieri e Lentile.

ŠTEVERJAN - Za obnovo Sedejevega doma

Na voljo 275.000 evrov

Lastnik poslopja je števerjanska župnija, ki namerava popraviti streho in zunanje zidove

275.000 evrov: toliko znaša prispevek, ki ga bo števerjanska župnija sv. Florijana in Marije pomočnice imela na razpolago za obnovo Sedejevega doma na glavnem vaškem trgu. Prispevek bo dodeljen na podlagi pokrajinskega razpisa za mladinske centre, na katerega se je števerjanska župnija prijavila v začetku leta. »Prispevek bomo uporabili za obnovo strehe in zunanosti Sedejevega doma,« pravi števerjanski župnik Mirko Butkovic in pojasnjuje, da se še nista začela načrtovanje prenovitvenega posega in priprava potrebne dokumentacije, saj še pričakujejo na uradno sporočilo o dodelitvi denarnega prispevka.

Za obnovo Sedejevega doma so v Števerjanu razmišljali že mnoga leta. Poslopje je precej dotrajan, kar še zlasti velja za njegovo pročelje, ki glede na vaški trg. In ravno prekvalifikacija vaškega trga je Števerjance spodbudila, da so začeli iskati sredstva za obnovo Sedejevega doma. Prenovljeni vaški trg so predali namenu med lanskim poletjem, takrat pa je postalo jasno, da je treba čim

prej poskrbeti še za Sedejev dom, ki je predstavljal razglašeno noto v središču vasi. V začetku letošnjega leta je nato župnija pripravila prošnjo za prispevek in bila pri tem uspešna. Po vsej verjetnosti pa 275.000 evrov prispevka ne bo dovolj za celotno ureditev poslopja, saj bo za to verjetno potrebnega več denarja. Vsekakor pa predstavlja prispevek dobro izhodišče za začetek prenavljanja poslopja.

Števerjanska župnija vodi v Sedejevem domu razne svoje dejavnosti; v stavbi potekajo veroučne ure, uporabljajo jo za razna srečanja in predavanja. V Sedejevem domu ima svoj sedež tudi slovensko katoliško društvo F.B. Sedej, v okviru katerega domačini izpričujejo svojo ljubezen do zborovskega peja, gledališča in narodnozabavne glasbe.

Na pokrajinski razpis za mladinske centre sta se prijavili še sovodenjska občina in štandreška župnija, vendar je bila sovodenjska prošnja uvrščena na drugo mesto čakalne liste, v Štandrežu pa bodo dobili denar za ureditev vaškega župnišča. (dr)



Sedejev dom

BUMBACA

SOLKAN - Smrtna nesreča v noči s petka na včerajšnji dan

Soška cesta vzela življenje

33-letni Novogoričan izgubil nadzor nad vozilom in trčil v nasproti vozeči avtomobil, njegov 28-letni sopotnik iz Tolmina pri prič mrtev



Policijsko vozilo

V bližini hidroelektrarne Solkan na Soški cesti se je zgodila prometna nesreča s tragičnimi posledicami. Umrli je 28-letni mladenič, dve osebi sta hudo telesno poškodovani, ena pa je ostala nepoškodovana.

Ob 3. uri v noči na včerajšnji dan se je na Soški cesti izven naselja Solkan pripetila nezgoda s smrtnim izidom. 33-letnik iz Nove Gorice je vozil osebno vozilo iz smeri Plav proti Solkanu, ob sebi je imel tudi sopotnika, in sicer 28 let starega moškega doma iz Tolmina. V rahlem klancu nad gostilno Žogica v bližini solkanske hidroelektrarne je voznik v desnem ovinku zapeljal na nasprotno smerno vozišče, kjer je silovito bočno trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil. V tem vozilu sta bila 30-letni voznik ter njegov 24-letni sopotnik, oba iz Deskel. 33-letnik in njegov 28-letni sopotnik sta ostala ukleščena v vozilu. Novogoriški gasilci so voznika, ki je utrpel hu-

de poškodbe, izrezali iz zvite pločevine, a za njegovega sopotnika ni bilo pomoči, saj je utrpel zelo hude telesne poškodbe in je na kraju nesreče umrl. V drugem avtomobilu je 24-letni sopotnik utrpel hujše telesne poškodbe in je iz vozila izstopil sam, nato pa se je zaradi poškodb ulegel na vozišče. Tako je počakal na prihod reševalcev. Policisti so sicer najprej menili, da je 24-letnika ob trku vrglo iz vozila. 30-letni voznik pa je ostal nepoškodovan.

Kraj prometne nesreče sta si ogledala dežurni preiskovalni sodnik in državna tožilka. Sodnik je za 28-letnika, ki je umrl na kraju nesreče, odredil sodno obdukcijo. Zoper povzročitelja prometne nesreče bodo policisti podali kazensko ovadbo, morali pa bodo predvsem ugotoviti, zakaj je zapeljal na nasprotno vozišče. Zaradi ogleda in odstranitve posledic nezgode je bila cesta na tem delu zaprta štiri ure.



GORICA - Za Okuse na meji včeraj ni bilo prostega parkirnega mesta niti pri Rdeči hiši

Gneča v Raštelu in v Latinski vasi, ponudbe in stojnic morda preveč

Srbi iz Zaječarja v petek prodali 400 kilogramov mesa, Francozi pa izpraznili 70 steklenic šampanjca

Včeraj pozno popoldne na parkirišču pri Rdeči hiši skorajda ni bilo mogoče najti prostega parkirnega mesta, Raštel pa je zaživel kot v časih, ko so njegove trgovine »oblegali« kupci iz nekdanje Jugoslavije. V popoldanskih urah se je po zgodovinski mestni ulici trlo obiskovalcev, ki so postajali ob slovenskih stojnicah pouličnega praznika Okusi na meji. Za posrečeno se je izkazala odločitev o odprtju zaprtih trgovskih prostorov, še zlasti nekdanje trgovine Krainer in sosednje hiše Sticsa. Zelo veliko obiskovalcev so včeraj beležili tudi v Latinski vasi na trgu pred županstvom, kjer so v petek zvečer pripravili okrog 700 koktejl in 2500 obrokov južnoameriške hrane. Petkov večer je bil uspešen tudi za srbske stojnice v Ulici Roma, kjer so spekli okrog 400 kilogramov mesa, na Trgih Cavour in sv. Antona pa so ribiči iz Gradeža, Trsta in Tržiča pogostili preko 1500 obiskovalcev. V Francoski vasi so v petek izpraznili 70 steklenic šampanjca in prodali 600 ostrig - vsaka stane dva evra. Veliko obiskovalcev, čeprav po občutku manj kot v prejšnjih letih, so imeli tudi Avstrijci na Trgu Battisti, kjer je bilo prodanih 400 dunajskih zrezkov in 300 hrenovk.

Z dosedanjim potekom praznika so zadovoljni tudi v stojnicah slovenskih društev iz Gorice in okolice. Tako v petek zvečer kot včeraj ob uri kosila so se štandrežci na križišču med ulicama Roma in Crispi veselili številnih obiskovalcev, ki so posegali po tipičnih goriških jedeh. »Obisk je bil dober, čeprav se mi zdi, da je na letošnjem prazniku ponudbe malce preveč,« je ocenil štandreški javni delavec Marjan Brescia, ki je včeraj popoldne skrbel za blagajno štandreške stojnice. Z njim se strinjajo številni obiskovalci praznika, ki so opazili, da so predvsem stojnice v obrobni ulicah slabo obiskane. Tudi pleskavice verjetno ponujajo malce preveč stojnic, tako da za nekatere med njimi udeležba na prazniku verjetno ni ravno uspešna. Če je Raštel zaživel, istega ni mogoče trditi za Travniki, kamor bi verjetno spadal oder z glasbo v živo. S potekom praznika pa so bili včeraj popoldne zadovoljni tudi pri stojnici društva Naš prapor na Korzu Verdi, kjer ponujajo vrhunska briška vina. Manjšinsko predstavništvo dopolnjujeta še stojnici društev Sabotin v Ulici Crispi in Brdina v Ulici De Gasperi.

Včeraj se je dež v glavnem usmilil trgovcev in kramarjev, saj je nekaj kapljic padlo edino v večernih urah. Danes bodo stojnice odprte ob vsakem vremenu, saj jih je večina opremljenih tudi s šotori. Tudi današnji spremni program bo bogat. V knjigarni LEG bo ob 10. uri predstavitev knjige Cantastorie Pinocchio. Ob 11. uri bodo v Kinemaxu predvajali film Ra-ta-ouille; vstopnica bo stala dva evra. Na odru za pokrito tržnico v Ulici Boccaccio se bodo od 17.40 zvrstile skupine PNG iz Vidma, Over Elation iz Pordenona, Down To Ground iz Trevisa, Emil's Bed iz Vidma in I Kobra iz Gorice. Na območju praznika so včeraj karabinjerji izvajali poostren nadzor; zaradi tega je karabinjerski helikopter preletaval mesto. (dr)



GORICA

Opereta za 50. rojstni dan

Letošnje praznovanje 50-letnice neprekinjenega delovanja nekoč Katoliškega doma in danes Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici bo sklenil scenski dogodek s preko 150 nastopajočimi. To bo opereta v dveh dejanjih avstrijskega skladatelja Roberta Stolza »Pomladanska parada«, na katero pravkar potekajo intenzivne priprave. Premierno bo uprizorjena v petek, 12. oktobra, ob 20.30 v veliki dvorani centra Bratuž. V njej nastopajo solisti pevci, ki bodo odigrali glavne vloge - med njimi bo tudi popularna slovenska pevka Julija Kramer -, dalje igralci, baletke, god-

ba na pihala ter otroški in mešani zbor ob spremljavi orkestra; pri pripravah pomaga še nad trideset sodelavcev. Dirigent bo Hilarij Lavrenčič, režiser Jože Hrovat, scenograf pa Alessandro Starc. Uprizoritev operete so napovedali februarja letos, ko so zlati jubilej kulturnega hrama počastili s slovesnostjo z naslovom »Teh naših petdeset let«. Za Zvezo slovenske katoliške osvete je že značilno, da ob pomembnih obletnicah pripravi za oder spevoigro ali opereto, pri kateri sodelujejo včlanjena društva in zbori. Za tokratno priložnost so izbrali »Pomladansko parado«, ki bo prvič uprizorjena v slovenskem jeziku; libreto je iz nemščine prevedel tržaški pesnik Ivan Tavčar.



Vrvež na Korzu Verdi (levo), štandreška stojnica (zgoraj), v Ulici Roma so privlačni zlasti Madžari (desno), zdravica Našega prapora (spodaj)



več fotografij na www.primorski.eu

BUMBACA



GORICA-SVETA GORA

Zvon bo krenil s Travnika

Z goriškega Travnika, ki ga zasedajo stojnice poulične prireditve, bo danes na pot proti Sveti gori krenil lesen voz, v katerega bodo vpreženi štiri pari konj. Na njem bo, natanko tako kakor pred 90 leti, natorjen zvon, namenjen zvoniku svetogorske bazilike. Ko so se leta 1922 furmani odpravljali na tedaj zelo zahtevno pot, so prevažali 4.355 kilogramov težki zvon, ki še danes velja za največji bakreni zvon v Sloveniji. Dragocenost današnje vprege pa bo prav isti leseni voz, ki je pred devetimi desetletji na cilj prepeljal težki tovor, medtem ko bo zvon na njem replika v naravnih velikosti. Voz bo s Travnika krenil

ob 9.30; zbrane bo nagovoril župan Gorice Ettore Romoli, župnik Marjan Markežič pa bo blagoslovil udeležence. Prva postaja bo ob 10.30 na Transalpini - Trgu Evrope, kjer bodo nastopili pritrkovalci iz Lokavca in kvartet Trnovci, zbrane bo pozdravil novogoriški župan Matej Arčon. Ob 11.30 se bo sprevod ustavil na drugi postaji na solkanskem »placu«, kjer bodo furmani vpregli peti par konj, ob 12.30 bodo na tretji postaji pri Oddihu vpregli šesti par konj, na Prevalu pa še sedmega in osmega. Prihod k svetogorski baziliki je predviden ob 16.30, tam bo ob 17. uri maša. Konjsko vprego bodo vso pot spremljale narodne noše in policijsko spremstvo, ki bo poskrbelo za sprotne zapore prometa.

Prišel je čas za obnovo kopalnice!



ADRIAKER

keramika, kopalniška oprema in parket

Popusti do 50% tudi v oktobru!

- bogata izbira in hitra dobava
- tehnično svetovanje
- razstavni prostor na 1000 m²

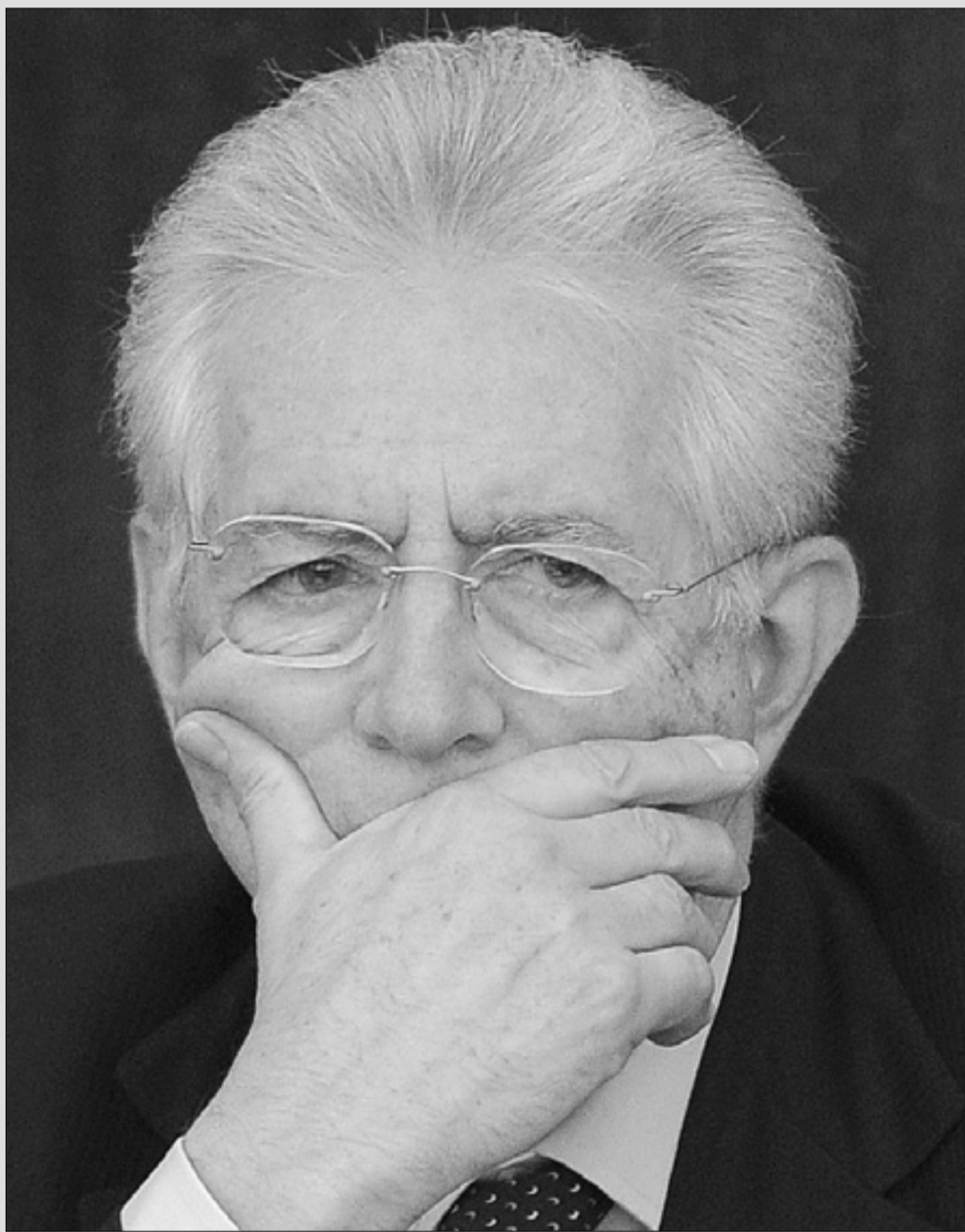
Urnik: pon. - pet.:
8.30-13.00
15.00-18.30
sobota:
9.00-12.00



POLITIKA IN CIVILNA DRUŽBA PRED NEODLOŽLJIVIM IZPTOM

Po Montiju spet Monti?

VOJMIR TAVČAR



Ali bo Mario Monti nasledil samega sebe? Vprašanje ni novo saj je najmanj od letošnje pomladi eno od glavnih tem italijanske politične scene, o kateri so se mediji na široko razpisali. Vprašanje dokaj vztrajno ponavljajo tudi tuji komentatorji, politiki in seveda vlagatelji, za katere ni vseeno, kdo bo po spomladanskih volitvah prevzel krmilo na Škornju. Predsednik italijanske vlade, ki uživa v mednarodnih krogih velik ugled (njegov največji dosežek je nedvomno prav ta, da je v očeh tujih partnerjev znatno dvignil ugled Rima, ki ga je s svojo »kukujevsko« politiko zapravil Silvio Berlusconi), ni doslej nikoli pritrdilno odgovoril na to vprašanje. Ob upoštevanju vzdušja na italijanski politični sceni predvsem pa majavosti »nenavadne večine«, ki podpira njegovo vlado, je doslej stalno podarjal, da sega politično obzorje sedanje vlade do prihodnje pomladi, se-

veda, če bo do takrat uživala podporo parlamenta. Dodal je tudi, da na volitvah ne namerava kandidirati, ker že sedi v parlamentu, odkar ga je predsednik republike Giorgio Napolitano imenoval za dosmrtnega senatorja. Premierovim zagotovilom je po uveljavljenem italijanskem običaju (še vedno je vodilo vseh, ki se ukvarjajo s politiko, Andreottijeva rečenica, da so sumničnja in slabe mislih greh, zelo pogosto pa se približajo resnici) verjel le malokdo, večina je bila prepričana, da ima Monti kaj za bregom. Tudi zaradi tega je tako odmevala četrtkova izjava pred newyorškim združenjem Council on Foreign Relations, da bi v sili tudi po volitvah pripravljen zopet prevzeti vladno krmilo. Tisti, ki cenijo Montijevo delo, so bili zadovoljni, ker je izpostavil pripravljenost, da nadaljuje z delom, kritiki pa so v njegovih besedah videli samo potrditve bojazni, da bodo o prihodnosti države odločali zunanji dejavniki (Bruselj, Mednarodni denarni sklad, veli-

ki vlagatelji in bonitetne agencije itd) in ne italijanski volivci. Kot se pogosto dogaja, je bil odmev v Italiji prevelik, medijski balonček pa so napihnili trudi mnogi politiki in gospodarstveniki s svojimi pozitivnimi ali negativnimi odzivi. Bolj pozorno branje Montijevih besed bi jasno pokazalo, da premierjeve besede niso bile tako senzacionalne. Na vprašanje, ki mu ga v tujni stalno zastavljajo, kaj se bo zgodilo v Italiji po volitvah, je odgovoril, da upa, da bo krmilo države prevzela vlada, ki bo odraz trdne politične večine. Če bi se pa izkazalo, da je njegov prispevek zopet potreben – osebno je sicer prepričan, da ne bo tako – je pripravljen zopet prevzeti dolžnost, ki jo opravlja sedaj. Montijeve besede so zbudle sekretarja Demokratske stranke Pierluigija Bersanija, ki se je takoj preventivno ogradi pred morebitnim zopetnim zavezništvom z Berlusconijem ali z Beppejem Grillo. Dejal je, da ceni

dosedanje delo Montijeve vlade, vendar mora po njegovem mnenju po volitvah prevzeti krmilo vlada, za katero se bodo opredelili volivci. Matteo Renzi, ki se poteguje, da bi postal uradni kandidat leve sredine za premierja, je menil, da bi bila ponovitev Montijeve vlade »ponižanje za politiko«, zelo kritična sta bila tudi prvaka Sel Nichi Vendola in Italije vrednot Antonio Di Pietro.

Prav tako se je od Montija posredno ogradi tudi Berlusconi. Voditelj Ljudstva svobode sicer ni izrecno zavrnil možnosti, da bi Monti zopet prevzel vladno krmilo. Vendar je v času, ko je sedanji predsednik valde v New Yorku pozitivno ocenil skupno valuto evro in se zavzel, da bi jo evropski partnerji s skupnim delom še utrdili, v Rimu med predstavitvijo knjige Renata Brunette Il grande imbroglio (Velika goljufija) zelo kritično ocenil izhodišča vladne politike, evro označil kot veliko goljufijo in pribil, da najbrž ne bi bilo nobene škode, če bi Nemčija izstopila iz evrskega območja (tiskovni predstavnik nemške kanclerke Steffen Seibert ga je zavrnil, da so njegove besede absurdne in pomenljivo podaril, da Angela Merkel zelo dobro sodeluje z Montijem). Kritično so se na izjavo predsednika vlade odzvali tudi predstavniki Severne lige.

Positivno pa je premierjeve besede ocenil vodja sredinskih sil Pierferdinando Casini, po katerem bi bila zopetna Montijeva vlada jamstvo za prihodnost Italije. Pozitivna je bila ocena voditelja Fiata Sergia Marchionneja in predsednika zveze industrijcev Giorgia Squinzija. Poudariti velja, da je med nedavnim nastopom na srečanju podjetnikov Workshop Ambrosetti v Cernobbio Monti dobil veliko podporo.

Osebno mislim, da je bil Monti v svojih odgovorih kar iskren in ni imel nobene fige v žepu. Oblast je sicer mikavna zadeva, kot kaže med drugih tudi dejstvo, da se zanjo poteguje veliko ljudi, obenem pa je tudi obremenitev, še zlasti za tiste, ki niso več rosnio mladi. Zato menim, da bi sedanjemu predsedniku vlade tudi prijalo, če bi se prihodnje pomlad lahko umaknil s političnega odra in se zopet posvetil proučevanju gospodarstva. Čas vlade strokovnjakov, ki so prevzeli vladno krmilo tudi na pritisk evropskih dejavnikov, ki Berlusconi niso več zaupali, se počasi izteka in bo končal v začetku aprila (govori se o 7. in 8. aprilu kot o možnem datumu političnih volitev), vlada, ki bo prevzela oblast potem bo odraz novega parlamenta in novega razmerja sil. Kakšno bo lahko to razmerje sil je v tem času nemogoče napovedati, ker javnomnenjske raziskave kažejo na veliko število negotovih volivcev, poleg tega pa ni niti še jasno, kakšen bo volilni zakon. Kljub vse bolj zaskrbljenemu prigravarjanju predsednika republike Napolitana stranke še niso uskladile stališč glede volilnih pravil in zelo verjetno tudi v tork v pristojni senatni komisiji ne bodo izglasovale skupnega temeljnega besedila, ki naj bi bilo izhodišče za nadaljnje delo parlamenta. Največ odgovornosti za dolgomesečno zavlačevanje (nov volilni zakon so obljubljali že spomladi) ima Berlusconi, njegovo cincanje pa je posledica velike nejasnosti v Ljudstvu svobode, v katerem je škandal v deželi Lazio še dodatno zaostрил napetosti in tudi sam milanski medijski mogotec še ne ve, katero pot naj bi ubral, da bi preprečil volilni polom. Veliko neusklajenosti pa je tudi med ostalimi strankami, saj se na primer Demokratska stranka zavzema za enomandatna okrožja, medtem ko se Casinijeve sredske sile opredeljujejo za proporcni sistem in obnovevtev poreferenčnih glasov, kljub temu, da so bili prav preferenčni glasovi, še zlasti ob koncu osemdesetih let, eden glavnih virov volilnih goljufij in nečednih kupčij. Severna liga pa, čeprav ne namerava obnoviti sodelovanja z Berlusconijem, je glede volilnih pravil pripravljena na povezave z nekdanjim partnerjem.

Vozel je postal tako zapleten, da je izvedenec za ustavno pravo Michele Ainis najprej s komentarjem v tedniku L'Espresso in nato z uvodnikom v dnevniku Il Corriere della sera predlagal premierju, naj se zgleduje po Aleksandru Velikemu in preseče ta gordijski voz z zakonskim dekretom,

ki naj bi odpravil sedanji »porcellum« in z njim parlament nominiranih ter obnovil prejšnji, pretežno večinski volilni zakon Sergia Mattarella. Ta sicer ni najboljši, vendar volivcem jamči možnost, da neposredno izberejo svoje predstavnike. Ainis ni skril dejstva, da je taka poteza v demokratični državi povsem neobičajna in na robu ustavnosti, vendar je zaradi očitne nesposobnosti strank po njegovem edina možna rešitev, čeravno nekoliko v slogu »v sili hudič tudi muhe žre«.

Italijanska politika, ki med volivci že dalj časa ni uživala velikega ugleda, si je v zadnjih tednih zapravila še zadnje drobtinice verodostojnosti po škandalih v Laciju, Lombardiji, Kalabriji in na Siciliji in po objavi podatkov o potratih v vseh ostalih deželah (prav ta konec tedna so finančni stražniki po nalogu tožilcev začeli preiskavo o izdatkih dežel Piemont in Emilija Romagna). Z njemu lastno jedkostjo je humorist Altan dejal, da je za maksimalno transparentnost potrebna steklena školjka. Še posebej je v italijanskih in tujih medijih odmeval škandal v Laziu, kjer je šlo Ljudstvo svobode čez mejo vsakršne sprejemljivosti, a kjer se tudi opozicija ni znela dovolj učinkovito upreti nezaslišani potratu. Denarja ni trošila za ostrige, šampanjec in razkošne počitnice, a je brez vsakršnega ugovaranja podprla ukrepe, ki so svetniškim skupinam priznali masne prispevke za njihovo delovanje in stike z volivci.

Kot v primeru volilnega zakona tudi v tem primeru stranke niso bile sposobne potrebnega zasuka. V sredo je konferenca predsednikov dežel, ki ji predseduje predsednik Emilije Romagne Vasco Errani obiskala najpre predsednika republike Napolitana, nato pa predsedstvo vlade in predlagala naj vlada s svojim zakonskim odlokom zniža za 300 enot število deželnih svetnikov, zniža prejemke svetnikov in predsednikov in uvede večjo transparentnost za uporabo javnih sredstev, odredi nadzor računskega sodišča in uvede stroge kazni za kršitelje. Predsedniki dežel so se obrnili na vlado in zaprosili, naj ukrepa, ker so se zbal, da bi v deželnih svetih taki predlogi ne prodrli. Predsedniki, ki so še do pred nedavnim glasno protestirali vsakič, ko je vlada s finančnim zakonom znižala sredstva, namenjena deželam, češ da ne bodo kos vsem obveznostim in bodo morali boleče zarezati v bistvene postavke socialne države, so se tokrat posuli s pepelom in odšli v Rim s prošnjo, naj vlada kar pošteno odščipne njim namenjena sredstva. Poteza je izzvenela kot zvonjenje po toči, predsedniki dežel, z njimi pa tudi njihovi deželni sveti in stranke, ki so v njih zastopane, pa so padli na izpitu, ker so dokazali, da zavoženega niso sposobni reformirati sami.

In s tem se vrnemo k začetnemu vprašanju: po Montiju Monti? Vse je odvisno od politike pa tudi od civilne družbe (ki ni neomadeževana in brez krivde, saj je bil na primer šef svetniške skupine Ljudstva svobode v deželi Lazio Franco Fiorito, ki je postal simbol nesprejemljive potrate, izvoljen je več kot 25.000 preferenčnimi glasovi). Politika je poklicana, da pred koncem tega mandata izglasuje soliden volilni zakon, odobri zakon za boj proti korupciji in odpravi vsaj najbolj kričeče primere nepotrebne potrate javnih sredstev, civilna družba pa mora s svojo mobilizacijo pritisniti na politiko, da zadosti vsaj tem temeljnim nalogam, obenem pa mora tudi sama prispevati, da bo Italija zopet lik delovne in resne države, ki spoštuje sprejete obveze in v kateri ne bosta prevladali potrata in korupcija.

Če bosta politika in civilna družba izdelali svojo vlado, bodo zmagovalci oblikovali svoj program, čeprav se njen program najbrž ne bo mogel veliko oddaljiti od tistega, ki je poznan kot »Montijeva agenda«, saj gre za tisti sklop obvez in ukrepov, katerim je Italija vsaj delno obnovila ugled v svetu. Če bodo prevladale napredne sile, bodo to agendo lahko tolmačile z večjo socialno občutljivostjo in z večjim občutkom za pravičnost, vendar vedno z upoštevanjem mednarodnih gospodarskih in političnih razmer v sedanjem globaliziranem svetu.

Če pa bo politika znova padla na izpitu, bo še sreča, če bo Montija lahko nasledil Monti.



O.Š. STEPANČIČ



Učenci OŠ Ivan Grbec-Marica Gregorič Štepančič so se v mesecu maju udeležili Šole v naravi.

Učenci 1., 2. in 3. razreda so preživel tri dni v domu Čebelica v spremstvu učiteljic Magde in Norine. Dom Čebelica se nahaja v Dolenji vasi pri Čatežu pod hribom Zaplalom severozahodno od Trebnjega. V bližini doma so travniki, polja in bogati gozdovi, ki so jih mali učenci raziskovali ter spoznavali značilnosti različnih ekosistemov.



DOM KAVKA

Dom Kavka se nahaja v Dolenji vasi pri Čatežu pod hribom Zaplalom severozahodno od Trebnjega. V bližini doma so travniki, polja in bogati gozdovi, ki so jih mali učenci raziskovali ter spoznavali značilnosti različnih ekosistemov.

PRIHOD IN RAZHOD

Do doma Kavka smo prišli v Dolenji vasi pri Čatežu pod hribom Zaplalom severozahodno od Trebnjega. V bližini doma so travniki, polja in bogati gozdovi, ki so jih mali učenci raziskovali ter spoznavali značilnosti različnih ekosistemov.

KAVKNA JAMA

Tretji dan smo bili v domu Kavka. Učiteljice Magda in Norina sta nam predstavili značilnosti tega podzemnega sveta. Sprehodile so se med grmovjem in drevjem, raziskovale potok in seveda ni manjkalo paše za oči ob razgledu na čudovito smaragdno reko Sočo.

ČAJ

V torek zjutraj smo prišli v dom Čebelica ob uri kosila. V veži nas je sprejela gospa Raziskovalnica. Učitelj Matej nas je pospremil v spalnice. Pustili smo kovčke in šli na kosilo. Po kosilu smo šli k potočku z učiteljem Matejem. Raziskovali smo potočne živali. Ko smo se vrnili v dom, smo pisali o potočku in o raziskovanju. Po večerji smo šli na nočni sprejem panje. Učitelj nam je povedal, da sova gnezdi tukaj že tri leta. Odpravili smo se v potočno jamo. Vrnili smo se v dom in risali panjske končnice na leseni podlagi. Barve smo dobili iz akrilnih barv. Po malici smo lahko šli nakupovat spominko v pisarno: malice, razglednice, zemljevid Slovenije z nalepkami za Domove.

Pohod

Nekateri učenci so imeli pred večerjo sestanek. Učiteljica Živa je povedala naj se pripravimo na škratov ples. Vsaka soba je morala pripraviti praznik. Popoldne nas je učitelj Drago peljal na sprehod po gozdni poti do romarske kve. Po poti smo spoznavali drevesa in druge gozdne prebivalce. Videli smo tudi jazbičarje. Čerji pripravimo na škratov ples. Ko smo bili pripravljeni smo šli v modro učilnico. Recitali smo in peli. Potem smo imeli diskoteko in plesali. To je bila najlepša zabava. Naslednje jutro smo se zbudili z glasbo. Imeli smo pižama sestanek. Potem smo šli na sprehod z učiteljico Živo. Raziskovali smo travnik. Koliko majhnih živalic smo dobili! Na travniku smo se še malo igrali. Ko smo se vrnili, smo pred kosilom še končnice. Bile so lepe pisane, z metuljčki in rožami. Vsak je svojo nesel domov. Po kosilu smo dobili priznanja za dejavnosti. Naša soba, Sova, je bila najboljša v pospravljeni sobi. Nato smo se poslovili in odpravili domov. Upam, da se prihodnje leto vrnemo, ker je bilo zares lepo!

Rossella in Chantal



Učitelj Franko pa je pet dni preživel z učenkami 4. in 5. razreda v domu Kavka v Livških Ravnah pri Kobaridu.

Dom Kavka je dobil ime po Kavkni jami, katero so učenke tudi obiskale in spoznavale značilnosti tega podzemnega sveta.

Sprehodile so se med grmovjem in drevjem, raziskovale potok in seveda ni manjkalo paše za oči ob razgledu na čudovito smaragdno reko Sočo.

ŠOLA V NARAVI

Sreda, 9. maj 2012

Zgodaj zjutraj smo se učenci prvega, drugega in tretjega razreda ter učiteljici odpeljali z avtobusom v dom Čebelica v Čatežu pri Trebnjah. Ko smo prišli v dom, so nas lepo sprejeli. Najprej smo se malo pogovarjali in spoznali osebje doma. Nakar so nas učiteljice pospremile v sobe, kjer smo odložili kovčke. Vreme je bilo lepo, sončno. Po kosilu smo se primerno oblekli in obuli ter se z učiteljem Matjejem odpravili raziskovat potok. S seboj smo vzeli mrežice, povečevalna stekla, vazice in razne posode. Opazovali smo mrest, paglavce, ličinke kačjega pastirja, črvičke in druge vodne živalice. Potem smo jih spet spustili v vodo. Po večerji smo šli na vešerni sprehod po bližnjih vaških ulicah. Ob travnikih je prav prijetno dišalo po komaj pokošeni travi. Videli smo tudi kačo. Blizu doma smo slišali skovikanje sove in njenih mladičkov. Po večerji smo se okopali in šli spat.

Četrtek, 10. maj 2012

Vstali smo zgodaj, čakala nas je jutranja telovadba. Po zajtrku smo šli plezat na umetno steno. Imeli smo čelade in vrvi. Po kosilu smo vadili škratov ples za večerni nastop. Nato smo šli na sprehod po gozdni poti "Zaplaške stezice" do romarske cerve Marije Vnebovzete. Vodil nas je učitelj Drago. Po poti smo spoznavali zanimivosti gozda, drevesnih vrst. Učitelj nas je večkrat opomnil na pravilno obnašanje v gozdu in pravi odnos do gozda in njegovih prebivalcev. Zvečer smo plesali, bilo je lepo, kot v disku.

Petek, 11. maj 2012

Zjutraj smo imeli "pižama sestanek", ko smo nam učiteljice dali navodila za pospravljanje kovčkov in urejanje sob. Po zajtrku smo šli na sprehod po travnikih in opazovali rastline, liste, rože, trave. Opazovali smo oblike listov travniških cvetic in jih poimenovali. Veliko je bilo ivanjščic, travniške kadulje, makov, deteljice... Nabrali smo še liste, lubje, trave, rože in pobarvali narisane peteline. Nastala je prav zanimiva risba z naravnimi barvami. Učiteljica Živa nas je nato povabila naj z zaprtimi očmi poslušamo travniški živ žav. Joj, kakšno brenčanje smo slišali. Ko smo opazovali letenje čebel, os, čmrljev in komarjev, smo opazili tudi zlatorumene metulje citrončke. Pri likovni delavnici v učilnici smo je vsak narisal svojo risbo na panjsko končnico. Trije dnevi so hitro minili, saj se nismo niti za hip dolgočasili. V naravi smo se veliko naučili in prav lepo imeli.

1. in 2. razred



DOM ČEBELICA

V torek zjutraj smo prišli v dom Čebelica ob uri kosila. V veži nas je sprejela gospa Raziskovalnica. Učitelj Matej nas je pospremil v spalnice. Pustili smo kovčke in šli na kosilo. Po kosilu smo šli k potočku z učiteljem Matejem. Raziskovali smo potočne živali. Ko smo se vrnili v dom, smo pisali o potočku in o raziskovanju. Po večerji smo šli na nočni sprejem panje. Učitelj nam je povedal, da sova gnezdi tukaj že tri leta. Odpravili smo se v potočno jamo. Vrnili smo se v dom in risali panjske končnice na leseni podlagi. Barve smo dobili iz akrilnih barv. Po malici smo lahko šli nakupovat spominko v pisarno: malice, razglednice, zemljevid Slovenije z nalepkami za Domove. Po kosilu smo imeli čas da se pripravimo na škratov ples. Vsaka soba je morala pripraviti praznik. Popoldne nas je učitelj Drago peljal na sprehod po gozdni poti do romarske kve. Po poti smo spoznavali drevesa in druge gozdne prebivalce. Videli smo tudi jazbičarje. Čerji pripravimo na škratov ples. Ko smo bili pripravljeni smo šli v modro učilnico. Recitali smo in peli. Potem smo imeli diskoteko in plesali. To je bila najlepša zabava. Naslednje jutro smo se zbudili z glasbo. Imeli smo pižama sestanek. Potem smo šli na sprehod z učiteljico Živo. Raziskovali smo travnik. Koliko majhnih živalic smo dobili! Na travniku smo se še malo igrali. Ko smo se vrnili, smo pred kosilom še končnice. Bile so lepe pisane, z metuljčki in rožami. Vsak je svojo nesel domov. Po kosilu smo dobili priznanja za dejavnosti. Naša soba, Sova, je bila najboljša v pospravljeni sobi. Nato smo se poslovili in odpravili domov. Upam, da se prihodnje leto vrnemo, ker je bilo zares lepo!



ČIČ IN GRBEC



nahaja v naravi v bližini Kobarida. Stavba je velika in prostorna. Iz vrta se pride v garderobo, ki je čevlje in bunde. Blizu garderobe so WC-ji in naprej se pride v jedilnico. Na desni strani je hodnik z zeleno in modro sobo. Na levi strani je hodnik z zbornico in spalnico za dečke. Potem so stopnice, ki peljejo v zgornje nadstropje in druge, ki peljejo dol v telovadnico. Potem so na levi strani 3 spalnice in ena učilnica, na desni pa dve kopalnici in še 4 spalnice. Na zunanji steni, igrišče in nad igriščem prostor za lokostrelstvo.

Alexandra Zoch, 5. razred

RAZISKAVA POTOČKA

Vsaka skupina smo se peljali s štirimi avtomobili. Vozili smo se po dolini Soče. Med potjo smo se ustavili v domu, kjer smo prišli pred kosilom. Sprejel nas je učitelj Izidor. V garderobi v pritličju smo pustile čevlje in copate. Potem smo se namestile v spalnice. Pri kosilu smo spoznale učenke iz Škofje Loke. So 8. razred, torej so dve leti starejše od nas. Z nekaterimi od njih smo postale prijateljice. Potem smo spoznale učitelja Matjaža, ki nas je peljal k potoku. Razdelil nas je v dve skupini. Vsaka skupina je dobila eno posodo in cedilo. V potoku smo lovili živalice s cedilom in jih spravile v posodo z vodo. Potem smo jih v dom. Ogledali smo si živalice s povečevalnim steklom in jih narisale. Potem smo se igrali družabne igre z učenci iz Škofje Loke. Igrali smo igro Kočija in drugo.

Sabrina, 5. razred

JAMA

V jami bivanja v domu Kavka nam je učiteljica Monika povedala, da bomo šli v jama. Potem smo se pripravile, naj si oblečemo dolge hlače, naj si vzamemo vetrovko, naj si obujemo pohodne čevlje in naj nam pokaže kamen, ki imenujejo cvetača. Ta kamen se tako imenuje, ker raste v obliki cvetice. Kavka jama ima dva vhoda: tistega, kjer smo vstopili mi in še enega, ki je prezno.

Urška, 5. razred

Šli smo šli z učiteljem Matjažem nabrat koprive in malinove liste. Po poti smo videli dva ponija in ko smo dobili koprive, je učitelj Matjaž vzel nekaj rastlin. Potem smo dobili še malinove liste. Ko smo prišli v zeleno sobo. Učitelj Matjaž je dal sušiti liste za dva dni v sušilnik. V četrtek smo naredili čaj. Učitelj Matjaž je dal liste v škatlice in jih zaprl. Potem smo, ko smo odšli, smo si nesli domov škatlice s čajem.

Adriana, 4. razred

POHOD NA GORO KUK

Več dni smo šli z učiteljem Matjažem na daljši pohod. Oblekli smo se v dolge hlače in pohodne čevlje. Potem smo hodili tri ure. Hodili smo do meje med Slovenijo in Italijo. Tam smo se podpisali v zvezček, ki je bil namenjen v železni škatli. Potem smo šli do gorske kočice, kjer smo pojedli malico. Po malici smo videli spomenik kjer je bilo zapisano, da je tam zmrznil nek vojak, ki je bil na straži. Šli smo do vrha gore Kuk in si ogledali pokrajino. Pod nami se je videla Soča, vsenaokoli pa visoke gore. Potem se je Sabrina udarila v glavo, zato je učitelj zbral krajšo pot do doma KAVKA.

Lara, 4. razred

RAZISKAVA MRČESA

Nekega popoldneva nam je učiteljica Monika povedala, da bomo šli v gozd raziskovati mrčesa. Naročila nam je tudi, da si moramo obuti gojzarje in se pošpricat proti klopm. Ko smo bile pripravljene, smo šle. V gozdu smo se razdelile v skupine po tri ali po dve. Jaz sem bila v skupini s Carlotto in Alexandro. Učiteljica je dala vsaki skupini po dve prijemalki in eno majhno stekleno posodico. Našle smo deževnike, pajke in stonoge. Ko smo se vinili v dom, smo šli v zeleno sobo, kjer smo opisali in narisali živalice.

Matilda, 4. razred

ŠOTOR

V sredo zjutraj smo si obule gojzarje, se namazale proti klopm in šle z učiteljem Matjažem v gozd. V gozdu nas je učitelj Matjaž razdelil v dve skupini po pet učenk. Vsaka skupina je morala sestaviti šotor. Razpolagale smo s pelerinami in vrvo. Poiskati smo morali dve primerni drevesi. Šotor smo zgradile iz štirih pelerin. Dve pelerini smo sešile z vrvo in jih privezale na drevesi kot streha. Ko je bil šotor obešen, smo sešili še eno pelerino na drugo stranico, ki je bila trikotne oblike. Nazadnje smo raztegnile še eno pelerino na tla. Na kote smo postavile kamne, da ne bi šotor odlelel. Ko je bil šotor končan, je vsaka skupina šla vanj. Učitelj nam je naročil, da si izmislimo zgodbo, zakaj smo zgradile šotor. Naša skupina je napisala naslednjo zgodbo: "Izgubile smo se v gozdu, ker je bila tema. Odločile smo se, da bomo zgradile šotor iz naših pelerin. Komaj smo končale z delom, nas je zajela toča. Hitro smo se stisnile v šotor in po toči zaspale. Naslednji dan smo podrlle šotor in se odpravile domov. Saj v sončnem jutru smo hitro dobile pravo pot." Ko smo končale pripovedovati zgodbi, smo zares podrlle šotor in šle v dom malicat.

Michela, 5. razred

ZADNJI VEČER

V četrtek zvečer smo imele prireditev. Nastopali smo v jedilnici. Nastop druge skupine je bil kratek ples. Plesale so Urška, Asia, Adriana in Lara. Za nastop so se začele pripravljati že dan prej. Bile so različno oblečene. Plesale so zelo dobro, ker jim je pomagala Sabrina. Ko so končale plesati, so jim vsi zaploskali in so rekli: "Pridne!"

Carlotta, 4. razred

Še preden smo šle v dom Kavka, smo se zmenile kakšen prizorček bomo predstavile zadnji večer. Najprej smo se ločile v dve skupini. V moji skupini smo bile Sabrina, Matilda, Michela, Carlotta, Alexandra in jaz. Določile smo glasbo, ples in tudi oblačila. Ples smo vadile vsak dan. V četrtek zvečer smo si oblekle črne legins in barvano majico. Pred predstavo, nas je Sabrina našminkala in nam uredila frizuro. Bile smo na vrsti četrte. Zelo smo se bale. Nastopale pa smo uspešno, čeprav je Sabrino bolela noga. Dolgo so nam ploškali, kar pomeni, da je bil vsem naš ples všeč.

Giorgia, 4. razred

ODHOD IN MUZEJ

Zadnji dan smo že zjutraj pospravili sobe in nesli kovčke pred garderobo. Ko je prišla ura, da gremo, smo pozdravile vse učitelje in učence šole iz Škofje Loke. Med potjo smo se ustavile v Kobaridu, kjer smo si ogledali muzej sira in sirarno. Vodička nam je povedala kako so delali sir, maslo... v starih časih. Nam je tudi pokazala film. Nazadnje nam je dalaokusit kislo mleko. Kdor je hotel je lahko nekaj kupil. Po ogledu muzeja smo šli naravnost v Trst.

Asia, 4. razred



avna-tem smo

o smo se
ehod, če-
sove
ostelje
u smo
bljiž-
rali smo
ajice,

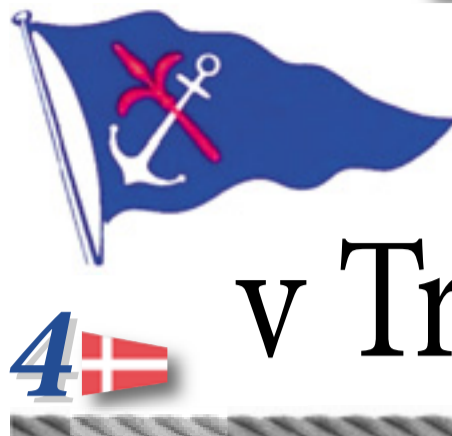
ila en
cer-
ino.
o ve-

li
zaj-
čale
ja-
ker

3.r.



TPK SIRENA



Slovenski glas v Tržaškem zalivu

IVANA SUHADOLC

Danes objavljamo nekaj odlomkov iz petega poglavja knjige Ivane Suhadolc Pomorski klub Sirena, Slovenski glas v Tržaškem zalivu, ki je izšla v teh dneh pri Založništvu tržaškega tiska. Klub Sirena je bil ustanovljen v Barkovljah leta 1924. Njegov glavni pobudnik je bil bančnik in zavarovalni zastopnik Dragotin Starc. Že leta 1927 pa so fašistične oblasti klub zaprle.

Vihar

Veslaški klub Sirena je bil kljub svoji zgolj športni dejavnosti trn v peti italijanskim oblastem. Lastnik čolnarne, Giovanni Scaramangà, Grk po rodu, je telefoniral svojemu najemniku Dragotinu Starcu in mu zaupno povedal: »Fašisti mi povzročajo težave.« Odkriti pritiski na oddajalca društvenih prostorov so bili le prvi preteči oblaki nevihte.

vseh takratnih slovenskih združenj, ne glede na njihovo realno delovanje:

»Za zdaj ne, ampak če bi jo narodne okoliščine omogočale ali zunanje potrebe priporočale, bi se pridružil političnemu delovanju slovenskih elementov, ki se sklicujejo na politično društvo Edinost.«

Zanimivo je istovetenje »delovanja proti javnemu redu«, za katero se zanima formular, in »političnega delovanja«, o katerem piše odgovor. Vsaka politična dejavnost je v tistih letih avtomatično predstavljala atentat na javni red.

Zanimivo je tudi dognanje, da sodba italijanskega notranjega ministrstva ne temelji na konkretnih dejstvih, ampak samo na teoretski možnosti, da bi v prihodnosti – ob morebitnem sovpadanju določenih zunanjih razmer – do »delovanja proti javnemu redu« lahko prišlo.

kuvert, eno za vsako slovensko društvo. Najdebelejša je kuverta, ki hrani dokumente o Sireni.

Zakaj taka debelina? Prav gotovo ni Sirena skrivala izvajala nevarne podtalne zarotniške akcije. Kuverta je debela zato, ker se je predsednik Starc trmasto in dosledno, na odprt in uraden način upiral zapostavljanju in krivicam fašističnega režima. Ni mogel doumeti, zakaj mu oblasti onemogočajo dovoljene stvari. Vljudno in korektno se je pritoževal in svoje pravice utemeljeval na bazi neoporečnih dejstev. Ni se hotel vdati. Vendar mu časi niso bili naklonjeni. (...)

Leta 1927 je bilo razpuščenih okrog 400 slovenskih društev in čitalnic. Njihovo premoženje je bilo izročeno fašističnim ustanovam. Ukrepi so bili posledica zaupne okrožnice ministrstva za notranje zadeve, ki je od prefektov zahtevalo ukinitve vseh slovenskih društev in časopisov, ker da so jedra odpora. »Ne moremo jih več trpeti,« je pisalo v okrožnici. Sirena ni imela možnosti preživetja.

Udarec je padel 17. avgusta 1927, v petem letu fašistične dobe. Dekret ukinitve športnega društva Sirena je podpisal prefekt tržaške province Fornaciari. (...)

Priziv

Sirena se je nameravala boriti naprej. Sedem dni kasneje je v predvidenem roku predsednik Carlo Starc predstavil priziv prefektu in preko njega ministru za notranje zadeve, torej samemu Benitu Mussoliniju, ki je ministrstvo v tistih letih osebno vodil. V sinjih snopišč državnega arhiva ni najti nobenega drugega podobnega priziva, torej je bila Sirena mogoče edino slovensko društvo, ki se je poslužilo te pravne poti, da bi se branilo pred razpustom.

Priziv, natipkan – seveda v italijanščini – na šestih straneh kolkovane papirja v vrednosti dveh lir, je skoraj ganljiv v svojem spoštljivem, odkritem argumentiranju. Podpisani Carlo Starc našteva vrsto razlogov, zakaj bi bilo treba ukinitve preklicati. Glavni razlog je absurdnost obtožbe, da klub pod videzom športne dejavnosti vodi protidržavno politiko. (...)

Starc odločno zanika vsako politično dejavnost. Med vrsticami se da razbrati njegovo zafrustrirano zagrenjenost.

»Naše društvo ni vodilo prav nobene druge dejavnosti kakor izključno športno. Prav posebno se seveda društvo ni ukvarjalo s politiko, česar ni počel niti nobeden od članov.«

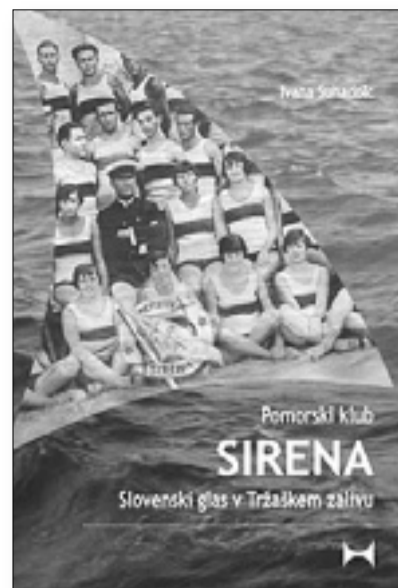
Odkrito povedano, ne vemo več, kakšno pot nam je ubrati. ...

Druga obtožba, pred katero se Starc brani, je, da »klub deluje izven direktiv in koordinacijskega območja CONI«. Obtožba je v resnici protislovnna, saj je klub za včlanjenje v CONI zaprosil, a mu je bila prošnja zavrnjena. (...)

Toliko o uradnih obtožbah, ki jih navaja dekret. Starc se seveda dobro zaveda, da so pravi razlogi za razpust druge. Dobro ve, zakaj imajo oblasti Sireno na piki: ker »so vsi naši člani slovenske narodnosti.«

Jasno mu je, čeprav to v uradnih listinah ni zapisano, da je glavna krivda kluba njegovo slovenstvo. Zato se odloči za odkrito soočanje s to neizrečeno obtožbo. V naslednjem odstavku napiše samoobrambo, ki je manifest enakopravnosti državljanov z drugačnim maternim jezikom.

»Glede na dejstvo, da so vsi člani društva slovenske narodnosti, to ne bi



absorbirani od ustanov Balilla in predvsem CONI.«

Če so se mladi Slovenci včlanjevali v Sireno, je brezhibno sklepal prefekt, se niso včlanjevali v italijanske fašistične organizacije in so torej bili ovira v procesu poitalijančevanja Trsta. (...)

4. oktobra je brigadir Giovanni Maria Pappagallo v Barkovljah Carlu Starcu osebno izročil zavrnitev priziva in sestavil dvanajst vrstic zapisnika, ki sta ga oba podpisala. Zapisnik je prefekt Fornaciari nemudoma odposlal na notranje ministrstvo Generalni direkciji javne varnosti. (...)

Poraz

Mario Starc, vnuk Dragotina Starca, mi je povedal, kako je njegov nono doživljal brodolom.

»Do konca je ostal zagrenjen. Bil je zelo močna osebnost: energičen, trmast. A brez dvoma je bil sprt z vso politiko. S Sireno je zgubil veliko denarja, a ni šlo za to. Doživel je veliko krivico in veliko razočaranje. Vedno se je jezil zaradi razpustitve. Peklo ga je celo življenje. Po Sireni so mu uničili vse tisto, kar je ustvaril. Fašisti so mu brez vsakršnega razloga zaplenili celo gume kabrioleta Pontiac, tistega, s katerim me je peljal na krst. Spominjam se ohromljenega avta v garaži. Med vojno smo si iz usnja njegove zločljive strehe delali čevlje.«

Ljubezen do morja pa se ni omajala?

»Nikoli, čeprav so mu fašisti razbili celo malo barko, ki si jo je bil kupil na Koroškem, manjši skalé: tudi to so mu razdejali. Pobarval jo je bil sicer rdeče, belo in modro! Že kot otrok sem mu nekoč, ko sva se sprehajala po obrežju, rekel, da si je probleme večkrat sam iskal... Leta 1942, star sem bil deset let, sem si zgradil barčico, ki sem ji po mali ribici našega zaliva dal ime Papalina. On pa mi je na krmo naslikal bel znak z rdečo helebardo in sivim sidrom: simbol Sirene.«

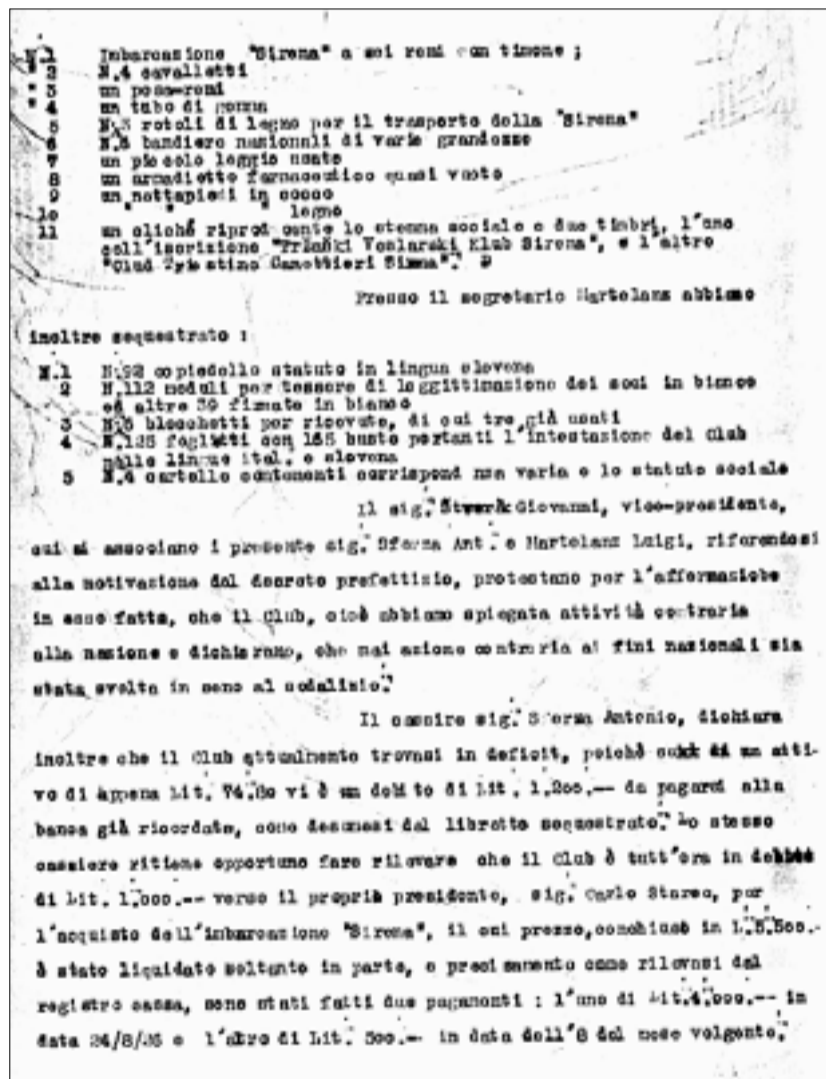
Slovenstva torej ni nikoli zatajil.

»Ne. Ključoval je vsemu in vsem. Ko je na prosoškem pokopališču dal zgraditi družinsko grobnico, so bili napis v slovensčini prepovedani. Zato je dal besede vklesati v latinščini, a naročil je, naj se črke zamenjajo, ko se bodo razmere spremenile.« (...)

Leta 1941 je bil Starc aretiran in nekaj časa preživel v zaporu v ulici Coroneo. Za zapahi je bilo v tistih mesecih na stotine Slovencev. V dnevih obupa se je zaobljubil: če bo živ prišel iz celice, bo Materji Božji naredil sliko. Spustili so ga in res je naslikal Marijo, seveda rdečo, belo in modro, z napisom: Marija, zaščitnica Slovencev, 1941.

Boljših časov pa Starc ni doživel. Po vojni je sicer še vodil šolski pevski zbor v Barkovljah. Leta 1946 je bil izvoljen za predsednika obrtniškega in drugih barkovljanskih kulturnih društev. A le za kratek čas. Umril je 1. septembra 1948, le nekaj dni preden bi dopolnil 74 let.

se nadaljuje



Protokol likvidacije društva (druga stran) s seznamom zaplenjenih predmetov

Sirena je bila v Rimu vpisana v seznam prevratniških društev (Casellario Associazioni Sovversive). V razpredelnici, ki vsebuje podrobne podatke o njej, posebno izstopata dva stolpca. Prvi nosi v naslovu naslednja tri vprašanja o klubu:

»Je odvisen od drugih društev? Ima podružnice? Vezi ali druge povezave?«

V odgovarjajočem stolpcu je natipkan odgovor:

»Ne, a je moralno in duhovno povezan z vsemi drugimi društvi različne narave med slovenskimi elementi. Domneva se, da je povezan tudi z veslaškim društvom iz Sušaka (Jugoslavija).«

Drugi stolpec tako sprašuje: »Obstaja znotraj kluba možnost delovanja proti javnemu redu? Je osumljen splošnih zločinov?«

Odgovor na drugo vprašanje se seveda glasi »ne«. Bolj razčlenjen in hinavski je odgovor na prvo vprašanje, saj izraža zahrbtno misel, ki utemeljuje vpis v seznam prevratniških društev

Proti tej domnevi so bili seveda vsi dokazi in protiarargumenti neučinkoviti. A tega Dragotin Starc ni mogel vedeti. 51-letni bančnik in zavarovalni zastopnik, slovensko govoreči self-made-man je do tistega trenutka z inteligenco, iznajdljivostjo, voljo, delom – in kančkom sreče – vedno lahko računal na uspeh.

Državni arhiv

Razpredelnico, ki klub Sirena uvršča med prevratniška društva, hrani Centralni državni arhiv v Rimu. Velika bela marmornata palača je v četrti EUR, ki jo je na jugu prestolnice po modernih urbanističnih in arhitektonskih načelih dal zgraditi prav Mussolinijev režim. Zelo prijazna arhivistka raziskovalcem pomaga priti do točne ubikacije materiala. Navajamo jo za morebitne knjižne molje: serija PSG1 (Pubblica Sicurezza G1), ovojnica 204, zvezek 140. Ta in nekateri bližnji oboji vsebujejo vrsto sinjih



Nono Starc z vnukom Mariom, ki sedi v Papalini



Strani
iz knjige
Miroslava
Košute



Spomini Angela Katice

Pobeg iz taborišča

Tako je odšlo 10 mesecev. Jaz sem postal vodja menze in sem moral tudi kuhati. Dnevi so bili neskončni in začeli smo se pripravljati za odhod. Ponoči smo hodili krast žito, da nam je Romeo Jurjev napravil in spekel galete za prvo silo, ker on je odšel pred nami proti domu.

Padel je fašizem, imeli smo veliko veselje. Druge italijanske državljane so takoj pustili domov, a nas še bolj zastražili. Pripravili smo večerjo in povabili tudi neke miličnike, ki so bili na naši strani, a kaj se je zgodilo? Jaz sem šel k Vojkotu, naj mi da tri zajce. Hotel sem tri, ker so se s tem strinjali tudi drugi. Odrli sem jih in napravil lepe kose, da bomo vsi zadovoljni. Tisti dan so vsi šli v Pisticci, doma sva ostala samo jaz in en Poljak.

Padel je fašizem, imeli smo veliko veselje. Druge italijanske državljane so takoj pustili domov, a nas še bolj zastražili. Pripravili smo večerjo in povabili tudi neke miličnike, ki so bili na naši strani, a kaj se je zgodilo? Jaz sem šel k Vojkotu, naj mi da tri zajce. Hotel sem tri, ker so se s tem strinjali tudi drugi. Odrli sem jih in napravil lepe kose, da bomo vsi zadovoljni. Tisti dan so vsi šli v Pisticci, doma sva ostala samo jaz in en Poljak.

V hiši 1 je bil vodja menze Tomšič iz Idrije, dober fant. Ko so prišli iz Pisticci so prinesli vina, grozdje in purana, tako so v gornjem nadstropju vsi prepevali. Tačas mi prideta dva Poljaka in rečeta, da sta bila kuharja v Švici in da bosta onadva pripravila večerjo. Izročil sem jim vse meso in štiri litre olja. Rekla sta mi, naj grem gor tudi jaz. Ko pa sem odšel, kaj se je zgodilo? Nametala sta vse meso in olje v lonec in mešala, da sta vse zažgala. Ko pridem dol, sem se tako razjezil, da bi jih takoj ubil. Šel sem k Tomšiču in mu povedal, kaj se je zgodilo, on me je potolažil, kaj hočeš, taka je. Za večerjo je bila samo žerjavica, niti košček belega mesa.

Čez par dni smo kupili dva purana, tako sem jih imel tri. Dva sem zaklal in pripravil odlično kosilo in večerjo. Drugi dan Nemci bežijo pred Angleži in Amerikanci po železnici preko Metaponta in po cesti pred hišami, v katerih smo stanovali. Cesto so sproti minirali. Jaz sem odrgal mrežo zadaj na oknih in postavil lesteve, če bi bilo potrebno zbežati od zadaj na njivo. Tako so šli mimo nas, spat nismo šli.

Ponoči s 13. na 14. september 1943 okoli 23.30 zaslišimo streljanje na vasi. Takoj pride ukaz od naših fantov, naj gremo v vas, ker so prišli Angleži. Bili so to Poljaki v angleških uniformah. Pobrali smo, kar smo imeli pripravljeno, drugo smo vse pustili, tudi purana. Dobili smo se pred kasarno karabinerjev, tam so bili že vsi razoroženi, tudi miličniki, ki so sedeli na tleh. Enega, ki je hotel pobegniti, so ustrelili, da je obležal tam. Karabinerjem so vrnili orožje in ukazali na stražijo miličnike, mi smo se spravili v kolono in napotili proti Metapontu. Šli smo po njivah, ker je bila cesta minirana, odvrgli smo vse, kar je bilo pretežko. Ko pridemo do proge, nas v temi čakajo lokomotiva in dva odprta vagona: v enem so bili vojaki, v drugega so vkrkali nas. Okoli je bila postavljena zasada z mitraljezi, ko pa smo bili vsi vkrčani, so se umaknili tudi mitraljezi.

Tako smo se po dveh urah odpeljali proti Tarantu, kamor smo dospeli naslednje jutro. Na postaji smo nekaj čakali, potem so nas izročili drugi komandi, ki je z nami prevzela tudi polkovnika milizije. Mislim, da so ga kas-

neje izpustili. Postavili so nas v vrsto in nas pospremili v Hotel Europa, prvo palačo pri mostu v luko. Ko pridemo tja, smo mislili, da bomo imeli ležišča, a smo se varali. Bilo je vse razbito, brez oken in vrat, po tleh pa omet s stropa. Malo smo počistili in se ulegli na pod. Bili smo samo Slovenci iz Pisticci. Začeli so nas organizirati v desetine.

Dva dni, 14. in 15. septembra, nam niso dali nobene hrane, jeli smo, kar smo imeli svojega. Hrvate in Črnogorce so naselili v palačo Emigrante, tam je bilo vse celo. Ko smo jih drugi dan šli obiskat, so oni že dobili hrano. Šli smo malo pogledat v mesto, tam smo srečali tri angleške padalce, ki so plačali za pit vsem, in potem smo se tudi skupno slikali (slika je v knjigi 1. prekomorske).

Tretji dan, 16. septembra, dobimo ukaz, da se preselimo v staro mesto v šolo Vittorio Emanuele III. Uredili smo se v vrste in odkorakali. V morju smo videli polno utopljenih trupel, ki so jih pobirali s čolni. Zgodilo se je, da je angleška ladja trčila na mino in v nesreči je bilo mrtvih 200 vojakov. Ko smo korakali skozi staro mesto, smo srečali le malo ljudi, ker so vsi pobegnili iz mesta. V šoli smo se namestili po desetinah. Tudi tu je bilo vse razbito, vendar



smo bili v zavetju. Tu so nam Angleži dali svojo kuhinjo in porcije, tu smo prespali noč. Toda okoli desetih zvečer prideta neki Hrvat in Slovenec, ki je pozneje šel k četnikom, ter napadeta s palicama nekega geometra iz Kočevja in ga tako bijeta, da sta mu polomila ramo. Nam pa sta ukazala, naj bomo mirni, če ne, bosta tudi po nas. Tako sta uredila stare račune iz internacije.

Naslednji dan ob devetih zvečer pride ukaz, da se preselimo. Pri temi pridejo s kamioni, se vkrčamo pa odrdrajo v okolico Taranta. Uro pozneje pridemo na lice mesta, v kamp 198, se izkrcamo, postrojimo desetino za desetino. S ceste smo na polju videli luči. Mislili smo si, tam pa so barake, a ko pridemo bliže: prva desetina pod to oljko, druga desetina pod drugo oljko in tako naprej. Tam smo polegli okoli debela, se malo pokrili po glavi in dež je padal po nogah. Komaj se je zasvitalo, smo bili pokonci. Drugi dan so razdelili razna dela. Jaz in Mario sva šla v angleški magazin jestvin in kruha. Na vrto pod oknom magazina sva si na leho radiča postavila majhen šotor, ki nam ga



Slika enega od povojnih pogrebov padlih v Križu

Kriški prekomorci v Bariju



Pevski zbor v Carbonari leta 1944



Tata z angleškimi padalci in borkama v Grumu decembra 1943

denta, naš komandant pa je dal povedati, da smo se postrojili vrnili v barake. V sobi 1 barake 7 smo stanovali samo Slovenci.

17. novembra s kamioni v taborišče Altamura – Gravina, tam so nas preoblekli v vojaško, imeli smo nekaj vaj.

27. novembra je prišlo v Gravino še pet vaščanov in so odšle naše udarne čete.

30. novembra sta odšla I. in II. bataljon, z njima devet domačinov na Korčulo.

1. decembra sem bil poslan v bolnico Grumo kot bolničar, z mano še trije drugi in Vojka Šmuc. Tam smo bili potrebni, ker so ustanovili tranzitno bolnico po sporazumu Tito – Churchill. V tej bolnici se je zdravil tudi veliki pesnik in borec Vladimir Nazor, kateremu sem osebno dal rjuhe za posteljo.

14. oktobra v Bariju. Na tej sliki sem prvi z leve, sledijo Mario, Drago in Vojko Bogatec – bratje Šlondrvi, Lado Sirk – Jožinov, v srednji vrsti Albin Tence – Geškov, Urban Sedmak – Šeginov, Ni-no Sulčić – Nenka, Armido Ukmar – Tič, klečijo Mario Košuta – Kedekov, Albert Sulčić – Kuašk in Ladi Tance – Komaren. Teden dni pozneje smo bili vsi člani novoustanovljene prve prekomorske brigade NOVJ. Čez nekaj mesecev, v začetku maja, pa je Drago Bogatec padel v bitki pri Mostarju.

V Carbonari smo ustanovili pevski zbor, vaditi pa smo morali v skritem, ker Angleži niso pustili, da bi prepevali. Učili smo se med oljkami na njivi, pevodnja je bil Janko Obad iz Saleža. Kupil sem si notni zvezek, quaderno musicale, in vanj sem si sam pisal note in besedila pesmi. Peli smo Glejte že sonce zahaja, Mi vstajamo, Oj Triglav moj dom, Budjonijev marš in druge.

Za nami je v Carbonaro prišla tudi Vida Tomšič z veliko skupino deklet iz zapora v okolici Tranija. Tu smo pripravili slovesno proslavo oktobrske revolucije. Dne 7. novembra zjutraj smo v vojnih formacijah korakali v središče taborišča. Ko smo začeli s proslavo, pa so pridrvili angleški vojaki s strojnimi in nam prepovedali nadaljevati. Želeli so, da bi prišlo do inci-

Zamera ob razsulu Italije

Razsulo Italije mi je ostalo v zavesti samo z nekaj sekvenčnimi posnetki ene-ga in istega dogodka. Sedim nasproti Mihota na vzbočenem terenu ob cesti, ki vodi z Božjega polja v Nabrežino, sedim v gruči otrok in s sivimi podobami žena za sabo, strmimo z odprtimi usti in pridržujemo dih ob neverjetnem, ki smo mu pričča.

Po prašni cesti hrumijo sivozelena vozila, avtomobili, kamioni, odkepniki s kolesi in z gosenicami, igračasti tanki zepnega formata, ob katerih ne moremo prajitati smehljaja, ko pa iz njih molijo polovice vajakov, in motorji, ki vozijo v koloni, in motorji, ki prehitevajo, po premoru pridrvijo hrzajoče mule z vozovi, polnimi vsega ali popolnoma praznimi, in spet vozila, ki za njimi poskakujejo in opletajo havbice, da se podzavestno pomaknemo više in stisnemo kolena k sebi, čeprav poletavamo, ko da so iz kositra, prej velike igrače kot morilski topovi. Pred nami se vrstijo primerki vseh čelad in pokrival italijanske armade, armade v razsulu.

V spominu so obrazi umikajočih se vsi enako mrki in sivi. Včasih med eno in drugo formacijo prisope skupina bersaljerjev na kolesih, potnih in rdečih v lica.

Ko se veriga za čas pretrga in vidim, da je cesta prazna do Kolarja in še naprej, planem pokonci in stečem poročat.

Doma pa vidim, da je tudi mama pritekla od nekod. Nič me ne posluša, hiti v spalnico, odpre vrata omare v zidu, kjer v vrečah z nafalinom visijo tatove obleke, in sname nekaj obešalnikov. Vrže obleke na posteljo, izbere jopič, lajbec in nekaj parov hlač, s police izpuli srajce in vse zamota v zavitek.

Zgrožen opazujem, kaj počenja s tatovo obleko, ona pa, ko da bi mi brala misli: »Kdo ve, kdo pomaga našemu tatu! Bogi ljudje!«

Nekaj bi rad rekel, pa samo jecljam. In že odvihra: »Boš potem povedal. Imam silo. Eni reveži tam pri Pičjolinu.«

Ne vem, če me je našla doma. Vem le, da sem se bridko zjokal. Tisti hip sem videl v svoji mami skoraj izdajalko. Kako! Odpeljejo nam tatu, da stradamo, prepovejo nam govoriti po noše, klofutajo me in silijo zbirati ferro per la patria ... in ona jim nosi ... in čigave?

Šele mnogo pozneje sem razumel, šele čez leta, ko se je tata vrnil in tudi sam pravil, kako so marsikje bili dobri z njim, navsezadnje celo karabinerja, ki sta ga peljala v konfinacijo. Žal pa se mami nisem nikdar opravičil, ni nanese pač. Odlagal sem, kot odlagam na jutri stvari, ki nam najbolj ležijo na duši.



ITALIJA - Kriza politike, ki je v primežu škandalov

Napolitano zagovarja dežele in obsoja skorumpirane politike

Formigoni predlaga tri makroregije - Vodja Confindustrie kritičen do davčne politike

RIM - Predsednik republike Giorgio Napolitano spet svari pred posploševanjem ter pavšalnimi ocenami politike in politikov, ki so zaradi raznih škandalov pod udarom javnega mnenja. Napolitano je glede deželnih uprav mnenja, da imajo te ustanove zelo pomembno vlogo v političnem in upravnem življenju, treba pa se je odločno zoperstaviti naraščajoči korupciji, nad katero so državljani upravičeno zgroženi. To je drugi predsednikov apel v nekaj dneh v prid dobri in pošteni politiki ter kritika korupciji in malverzacijam.

Predsednik Dežele Lombardije Roberto Formigoni se je medtem zavzel za ukinitve vseh dežel in za ustanovitev tri t.i. makroregij in sicer za severno, srednjo in južno Italijo. Formigonijev predlog ne bo nihče jemal resno, saj gre le za poskus političnega zblíževanja s Severno ligo, ki sicer odklanja obnovitev zaveznitva z desno sredino. To je na včerajšnji skupščini lীগašev potrdil tudi njihov voditelj Roberto Maroni.

Bolj kot Formigoni je med līgasi vzbudil zanimanje predsednik Confindustrie Giorgio Squinzi, ki je na zborovanju Lige kritiziral davčno politiko Montijeve vlade. Maroni in somišljeniki so njegove besede sprejeli z odobravanjem, čeprav je malo možnosti, da bo osrednja vlada v tej zelo težki finančni situaciji znižala davke.

V Rimu so se včeraj zbrali Montijevi pristaši v Demokratski stranki (DS), ki menijo, da bi moral premier tudi po volitvah prihodnjio pomlad ostati za krmilom italijanske vlade. In to ne glede na volilni rezultat in tudi ob morebitni volilni zmagi DS. Montijevi pristaši so ocenili, da je Montijeva vlada rešila Italijo pred gospodarsko in finančno katastrofo in da bi torej veljalo nadaljevati s to sicer nenavadno politično izkušnjo. »Montijevci« v DS (med njimi je tudi goriški poslanec Alessandro Maran) ne izključujejo, da se bo njihov kandidat potegoval na napovedanih notranjih volitvah za izbiro kandidata za predsednika italijanske vlade.



Predsednik Napolitano: Večina deželnih uprav posluje prozorno in pošteno ANSA

VATIKAN - Paolo Gabriele krivdo že priznal

Začetek sojenja nekdanjemu papeževemu majordomu

VATIKAN - V Vatikanu se je včeraj začelo sojenje nekdanjemu majordomu papeža Benedikta XVI., Paolu Gabrieleju, ki je obtožen kraje papeževih dokumentov in njihovega posredovanja javnosti. Predsednik sodišča Giuseppe Della Torre je povedal, da bodo sojenje nadaljevali v torek, naslednje obravnave pa so predvidene za vsak dan do 6. oktobra. Tako bi se lahko sojenje zaključilo že konec naslednjega tedna. V torek naj bi pred sodiščem pričal tudi obtoženi majordom.

Sojenje je potekalo v sodni dvorani za apsidno baziliko svetega Petra, skriti pred očmi javnosti in televizijskimi kamerami, procesu pa je lahko prisostvovalo le deset novinarjev.

Če bo obtoženi Paolo Gabriele, ki je bil kot majordom eden od najožjih papeževih sodelavcev, spoznan za krivega, mu grozi do štiri leta zapor, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

Gabriele je obtožen namerne kraje dokumentov s papeževe pisalne mize, ki jih je nato predstavil preiskovalnemu novinarju Gianluigiju Nuzziju, ta pa je potem prejete zaupne podatke objavil. Nekdanji papežev majordom je sicer dejal, da je hotel razgaliti "zlo in korupcijo" v ozadju najvišjih predstavnikov Cerkve. Obenem je izrazil razočaranje nad skrivnostnostjo v Vatikanu, od skrivnostnega izginotja hčerke vatikanskega uslužbenca leta 1983 do dvojnega umora in kasnejšega samomora s strani člana švicarske garde, ki običajno varuje Vatikan, leta 1998.

Obtoženi je krivdo že priznal. Papeža je obenem zaprosil za odpustanje in po navedbah strokovnjakov ga bo papež v primeru obsodbe pomilostil. Obenem pa se pojavljajo tudi namigi, da je v primer vpletenih več ljudi, predvsem kardinalov, in da bo Gabriele zgolj "žrtveno jagnje" za utišanje afere "Vatileaks". V tej so se med drugim pojavili dokumenti o domnevni zaroti za umor papeža, pa tudi o spornih poslih vatikanske banke IOR.

Gabrieleja so aretirali sredi maja, potem ko so v njegovem stanovanju odkrili vrsto zaupnih dokumentov, poleg tega pa še ček v vrednosti 100.000 evrov, izdan za papeža, ter kepo zlata, ki jo je papež nekoč dobil v dar.

Po 53 dneh preiskovalnega pripora so Gabrieleju sredi julija odredili hišni pripor, včeraj pa se je prvič usedel na zatožno klop vatikanskega sodišča. Procs je že pred samim začetkom vzbudil veliko zanimanje javnosti, saj se v zgodovini Vatikana še ni zgodilo, da bi tesnemu sodelavcu papeža sodili zaradi tako hudih obtožb. (STA)



Paolo Gabriele (desno) na zatožni klopi ANSA

UMOR - Pogovor z osumljencem Italijanski novinarji izgnani s Kube

HAVANA - Kubanska policija je včeraj aretirala in po večurnem zaslišanju izgnala štiri italijanske novinarje, ki so na otoku intervjuvali Reivera Labordeja Rica, ki je s sestro osumljen umora zakoncev Burgato v Lignanu. Med aretiranimi je bil tudi novinar videmskega dnevnika Messaggero Veneto Domenico Pecile, kateremu je sicer uspelo intervjuvati Kubanca na njegovem domu in poslati v Italijo pogovor z njim.

Intervju z domnevnim morilcem je objavljen tudi v včerajšnji izdaji tržaškega dnevnika Il Piccolo. Kubanske oblasti očitajo novinarjem, da so prišli v državo s turistično vizo, zato naj bi dejansko nezakonito opravljali novinarski poklic in se torej brez dovoljenja srečali s 24-letnim Kubancem, ki naj bi skupaj s sestro umoril zakonca Burgato. Štirje Italijani, ki so jim zaplenili fotografske aparate in videokamere, so bili sinoči vsekakor že na prostosti.



DOMENICO PECILE

PORTUGALSKA Protest proti varčevalnim ukrepom

LIZBONA - Na ulicah portugalske prestolnice Lizbone se je včeraj zbralo več tisoč ljudi, ki so protestirali proti varčevalnim ukrepom portugalske vlade pod vodstvom Pedra Passosa Coelhoa, s katerimi naj bi zadostili pogojem za mednarodno pomoč. Proteste je sklical največji sindikat CGTP. Po navedbah sindikata so proteste pripravili zaradi "kraje plač in pokojnin".

Portugalski finančni minister Vítor Gaspar je napovedal, da bo vlada zmanjšala proračunske izdatke in hkrati zvišala davek na kapitalne dobičke. Na tak način naj bi vlada zmanjšala primanjkljaj, kar je pogoj za 78 milijard evrov mednarodne pomoči. Z uvedbo novega davka namerava portugalska vlada pomestiti izpad dveh milijard privarčevanih izdatkov, potem ko je ustavno sodišče razsodilo proti odločitvi o ukinitvi 13. in 14. plače za javne uslužbenke. (STA)

POLJSKA - Protest Več deset tisoč ljudi na ulicah proti vladi

VARŠAVA - V poljski prestolnici Varšavi se je včeraj na protivladnih protestih, ki so jih pripravili sindikati, katoliška gibanja in politiki, zbralo več deset tisoč ljudi. Po navedbah organizatorjev se je zbralo 100.000 ljudi, policija svojih številk še ni potrdila.

Protesti so še posebej usmerjeni proti novemu zakonu o upokojevanju, ki zvišuje starostno mejo za odhod v pokoj na 67 let za vse. Trenutno je na Poljskem v veljavi zakonodaja, ki predvideva za ženske 60 let, za moške pa 65 let starosti kot pogoj za pokoj. Med protestniki so tudi konservativni katoliki, ki menijo, da Poljska postaja vedno bolj sekularna država. Protestirajo pa tudi proti ukinitvi katoliške televizijske postaje Trwam. Poljski radiodifuzni svet je namreč zaradi nepreglednosti lastniške strukture nedavno televizijski postaji odvzel licenco za oddajanje.

Poljska je edina članica EU, ki je po začetku finančne svetovne krize ohranila gospodarsko rast. Kljub temu se številni od 38 milijonov Poljakov bojijo usodnih posledic zaradi slabih gospodarskih obetov v tistih državah EU, ki so trgovinske partnerice Poljske. (STA)

ZN - 67. zasedanje Generalne skupščine Westerwelle: Evropa se bo izkopala iz krize

NEW YORK - V New Yorku se je v petek nadaljevala splošna razprava 67. zasedanja Generalne skupščine ZN. Med drugimi je nastopil nemški zunanji minister Guido Westerwelle in zagotovil, da se bo Evropa izkopala iz dolžniške krize in ostala sila, ki jo je treba upoštevati.

"Pot iz krize bo zahtevna in bo zahtevala disciplino pri porabi, solidarnost in rast. Vendar bo Evropi uspelo," je zagotovil Westerwelle, ki je med drugim pohvalil arabsko pomlad, ampak opozoril, da svoboda ni darilo, kar vedo Nemci iz svojih bridkih izkušenj. "Svoboda ima hčer toleranco in sina spoštovanje," je dejal in poudaril, da legitimna bolečina zaradi razžalitve verskih čustev v arabskem svetu ne sme biti opravičilo za nasilje. Zavrnil je tudi ugibanja o "spopadu civilizacij" in dejal, da gre za boj med skrajneži in zmernimi ljudmi.

Ruski zunanji minister Sergej Lavrov je bil nasprotno kritičen do

Ustavno sodišče razveljavilo enačenje četnikov s partizani

BEograd - Četniki, ki so se v drugi svetovni vojni borili pod poveljstvom Draže Mihajlovića, niso udeleženci osvobodilne borbe, je razsodilo srbsko ustavno sodišče in s tem razveljavilo odločitev srbske vlade iz leta 2005.

Srbska vlada pod vodstvom takratnega premiera Vojislava Koštunice je namreč leta 2005 sprejela odločitev, s katero so izenačili četnike in partizane. Za okoli 3000 četnikov, ki še živijo v Srbiji, to pomeni, da bodo ostali brez dodatka za veterane osvobodilne vojne in ostalih bonitet, ki izhajajo iz tega statusa. Ne bodo pa ogrožene njihove pokojnine. Odločitev na razsodbo sodišča je v Srbiji naletela na deljene odzive.

Pristavimo naj, da na enem od beograjskih sodišč poteka maratonski postopek za rehabilitacijo Mihajlovića, ki so ga leta 1946 ustrelili kot vojnega zločinca. Kje je njegov grob, je še vedno skrivnost. Na dan sodnih obravnav pred sodiščem redno prihaja do zborovanj tako Mihajlovićevih zagovornikov kot nasprotnikov.

V Nemčiji val trebušnih obolenj zaradi norovirusa

DRESDEN - Iz vzhodne Nemčije poročajo o množičnih trebušnih obolenjih, pri prvih primerih pa so sedaj dokazali prisotnost izredno nalezljivega norovirusa kot povzročitelja bolezni, je sporočil tiskovni predstavnik deželnega ministrstva za socialo v Dresdnu.

Skupno iz petih nemških zveznih dežel na vzhodu države poročajo o natančno 8365 šolarjih, otrocih in vrstcih in učiteljih s trebušnimi obolenji. Samo v Berlinu naj bi zabeležili 2213 primerov. Vsem je sicer hrano dobavljala isti dobavitelj hrane. V večini primerov so znaki bolezni mili, samo nekaj pacientov pa so morali sprejeti v bolnišnico. Norovirus povzroča drisko in bruhanje, pogosto pa tudi slabost, bolečine in vročino.

Guantanamo zapustil zadnji zapornik z Zahoda

TORONTO - Ameriško taborišče za osumljene teroriste Guantanamo na Kubi je zapustil še zadnji zapornik z Zahoda, Kanadčan Omar Khadr. Po navedbah neimenovanega predstavnika kanadskih pristojnih oblasti je Khadr že na poti v Kanado. Po poročanju kanadske televizije CBC je Omar Khadr Guantanamo zapustil včeraj v jutranjih urah in na vojaškem letalu odletel v Kanado. Khadra so aretirali leta 2002 v Afganistanu, ko je bil star 15 let. V zapor v Guantanamo so ga prepeljali še isto leto. Leta 2010 je priznal, da je v Afganistanu ubil ameriškega vojaka in bil obsojen na osem let zaporne kazni. Do vrnitve v Kanado je bil upravičen od lanskega oktobra. (STA)



GLASBA - Ob začetku nove sezone

Godbena društva vabijo mlade v svoje glasbene šole

Šolsko leto se je začelo in številni mladi se še odločajo, čemu se bodo ob samem razrednem pouku letos posvečali. Zakaj ne bi bila to glasba? Ob športnih aktivnostih se čedalje več mladih namreč približuje ravno glasbeni dejavnosti. To pa tudi po zaslugi naših godbenih društev, ki so po daljšem premoru spet obudila tradicijo samostojnih glasbenih, pravzaprav godbenih šol (nekaj let so potekale v sodelovanju z Glasbeno matico). »Vsi si namreč prizadevamo, da bi mladim približali godbeno dejavnost in glasbeno kulturo nasploh,« so nam enoglasno potrdili predstavniki naših godbenih društev, ko smo se pred tednom dni pogovarjali ravno o njihovem delovanju in o nastajanju mladinskih sekcij oz. mladinskih orkestrorov.

»Pred petimi ali morda šestimi leti smo ugotovili, da potrebujemo pomladek. Naše glasbene šole imajo torej točno določen cilj – gojenca aktivno in polnopravno vključiti v godbo, se pravi v pristno vaško skupnost oz. zdravo družbo, ki otroka bogati in seveda hkrati oddaljuje od nesmiselnega buljenja v televizijski ekran,« so pojasnili. Razvedrilo torej, ki nudi sprostitve, užitek in veselje, pa tudi priložnost pletanja novih prijateljstev. Godba postane nekakšna širša družina, ki je v domačem prostoru zelo aktivna, saj je prisotna res ob vsakršnem dogodku, naj bo to procesija, poroka, spominska svečanost ali pa pogreb.

Po posameznih godbenih društvih so torej poskrbeli, da bi medse povabili čim več novih, mladih članov. Nudijo jim individualni pouk tistega instrumenta, ki jim je najbolj pri srcu, pod mentorstvom diplomiranih glasbenikov seveda. Ko se otrok nauči nekaj glasbenih osnov, ga navadno vključijo v manjši dvo- ali tričlanski sestav, da se preizkusi v skupnem igranju in občasnem nastopanju. Glasbena skupina se nato večja in večja, dokler ne postane pravi mali orkester. Zanj je predviden tudi pouk teorije in taktiranja, na koncu pa še zaključni izpit oz. preverjanje znanja. Seveda velja opozoriti, da poskrbi posamezna godba za nakup partitur in not, pa še instrument dobi gojenec na posodo za začetno obdobje. Mladi imajo tekom leta številne priložnosti za nastopanje – na božičnicah na primer ali pa ob koncu sezone, ko se predstavijo pred občinstvom in ponosno pokažejo, kaj vsega so se naučili. Nekateri se preizkušajo tudi v zahtevnejšem programu in imajo celo samostojno delovanje. Proseška godba prireja že nekaj let maja Festival mladinskih orkestrorov Slavko Lukša, kjer se ne odru predstavijo sami.

Naše godbe pa so res žal nekoliko premalo ovrednotene, saj so mnogi še vedno mnenja, da so njihove glasbene šole manjvredne, a tako ni. Gojencu ponujajo priložnost, da spozna osnove glasbenega instrumenta, se v njem iz-



popolnjuje in svoje znanje stalno nadgrajuje; najbolj nadarjeni pa lahko svoj študij seveda nadaljujejo tudi na konservatoriju. Kakovost godb se je tudi zaradi tega vidno izboljšala. Priliv novih, mlajših godbenikov, pa še zdaleč ni samodejen, so nam potožili. Ravno v ta namen prireajo dneve odprtih vrat za osnovnošolce, v Ricmanjih pa so se pri-

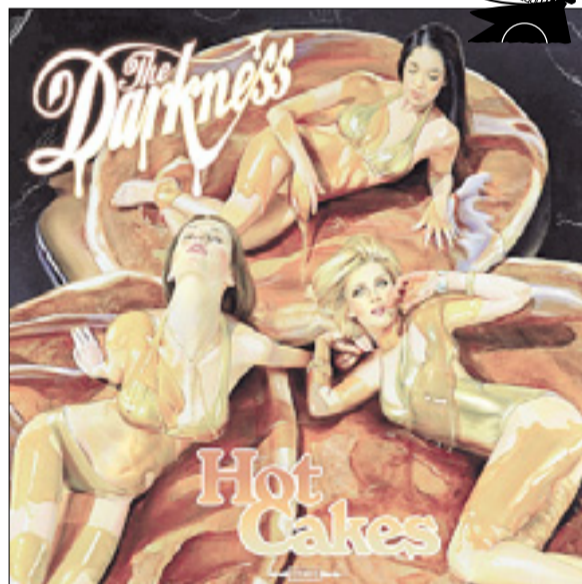
bližali celo malčkom iz vrtca - zanje so na primer uvedli skupinske glasbene urice, se pravi uvajanje glasbe skozi igro in na tej osnovi upajo, da bodo postavili na noge tudi mladinski orkester, ki ga sedaj še nimajo.

Če se torej še niste odločili, kako bi preživljali popoldneve, lahko izbirate na primer med študijem flavte, tro-

bente, klarineta, saksofona ali pozavne pri Godbenem društvu Prosek, Godbenem društvu Nabrežina, Godbi na pihala Viktor Parma iz Trebč, Pihalnemu orkestru Breg, Pihalnemu orkestru Ricmanje in Pihalnemu orkestru Kras iz Doberdoba. Kar oglasite se na posameznih sedežih – zelo veseli vas bodo! (sas)

NA VES GLAS

Piše Rajko Dolhar
rajko84@hotmail.com



Hot Cakes

The Darkness
Glam, hard rok

Wind-Up Records, 2012 - Ocena: 7

Malokdo je mislil, da se bodo člani angleškega benda The Darkness zopet sestali in izdali novo ploščo. Po dolgih, sedmih letih so njihovi oboževalci že obu-

pali, a prejšnji mesec je naenkrat zagledal luč tretji glasbeni izdelek Hot Cakes. Številni problemi zaradi katerih se je bend pred leti razdril so očitno rešeni, pevec in lider zasedbe Justin Hawkins pa je (tako pravi) po dolgem zdravljenju zaradi uživanja težkih mamil spet »med nami«.

Bend, doma iz Londona, sestavljajo poleg že omenjenega pevca Justina Hawkinsa še njegov brat, kitarist Daniel Hawkins, basist Frankie Poullain in bobnar Ed Graham. Fantje so zasloveli leta 2003 s prvencem Permission to Land, dve leti kasneje pa je prišel na vrsto album One Way Ticket to Hell ... and Back. Sound benda je, tako rečeno, čist rokenrol, oziroma glam rok. Hawkins in ostali se zgledujejo po skupinah, kot so Queen, Def Leppard, Thin Lizzy, T-Rex, Kiss in to se pozna v skoraj vseh komadih.

Po sedmih letih so se člani benda odločili, da ponovno sestavijo zasedbo in avgusta je tako izšla tretja plošča Hot Cakes. Album, ki je izšel s pomočjo glasbene založbe Wind-Up Records, sestavlja najst pesmi za štirideset minut eksplozivnega rokenrola.

Že s prvo Every Inch of You je takoj jasno, da so ostali člani benda zvesti soundu iz prejšnjih plošč. Takoj za njo je na vrsti single Nothing's Gonna Stop Us, ki spominja na legendarno, angleško zasedbo Queen. With a Woman je rokovski komad v AC/DC stilu, Living Each Day Blind pa je prva balada albuma, pri kateri pride do izraza izreden Hawkinsev vokal. Everybody Have a Good Time bo prav gotovo live uspešnica, takoj za njo pa sta še Forbidden Love in hitra Concrete. Na koncu plošče je še metal - priredba uspešnice zasedbe Radiohead Street Spirit (Fade Out) in zaključna Love Is Not the Answer. Prijeten album!

LITERATURA

Roman Maje Haderlap Angel pozabe v slovenščini



Maja Haderlap

KROMA

Prihodnji teden bo znameniti roman koroške Slovenke Maje Haderlap Angel pozabe izšel tudi v slovenskem prevodu. Predstavitve knjige, ki je medtem v nemškem jeziku doživela že šesto naklado, bo 3. oktobra v Ljubljani v Muzeju novejših zgodovine (Cekinov grad) ob 19. uri, 4. oktobra v poročni dvorani Rotovža v Mariboru, 5. oktobra pa v Musilovi hiši v Celovcu.

Slovenski prevod uspešnice »Engel des Vergessens« je izšel pri mariborski založbi Litera ob sodelovanju celovške založbe Drava, ki ob sodelovanju Litere in Musilovega inštituta tudi prireja predstavitve v Celovcu. Roman je v slovenščino prevedel Stefan Vevar, pogovor z avtorico na predstavitvi v Celovcu pa bo vodila Jerneja Jerzernik.

Kot je znano, je Maja Haderlap lansko leto na literarnem natečaju Ingeborg Bachmann v Celovcu prav z romanom »Engel des Vergessens« (Angel pozabe) prejela najprestižnejšo literarno nagrado v nemško govorečem prostoru - nagrado Ingeborg Bachmann.

»V njem Maja Haderlap piše o sebi in drugih, o najtežjih in najglobljih stvareh sveta s pripovedovalsko neizprosno, za pisanje zastavlja svoje življenje. Toda skozi smrtne podobe se prebija tudi vitalistična duhovitost in nevidna lirična melanholija. Angel spomina ji je dal moč, da premaga angela pozabe,« je ob izidu romana napisal ugledni slovenski pisatelj, dramatik, publicist in časninar Drago Jančar.

V romanu Maja Haderlap tematizira partizanski boj koroških Slovencev proti nacistični strahovladni. (L.L.)



Laurenti Stigliani

UL. GINNASTICA, 7 - TEL. 040/774242
L. SANTORIO, 4 - TEL. 040/772770



VSAKOVRSNA DARILA

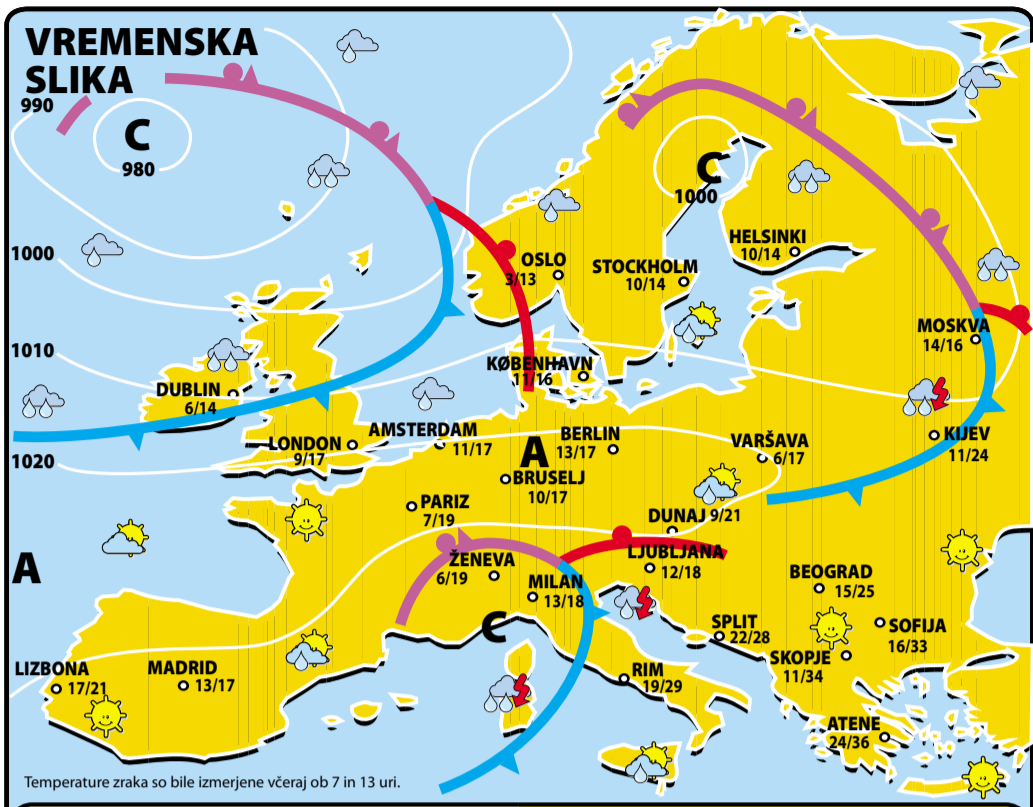
ZLATARNA * SREBRO

Od vedno dvigujemo in izmenjujemo zlato...
Ocenjujemo dediščine

Zajamčimo diskretnost

Tudi s predhodnim dogovorom





NAPOVED ZA DANES
Po vsej deželi bo večji del dneva povečini oblačno, ponekod bi lahko deževalo. Pozno popoldan in proti večeru se bo vreme poslabšalo, začelo bo deževati, padavine bodo zmerne do obilne, ponoči pa se bodo predvsem v nižini in v gorskem svetu pojavljale nevihte. Ob morju bo čez dan pihal šibak do zmeren vzhodni veter, zvečer pa jugovzhodnik.

Pretežno oblačno bo. Sprva bo rahlo deževalo le ponekod v zahodnih krajih, popoldne pa tudi drugod po Sloveniji. Najnižje jutranje temperature bodo od 9 do 14, najvišje dnevne od 15 do 20, na Primorskem do 24 stopinj C.



NAPOVED ZA JUTRI
Zjutraj se bodo pojavljale nevihte z obilnim do močnim dežjem, ki bodo nekoliko blažje v Trstu in v okolici Trbiža. Dopoldan bo sledilo izboljšanje kljub oblačnosti in občasnim šibkejšim deževnim padavinam. Ob morju bo najprej pihal dokaj močan jugovzhodnik, nato pa jugozahodnik, ki bosta popoldan počasi pojenjala. Zvečer bi se v spodnji nižini lahko pojavila megla.

V noči se bodo padavine okrepile in zajele vso Slovenijo. Ob morju bodo tudi nevihte. V teku dneva bo dež postopno ponehal, popoldne se bo delno zjasnilo.

V naslednjih dneh bodo nad našo deželo še vedno pritekali dokaj vlažni tokovi. Z nedelje na ponedeljek po čutiti vplive fronte, ki se iz Španije pomika proti Poljski.

Nad srednjo in vzhodno Evropo je šibko območje visokega zračnega tlaka, nad zahodnim Sredozemjem pa je ciklonsko območje. V višinah doteka k nam od jugozahoda razmeroma tople in vlažne zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vstane ob 7.02 in zatone ob 18.47
Dolžina dneva 11.45

BIOPROGNOZA
Vremensko občutljivi ljudje bodo še imeli značilne vremensko pogojene težave, tudi nekateri bolezenski znaki bodo še okrepljeni. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je rahlo razgibano, temperatura morja 20 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	19	2000 m	8
1000 m	16	2500 m	6
1500 m	11	2864 m	4

UV INDEKS
UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 4,5 in v visokogorju 5.

PLIMOVANJE
Danes: ob 4.37 najnižje -45 cm, ob 11.03 najvišje 56 cm, ob 17.29 najnižje -50 cm, ob 23.20 najvišje 29 cm.
Jutri: ob 4.56 najnižje -35 cm, ob 11.21 najvišje 52 cm, ob 17.58 najnižje -48 cm, ob 23.54 najvišje 22 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

VREME - Dve žrtvi tudi na zahodu Maroka

Hude poplave na jugu Španije zahtevale najmanj deset mrtvih



Ljudje zgroženo ugotavljajo škodo, ki so jo prizadeli nalivi v mestu Veri v Almerii

MADRID - V hudih poplavih na jugu in jugovzhodu Španije je v petek po zadnjih podatkih umrlo najmanj deset ljudi, med njimi tudi devetletna deklica. Več sto ljudi iz Andaluzije in Murcie so morali evakuirati, so v petek zvečer poročali španski mediji, ki jih povzema nemška tiskovna agencija dpa. O poplavih in smrtnih žrtvah poročajo tudi iz Maroka.

Poplave so posledica obilnega dežja. Po poročanju časnika El Pais so v Cadizu namerili 200 litrov padavin na kvadratni meter. V Murcii je ponekod padlo 177 litrov dežja na kvadratni meter, v Almerii pa 120 litrov na kvadratni meter.

Številni kraji so odrezani od sveta, ponekod pa so reke narasle do štiri metre nad običajno gladino. Zaradi poplav je bil ohromljen cestni in železniški promet, prav tako poročajo o dveh porušeni avtocestnih mostovih. Zaradi poplav pogrešajo še dve osebi.

V obmorskem mestu Gandia je medtem pustošil vihar, ki je podrl zabaviščno kolo na tamkajšnjem trgu, pri čemer je bilo poškodovanih 35 ljudi. Po navedbah lokalnih medijev je bilo zabavišče med viharjem zaprto za obiskovalce, tako da so bili med poškodovanimi tamkajšnji delavci, poroča ameriška tiskovna agencija AP.

S poplavami se zadnja dva dni soočajo tudi v regiji Safi na zahodu Maroka, kjer sta življenje izgubili dve ženski in 14-letni fant. Zaradi naraslih voda so morali zapreti avtocesto, ki je povezovala mesto Safi in mesto Essauira na jugu. Deževje v Maroku v tem obdobju sicer ni običajno. (STA)

Muslimanka in mešani razredi

BERLIN - Nemško sodišče je v petek zavrnilo prošnjo 12-letne muslimanske deklice, da se ji ne bi bilo treba udeleževati ur plavanja v okviru šolskega učnega načrta, ker se ne počuti udobno ob fantih brez zgornjega dela obleke. Maroška deklica, ki obiskuje šolo v Frankfurtu na jugu Nemčije, se je odločila, da ne bo več obiskovala ur plavanja, saj se je po lastnih navedbah počutila neudobno ob pogledu na fante brez zgornjega dela oblačila ali kopalk. Ker je zato prejela nižje ocene, je na sodišče vložila prošnjo, da bi bila izvzeta od ur plavanja.

Njen odvetnik je na sodišču poudaril, da islamska sveta knjiga Koran dekletom ne dovoljuje, da se razkazujejo fantom, poleg tega pa dekletom prepoveduje kontakt in pogled na fante brez zgornjega dela obleke. Sodišče v mestu Kassel kljub temu prošnji muslimanske deklice ni ugodilo in v sodbi zapisalo, da lahko deklica nosi plavalno obleko, znano pod imenom "burkini", ki pokriva celo telo in jo že uporablja več deklet na njeni šoli. To naj bi po navedbah sodišča zagotavljalo njeno versko svobodo. Sodišče je obenem poudarilo, da se je družina sama odločila živeti v Nemčiji, kjer so mešani plavalni razredi norma, eden od ciljev šolskega sistema pa je spodbujanje integracije in strpnosti. (STA)

SEVERNA IRSKA - Včeraj v Belfastu Parada protestantov ob 100-letnici sporazuma



Po ulicah Belfasta korakalo kakih 30 tisoč ljudi

BELFAST - V Belfastu je ob včerajšnji stoti obletnici podpisa ulstrskega sporazuma potekal eden največjih pohodov tamkajšnjih protestantov v zadnjih letih. Na paradi ob obletnici podpisa sporazuma Ulster Covenant, ki je vodil v delitev Irse in oblikovanje Severne Irse kot britanske province leta 1921, se je zbralo kakih 30 tisoč ljudi.

Protestantsko prebivalstvo Severne Irse je včeraj obeležilo stoto obletnico sporazuma, ki ga je takrat podpisalo skoraj pol milijona protestantov in se v njem zavezalo za samoobrambo zoper oblast v Dublinu. S sporazumom so tako postavili temelje za delitev Irse in oblikovanje britanske Severne Irse in katoliške Irse.

Na prireditvi zaradi strahu, da bi izbruhnil spopadi med protestanti in tamkajšnjo katoliško manjšino, pa so tamkajšnje varnostne sile bile na največji operaciji v zadnjih 20 letih, je poročal britanski BBC. Parada je sicer potekala mirno.

Protestantski pohodi na Severnem Irskem segajo v 19. stoletje, na njih pa večkrat izbruhnejo spopadi med tamkajšnjima verskima skupnostma. Med protestanti veljajo za izraz njihove enotnosti z Veliko Britanijo, katoliki pa jih imajo za zastraševanje.

Iz Belfasta so sicer ta mesec tri noči poročali o spopadih, v katerih je bilo poškodovanih več kot 60 predstavnikov policije. Do nemirov je prišlo, ko so protestanti poskušali zmotiti pohod tamkajšnjih katolikov.

V treh desetletjih medverskega nasilja je sicer življenje izgubilo okoli 3500 ljudi. Konflikt se je končal z velikonočnim sporazumom leta 1998, še vedno pa prihaja do občasnih nemirov in bombnih napadov. (STA)

Čustvena doživetja!

GLEDALIŠČE VERDI GORICA

Umetniški direktor **Walter Mramor**
UMETNIŠKA SEZONA 2012 / 2013

OKTOBER 2012

PONEDELJEK, 29. GLASBA IN BALET
OTVORITEV SEZON
SULLE MIE CORDE
nastopajo **Neri Marcorè** (glas in ak. kitara), **Marco Caronna** (ak. kitara, bouzouki, glasbene pritikle, glas), **Domenico Marioenzi** (ak. kitara), **Primiano Di Biase** (klavir, harmonika, glas), **Guerino Rondolone** (bas), **Simone Talone** (bobni / tolkala), **Alessandro Tomei** (sakosfon, flauta, trobenta klarino),
sodeluje **Edoardo De Angelis**
s posebno prisotnostjo **sekcije godal Orkestra Accademia Naonis** iz Pordenona
originalna uglasbitev **Valter Sivilotti**
produkcija Associazione Culturale Via del Campo

NOVEMBER 2012

PONEDELJEK, 5. PROZA
KAJ JE RESNICA / COSÌ È (SE VI PARE)
Luigi Pirandello
nastopajo **Giuliana Lojodice**, **Pino Micol**, **Luciano Virgilio**
režiser **Michele Placido**
kostumografinja **Sabrina Chiochio**
scenograf **Carmelo Giamello**
produkcija **L'isola trovata**,
Compagnia Lojodice-Micol, **Francesco Bellomo**

SREDA, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
MACBETH
William Shakespeare
nastopata **Giuseppe Battiston**, **Frédérique Lollée**
režiser **Andrea De Rosa**

ČETRTEK, 29. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
OPEN
SHOW DANIELA EZRALOWA

DECEMBER 2012

TOREK, 11. GLASBA IN BALET
DEŽELNA PREMIERA
Compagnia Corrado Abbati
NETOPIR
opereta **Johann Strauss**
produkcija in scena

PONEDELJEK, 17. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
KRAMER PROTI KRAMERJU
Avery Corman
prevod **Masolino D'Amico**
nastopata **Daniele Pecci** in **Federica Di Martino**
režiser **Patrick Rossi Gastaldi**
produkcija Teatro e Società

ČETRTEK, 20. VELIKI DOGODKI
ROYAL MONGOLIAN BALLET
Veter Vzhoda
produkcija Euroeventi

JANUAR 2013

ČETRTEK, 3. GLASBA IN BALET
SHREK IL MUSICAL
besedila **David Lindsay - Abaire**
glasba **Jeanine Tesori**
režija **Ned Grujic** in **Claudio Insegno**
oblikovanje scen in kostumov **Luisa Spinatelli**
glasbeni direktor **Riccardo Di Paola**
koreograf **Valeriano Longoni**
priprava kostumov **Brancato Costumi**
Teatralli-Milano
oblikovalec lasulj **Mario Audello**
glasba v živo z desetčlanskim ansamblom

TOREK, 8. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
CYRANO DE BERGERAC
Edmond Rostand
prevod in priredba **Tommaso Mattei**
nastopajo **Alessandro Preziosi** in **Valentina Cenni**,
Emiliano Masala, **Massimo Zordan**, **Marco Canuto**
in mladi igralci **Link Academy**
režija **Alessandro Preziosi**
produkcija **Khora.teatro** in **Teatro Stabile d'Abruzzo**

PONEDELJEK, 21. PROZA
DEŽELNA PREMIERA
ŠOLA ZA ŽENE
Molière
italijanska različica **Giovannija Rabonija**
nastopajo **Eros Pagni**, **Alice Arcuri**, **Roberto Serpi**,
Roberto Alinghieri, **Mariangeles Torres**,
Federico Vanni, **Marco Avogadro**,
Massimo Cagnina, **Pier Luigi Pasino**
režiser **Marco Sciacaluga**
scenograf **Jean-Marc Stehlé**
kostumografinja **Catherine Rankl**
glasba **Andrea Nicolini**
oblikovalec svetlobe **Sandro Sussi**
produkcija **Teatro Stabile di Genova**

ČETRTEK, 31. ZA SMEH
URGE
napisal in nastopa **Alessandro Bergonzoni**
režija **Alessandro Bergonzoni** in
Riccardo Rodolfi

FEBRUAR 2013

ČETRTEK, 7. VELIKI DOGODKI
FRANKENSTEIN JUNIOR
muzikal **Mel Brooks**
po filmu **Gene Wilderja**
nastopa **Giampiero Ingrassia**
režiser **Saverio Marconi**
produkcija **Compagnia della Rancia**

TOREK, 19. PROZA
ITIS GALILEO
nastopa **Marco Paolini**
napisala **Francesco Niccolini** in **Marco Paolini**
znanstveno svetovanje **Stefano Gattei**
odrski elementi **Juri Pevere**
consolle avdio **Gabriele Turra**
produkcija **Michela Signori**, **Jolefilm**

ČETRTEK, 28. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
PRINCIPALS OF
NEW YORK CITY BALLET
koreografije **George Balanchine**, **Jerome Robbins**,
Christopher Wheeldon
produkcija **Daniele Cipriani Entertainment**

MAREC 2013

SOBOTA, 2. PROZA
QUESTI FANTASMI
Eduardo De Filippo
nastopajo **Carlo Giuffrè**, **Piero Pepe**, **Maria Rosaria Carlì**, **Claudio Veneziano**, **Antonella Lori**, **Antonella Cioli**
režiser **Carlo Giuffrè**
scenografija in kostumi **Aldo Terlizzi**
glasba **Francesco Giuffrè**
produkcija **Diana Oris**

PONEDELJEK, 11. GLASBA IN BALET
STEFANO BOLLANI DANISH TRIO
Stefano Bollani, klavir
Jesper Bodilsen, kontrabas
Morten Lund, bobni

SOBOTA, 16. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Compagnie Käfig - Companhia Urbana
de Dança di Rio
CORRERIA/AGWA
umetniško vodstvo in koreografija **Mourad Merzouki**

PONEDELJEK, 25. PROZA
ART
Jasmina Reza
prevod **Alessandra Serra**
nastopajo **Alessandro Haber**, **Alessio Boni**,
Gigio Alberti
režiser **Giampiero Solari**
produkcija **Nuovo Teatro**, **Gli ipocriti**

APRIL 2013

PETEK, 5. ZA SMEH
NASCOSTO DOVE C'È PIÙ LUCE
Radostna, besna, nesramna,
mučna mnenja komika
napisal in nastopa **Gioele Dix**

ČETRTEK, 11. GLASBA IN BALET
DRŽAVNA PREMIERA
DIDO AND AENEAS
opera v treh dejanjih **Henryja Purcell**
poljsenska postavitev
libreto **Nahum Tate**
Venice Baroque Orchestra
Coro del Friuli Venezia Giulia
Dido: Romina Basso
produkcija **Coro del Friuli Venezia Giulia**
in **a.Artisti Associati**

ČETRTEK, 18. GLASBA IN BALET
DEŽELNA EKSKLUZIVA
Cesare Picco
BLIND DATE
koncert v temi

MAJ 2013

PETEK, 3. VELIKI DOGODKI
DEŽELNA EKSKLUZIVA
EARTH WIND & FIRE EXPERIENCE
FEATURING AL MCKAY
bend z desetimi glasbeniki

VPIS ABONMAJEV

OD ČETRTRKA, 20. SEPTEMBRA 2012
VPIS NOVIH ABONMAJEV
Vpis novih abonmajev bo potekal glede na razpoložljivost. Nakup abonmaja je možen do dneva prve predstave vsakega niza:

VELIKI DOGODKI
do 20. decembra 2012

PROZA
do 5. novembra 2012

GLASBA IN BALET
do 29. oktobra 2012

ABONMA ZA SMEH
do 31. januarja 2013

3 ZVEZDE, SODOBNI
od 1. oktobra do 29. novembra 2012

3 ZVEZDE, KLASIČNI
od 1. oktobra do 20. decembra 2012

POSEBNI ZA UNIVERZITETNE ŠTUDENTE
od 1. oktobra do 21. novembra 2012

**KAKO IN KJE SE VPIŠEJO
ABONMAJI**
Vpis abonmajev poteka pri blagajni Občinskega Gledališča "Giuseppe Verdi" v Gorici (ulica Garibaldi, 2/a - tel. 0481/383601) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 10:00 do 13:00 in od 16:00 do 20:00. Abonmaje lahko plačate v gotovini, z bancomat karticami, krožnimi ter bančnimi čeki -neprenosljivimi - naslovljenimi na Občino Gorica - Comune di Gorizia.

BLAGAJNA JE ZAPRTA
vse praznične dni.

..... PREDPRODAJA VSTOPNIC

OD PONEDELJKA, 15. OKTOBRA 2012
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na sporedu v letu 2012.

DO SOBOTE, 3. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala istočasno z vpisovanjem abonmajev. Obe bosta potekali pri blagajni občinskega Gledališča Verdi (ulica Garibaldi, 2/a - telefon 0481/383601), z istim urnikom vpisa abonmajev.

OD PONEDELJKA, 5. NOVEMBRA 2012
bo predprodaja vstopnic potekala pri Okencu občinskega Gledališča Verdi na Korzu Italia (tel. 0481/383602) s sledečim urnikom: od ponedeljka do sobote od 17:00 do 19:00 ure. Okence je zaprto ob praznikih in od 23. do vključno 26. decembra 2012.

OD SREDE, 2. JANUARJA 2013
bo možen nakup vstopnic za vse predstave na programu v letu 2013.

VEČERNA PRODAJA VSTOPNIC
nakup vstopnic za posamezno predstavo bo možen tudi na dan same predstave pri blagajni občinskega Gledališča Verdi od 19:45 do 20:45.

INFORMACIJE

Občinsko Gledališče Giuseppe Verdi Gorica
tel. 0481 38 36 01 | 0481 38 36 02
www3.comune.gorizia.it/teatro

Začetek predstav ob 20.45